

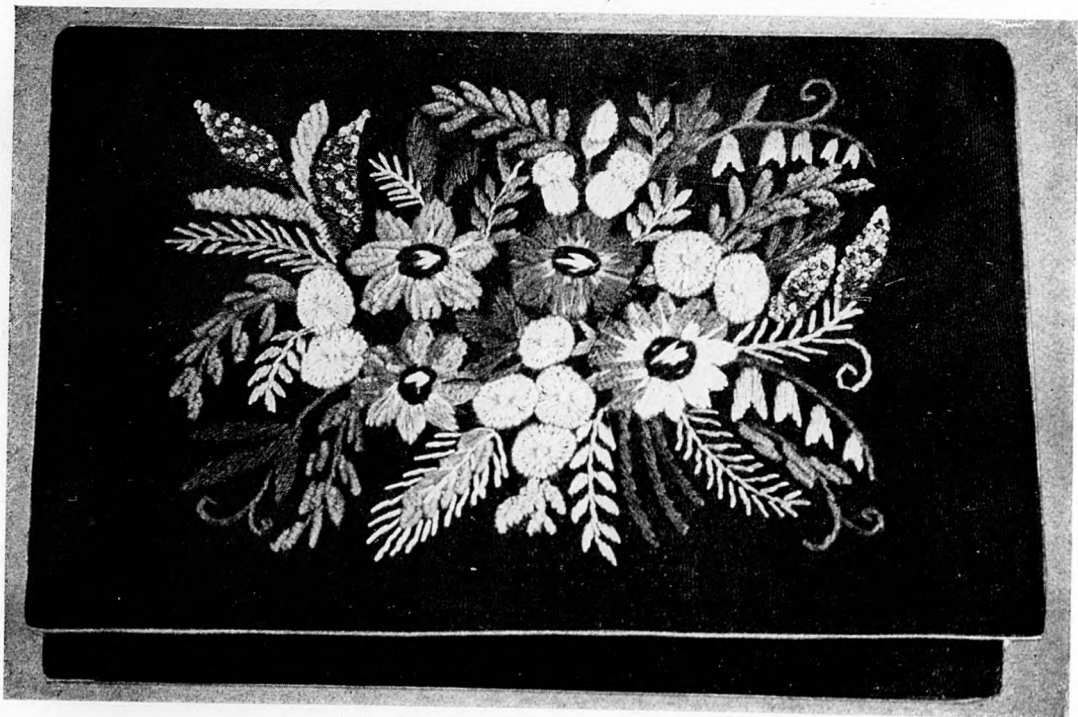
MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

Angelo felvétele,
V., Vilmos császár út 14

NEDECKY-GRIEBSCH VIKTORNÉ FIAIVAL

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási folyóirat • Megjelenik minden hónapban háromszor: 1-én, 10-én, 20-án • Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Jókai uccsa 37. szám (Berlini tér sarok) • Előfizetési ár: egész évre 17 pengő, félévre 9 pengő, negyedévre 6 pengő

Főszerkesztő: KERTÉSZ BÉLA

A nő elindul...

Áll az Élet kapuja előtt ártatlan szívvel, reménykedve néz be arancysillagos rácsa közt: hiszi, hogy a boldogság várja odabent. Hiszen ha *Beniczkyné Bajza Lenke* és más írók regényeiben egy gróf vagy herceg Hamupipókéét vesz feleségül, mennyivel több reménye lehet neki, hogy ő is szerencsét talál. A születése s a nevelése is erre predesztinálja. Ám jön a szerelem és a szerelem idealizál: nem kérdi, hogy gróf-e, vagy herceg az illető. Ó, több, sokkal több annál! Egy félisten. És az Élet ragyogó kapuján belép vele.

Belép vele az Élet ragyogó kapuján, ott a fűszál is holdsugárból nő, a porszem is gyémánt meg örölt opál. A tiszta és igaz szerelem a szövétnekük és egy kedves pajtás szegődik hozzájuk: Csók-kisasszony kalauzolja őket a visszavarázolt Paradicsom rózsalugasaiban. Ő a legjobb cicerone, mindig hallgat. Az idő is megáll, olyan gyorsan vágatnak az álmok szekerén, melyet Szemirámisz fehér galambjai röptének. Észre sem veszi a fiatal asszonyka, hogy a ragyogó kapu már régen elmaradt, a fantasztikumok aranypagodái szédítő erkélyeikkel köddé válnak, s bezárul lassan a lélekálmok csipkefüggönye.

És egy napon látogatójuk érkezik, beküldi névjegyét, névjegye egy fűszeresszámla: Dr. Gond vagyok... Csók-kisasszony régi ellensége ennek az úrnak, s észrevétlenül távozik. Dr. Gond leül az asztalhoz, velük ebédel, vacsorára is ott marad és olyan otthoniasan érzi magát, hogy többé el sem megy, sőt rendelkezni s parancsolgatni kezd. Az álmok szekere megáll, Szemirámisz galambjai elröppennek szomorúan, mert elfogyott az eleségük, a csókon termett búzaszem. És hol van a kakaslábon forgó tündérpalota, melynek a legszebb szárnyában laktak? Az álomhieroglifás szobák mennyezete megszürkül, tűzgirlandjai elszíntelenednek, s a csipkefüggöny is már olyan szegényes az ablakon. Egyszerű túll. A bútorok is valahogy kicsérélődtek, becsapták őket az Éden-kertben: kívül paliszander, belül fenyőfa. Es nini, még virgácsot sem hoz a feledékeny Mikulás!

Gondol egyet s megjön a Gólya néni. Angyalkát hozott, jutalmul azért a sok kellemetlenségért, amelyet a Gond úr gyakori zsörtölődése okozott. Nagy az öröm, még a ridegarcú vendég is megilletődik, de megneheztel,

hogy nem törődnek vele, kimegy, felül a ház tetejére, onnan lógatja le a lábát szótlanul. Elmenne, de szereti őket. Leül hát a küszöb elé, mint hűséges kutya...

Szabad levegőre viszik a babát, zürrög a kiskocsi az Élet országútján, kétoldalt rendes mező. Tele van szarkalábbal, kakukfűvel meg pipitérrrel, de kevés a mézelő virágra. Panaszkodik is a méhecske, a hangyák holtra fáradnak, akárcsak az ő ura, ki délelőtt hivatalba jár, délután pedig mellékmunkákon dolgozik. Ilyen az élet! Ó, de sietni kell, mert mingyárt delet harangoznak, s nem lesz kész az ebéd. Szerencse, hogy kora reggel kiment a piacra és spenótot vásárolt. Egy-egy tükörtojást üt rá. Gond úr még ezert is a fejét csóválja. Node, nem-sokára előléptetik az urát, s akkor majd húsrá is telik...

Valami kevéske késéssel csakugyan elő is lép az ura, s Gólya néni újra megérkezik: még egy angyalkát hozott, jutalmul az előléptetésért. A Gond besompolyog s megáll a kisbaba fejénél, majd megérik a szíve rajtuk és elmegy egy kis előlegért, egy hét mulva kölcsönt vesz föl és rájegyez minden adósságot a vendéglátó gazda homlokára: egy-egy barázdával húzza föl. Nem fér már rajta és az asszony homlokára is fölrajzol egy-két vonalkát, aztán a cipőjük talpán koptatja ceruzáját, majd a fehéreneműkből kezd kihúzni egy-egy szálat, végül pedig a hajukra kerül a sor. Ez a legjobb könyvvitel. Mérlege rendes: *Tartozik és Követel.* A Tartozik-rovatot az ősz hajszálak jelzik. Gond úr kamos-kamatallal dolgozik, s hogy teljes legyen a kontraszt, egy napon élő ezüstté varázsolja a házigazdáját. Minden hajszála ezüst! Sajnos, nem lehet fölváltani...

És ekkor megszólal a szív: Gyerekek, térjetelek már észre! A civódás semmit sem ér. A Gond csinálja itt a galibát. Be kell látnotok végre, hogy száz jót ígér az élet, s csak egyet ad. Ez az egy pedig — a megértés. A panasz is hiábavaló. Az élet receptje: Lemondani az igényekről. Lám, milyen boldog némely kis ház és hogy üvöltének a paloták —

Sóhajt az asszony: Mennyi szép álmom volt! Üres légvárak, — tűnődik a férj. Serdülő gyermekeikre néznek: De megérte! Az asszony kiperget még egy könyvet, aztán meg beletörődve stoppolja a kicsi harisnyákat és újra álmódzni kezd. A gyermekek jövőjéről. Hiszen azokban folytatódik az ő életük, bennük teljesedik az ő reménységük, nekik adja meg az élet, amit őtőlük megtagadott. Szomorú egy kicsikét, de így rendeltetett. Mert ékes vázája a szülő annak a nagy megújulásnak, mely ezer változatában születik és meghal, de mindig él...

Világosság

— Regény —

Irta LÁZÁR ISTVÁN

XIX.

Zubogott a nagy, kerek mosdótál, vízgyöngye szinte csengőn kopogott tulipántos oldalán, mint az olvasztott ezüst. Megmosta forró, lázas fejét a jó hideg kútvízben, szépívű, erős nyakát is jól bemártogatta s vizes tenyerével kipaskolta duzzadó izmait, melyek mintegy különváltan élve, dudorodtak kökemény izombékává a függeszkeszkes pontokon. Atléta! Válla arasznyi, mellkasa hatalmas bordarendszeren épül s dereka az ércgerincen szinte lányos karcsúságba fut. Az eleven erő sugárzó szobra! A vízcseppek, mint szintjátzó harmatgyöngyök, hengeredtek le göndör haján, mely fekete fűrtökben omlott le, megannyi szőlőgerezd. Egy Phidiásnak, Michelangelonak, Rodinnak vagy Fadrusznak ülhetne modellt. Szinte látszott, amint vastag artériáiban keringett duzzadó vérzuhataga, az elpusztíthatatlan, fiatal erő...

Krémszínű selyemínget öltött és halványkék nyakendője valami átderengő, bársonyos sugárzással élenkítette érdekes bronzarcát. Nagy szeme sötét fényben ragyogott, de álmatlan éjszakája s nagy lelkiizgalma különös aranyszövésű lázfátyókkal vontá át. Szűnt már az idegessége, de tompa fáradtság, inkább szorongó érzés bújkált az idegeiben.

— Mi hír, Antal bácsi? — fordult a harangozó felé, ahogy az belépett az udvar felől. — Hogy van a gyermek?

— Jobban, instálom, — forgatta zsiros kalapját a kezében. — A doktor úr is itt vót a városból...

— Ilyen korán? — lepődött meg Pataky. — És mit mond?

— Még éjharmanán befogott a bíró s lehozta hajnalra. Meg is vizsgálta mindjárt, recepicét írt s reggel hétkor bévevé ahajt az első porocskát...

— Helyes! — örült a jó hírek.

— Sárkány-lovai vannak a bírónak, de szotyogott a hab róluk, úgy hajtott fel a városba, a patikáig, meg vissza. Tiszteltetik a tanító urat, különösen az asszony hálálkodik, kaptam is két nagy pohár szilvapálinkát, de olyat, hogy a gigám maj' kigyúlt, ahogy lenyelinttem...

— És mit mondott a doktor a betegség felől?

— Azt, hogy a mellhártyája vóna erős gyúladásban. Hónap, meg hónapután is lejön...

— No, Antal bácsi, köszönöm a jó hírt. Később magam is fölmegeyek. Nagy kár lett volna azért a kedves gyerekért...

— Bizony, — pillákkolt a szilvapálinkától. — De mondja csak, kedves tanító úr, mi' csináljak avval a gazember segédjegyzővel?

— Semmit, Antal bácsi, — nézett rá korholón. — Elég volt a kellemetlenségéből. Megmondotta magának a főtisztelendő úr, hogy ő majd elintézi a dolgot.

— Hát jól van, — mormogta megnyugodva. — Nem is vaczkolodom akkor, jobb, ha az urakra bízom.

— Jobb, jobb, — figyelt kifelé Pataky. — Mi az?

Dobogás hallatszott az uccai tornác felől. Ketten is verik a lábukat a sárfogó rostélyhoz. Kopogtattak.

— Tessék!

Két úr lépett be feszesen és ünnepélyesen. Az egyik enlése vasalt kék ruha, a másikon smoking, szürke lovagló nadrág, csizma, zöld kalap vaddisznósörtével, sárga hárászkesztyű. Ember, ki az egész ruhátárát magán hordja; az élő fogas, ki mindenfajta ruhájából kiakaszt magára egy darabot, hadd lássák, hogy van... Maga a kétlábú izléstelenség.

— Bartalis segédjegyző vagyok, — mutatkozott be hűvösen.

A másik Koszorús korcsmáros jogászfia volt.

— De hiszen ismerem! — nézett Pataky a divatszörnyetegre. — Minek mutatkozik be ismét?

— Névjegy helyett, — szólt gögösen.

A harangozó megmozdult a sarokban.

— Mit keres maga ittend? — acsargott a segédjegyzőre.

Bartalis meghökkenett.

— Nem magához jöttem! — lépett hátra ijedten.

— Pataky tanító úrral óhajtunk beszélni...

— Hagyjon magunkra, Antal bácsi, — intett a tanító.

Állott még egy pillanatig az öreg, viaskodott magával, aztán kifelé indult mérgesen.

— Piszok úr! — szólt vissza az ajtóközből.

— Antal bácsi! — nézett rá Pataky szigorúan.

— Mi dolog ez?

Behúzta az öreg az ajtót, hogy az ablak is rengett bele.

— Miben állhatok rendelkezésükre? — fordult Pataky a korai vendégekhez.

— A segédjegyző kigyenesedett.

— Alfréd Linzenpoltz von Waldhausen báró úr öméltósága megbízásából jöttünk...

— És? — nézett rá merőn. — Tessenek leülni.

Álltak, mintha nyújtófát nyeltek volna.

— Köszönjük, — utasította vissza Bartalis. — Lovagias küldetésben vagyunk...

— Azért leülhetnek, — mosolyodott el Pataky.

— Nem harpom le az orrukat...

— Orrun-kat? — rántotta föl a szemöldökét. — Erről még beszélünk...

— Kérem, — biccentett Pataky. — Akkor én is más hangon tárgyalok... Mi tetszik?

— Hogy mi tetszik? — köhintett kevélyen. — Elégtétel!

— És miért?

— Mert ön a felünket megsértette.

— Mennyiben?

— Hazaárulónak nevezte Alfréd Linzenpoltz von Waldhausen báró úr öméltóságát...

Pataky meglepődött.

— Ezt ugyan nem mondtam, — felelte ingerülten. — De ha sértve érzi magát, ott a törvény s bepörölhet...

— Micsoda? — képedt el a segédjegyző. — Törvény?

— Igen.

— Hogy-hogy? — pillogtatott rá gúnyosan. — Igy tetszik gondolni?

— Igy, — bölintott Pataky.

— Érdekes, — nyitotta ki apró, sárga szemét fenyegetően. — Nem pör ez, mélyen tisztelt uram, hanem lovagias ügy!

— Igen, — kapott vérszemet a vendéglős fia.

— Szíveskedjék megnevezni a megbizottait, — szólította föl Bartalis erélyesen.

— Nem, — felelte a tanító nyugodtan.

A megbizottak összenéztek.

— Ne-em? — emelte föl a segédjegyző a fejét kihívóan.

Hátrattette hárászkesztyűs kezét, a lábát meg szétvetette s peckesen ingatta magát bagaria csizmája hegyes orrán.

— És sértegetni tud?

Indulat fogta el Patakyt.

— Ne hintáztassa itt magát! — szólt rá keményen. — Álljon csak rendesen...

Farkaszemet néztek.

— Jó, — billent a sarkára. — De a felünk nevében elégtételt kérünk!

— Nem adok, — türtőztette a haragját.

A megbizottak megint összenéztek.

— Én pedig...

És húzni kezdte jobbkezeről a hárászkesztyűt, húzta, hogy kinyúlt és puffant bele, amint nagy, széles ökléről levált.

— ...Kesztyűt vetek!

S Pataky lába elé dobta gögösen.

sította vissza Bartalis. — Vagy azt hiszi, hogy ez is ábécé?

Pataky megmozdult.

— Végeztünk, — mondta röviden.

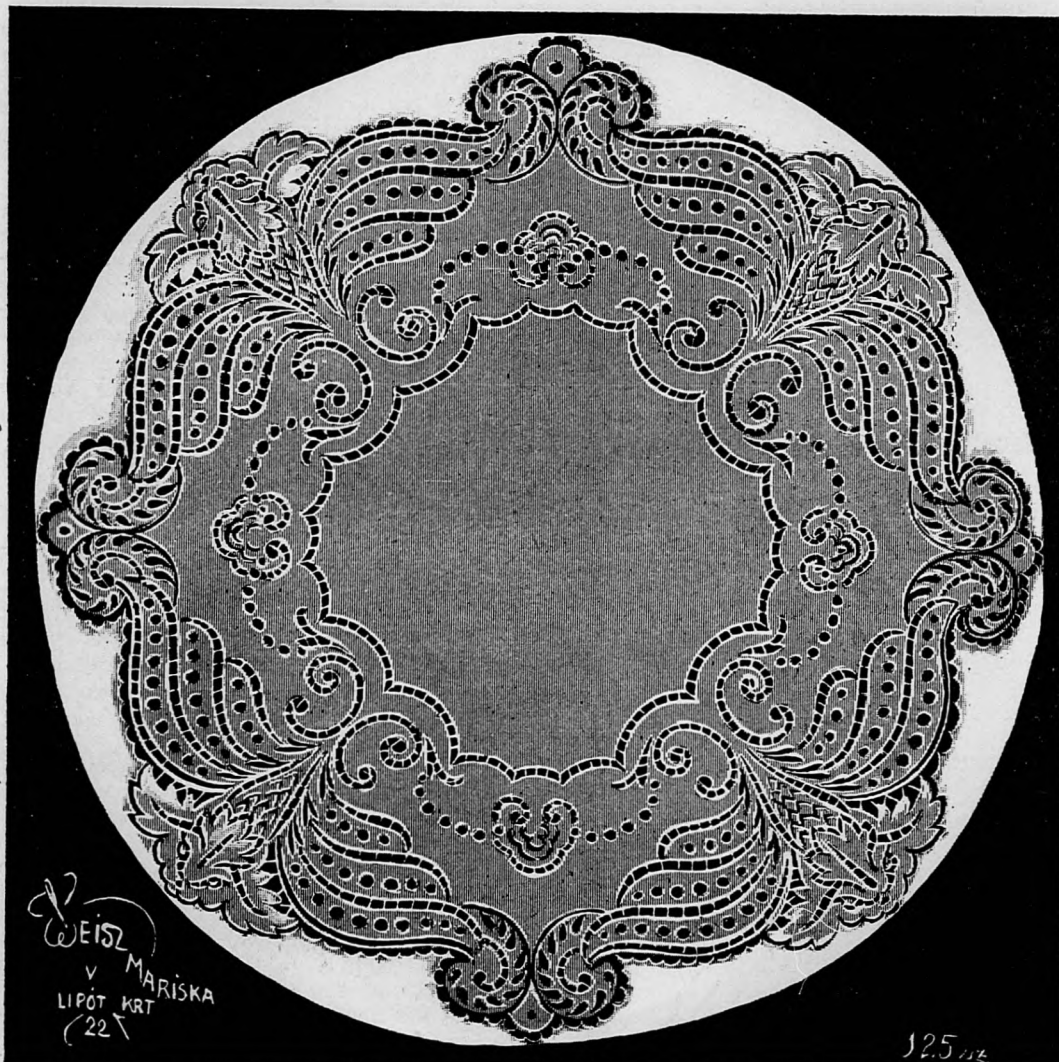
— Még nem! — fenyegetődzött a segédjegyző.

— De igen, ha mondom, — nyitotta ki az ajtót.

— Mit akarnak?

— Elégtételt!

— Nem adok, — reszketett indulatában. — És nem tárgyalok egy olyan úrral...

— Megörült? — kacagott föl ez.

A jogász is elképedt.

— Órü-ült?! — csattant föl a segédjegyző sértődötten.

Pataky megnézte komoran.

— Hallja, velem ne figurázzék! — gyúlt ki a szeme. — Vegye föl azt a hárászkesztyűt!

— Nem veszem, — felelte foghegyről.

— Vigyék! — rúgta vissza Pataky.

A vihar kirobban — — De Koszorús fia megelőzte. Főlkapta hirtelen a kesztyűt és a segédjegyző zsebébe gyömöszölte.

— Tanulják meg a kihívás úri formáját! — fojtotta le Pataky az indulatát. — Micsoda neveletlenség ez?

— De kérem?! — ágaskodott a jogász.

— Nem kérek oktatást, tisztelt tanító úr! — uta-

— Milyen úrral?

— Akiről egy harangozó úgy nyilatkozik...

— He! — rázta le magáról a sértést, mint a kutya a vizet. — És öméltósága személyét is kifogásolja?

— Ne erőszakoskodjék! — tört ki Pataky. — Okleveles vívómester vagyok és eltilt a törvény a párviadaltól... Érti?

Az urak meghökkenetek.

— Vívó-mes-ter? — hüledezett Koszorús fia.

— Hogy-hogy?

— Ott van, — mutatott az aranykeretbe foglalt oklevélre.

Ott függött a zöldposztós fegyvertábla alatt, a falon.

— Viszontlátásra, — hajolt meg Pataky.

A segédjegyző tétovázott.

— De, kérem... — akadozott bárgyú meghunyászkodással...

Patakyl föllobbant.

— Megmondottam! — meredt az arcába szikrázó haraggal. — Nem ért magyarul? Okleveles vívómester vagyok és nem szabad! De nem is akarok szándékos emberölés vádjába kerülni... Mehet!

Leforrázva sompolyogtak kifelé.

— Bocsánat, — hebegte a jogász.

— Kérem, — intett elnézően. — Csak máskor ne induljon meg egy ilyen ökörral...

A segédjegyző meghallotta.

— Milyen ökörral? — fordult vissza a lépcsők aljáról.

— Smokingos ökörral.

— Ö-kör-re-el?! — hült meg benne a vér.

— Hatökörrel! — csapta rájuk az ajtót indulatosan.

— Megkeserüli! — kiáltott be a segédjegyző rekedten.

Utánuk nézett a függöny mögül s mosolygott a díszlovagokon. Tanakodva mentek a kastély felé. Bartalis széles kezjátékkal magyarázta a kényes helyzetet, a jogász meg behűzött nyakkal kullogott mellette.

A két szerencsétlen...

(Folytatjuk.)

Rab magyarok

Írta: BARTÓKY JÓZSEF

A nagy gálya fedett farán szép tarka selymekből sátrát húztak, perzsiái szőnyegekkel rakták be a padlót s az evezős rabokra fehér inget adtak.

Bár senki sem mondta nekik, hogy ki fog a hajóra szállni, a sínylódó gályarabok ennyiből is megértették, hogy valami igen nagy méltóság indul majd velük a jenikői partról valahová. Talán maga a szultán, vagy a fia, vagy a nagyvezír, vagy ilyen valaki.

Az evezős-padokhoz láncolt s örökös némaságra ítelt nyomorultak nagy örömmel várták az ismeretlen nagy méltóságot, hiszen tudták, hogy ha ilyen utasa van a gályának, akkor embernek való eledelt adnak nekik is s a lelketlen hajcsárok ilyenkor egy-egy sűgva mondott szóért nem ütik-verik őket, nehogy a véresre vert rab üvöltését valahogy meghallják.

Mikor a méltóságos vendég a maga embereivel beszállt a gályára, az evezős rabok közül senki se látta, hogy kik jöttek, hányan jöttek, mert mind háttal ültek a palánk alatt.

Alig hogy beszálltak a vendégek, süvöltöttek az örök, a gályarabok nekidőltek a nagy evezőknek és a gálya lassan elindult.

Olyan pokoli módon csörögtek a hajszolt evezősök láncai, hogy semmi szó nem hallott le a gálya hasába a selyem sátrak alól.

Alkonyat tájban jó szél támadt: felvontatták hát a vitorlákat, a láncok csörgése elhallgatott s a nagy hajó simán siklott a csendes Marmora-tengeren.

Fent a palánk szélén két ember álldogált és onnét néztek le a rabokra, kik holtra fáradva pihengtek a padokon.

— Szegények, — szólt az egyik —, olyan nyomorultak ezek, mint mi vagyunk! Es ezeknek itt örökös szótlanásban kell senyvedniök. Borzasztó ez a némaság! Ha csak suttog is valamelyik, véresre verik az örök.

— Hadd el, — felelt a másik —, talán jobb a soruk, mint a mienk! Lám, mi beszélünk és ki hallgatja meg a mi panaszunkat? És az a lánc, ami nem látszik és azért nem csörög, mert selyembe és bársonyba van bújtatva, talán nehezebb, mint ezeknek a rabláncra...

A gályarabok padján, a harmadik sorban, három rab egyszerre felrezzent.

A középső, aki rácoreszági ember volt, de tudott magyarul, a könyökével meglökte a két szomszédját. Azok intettek a fejükkal, hogy: igen, hallják a magyar szót.

A két magyar úr ott fent a palánk mellett tovább beszélgetett.

— Hányféle ország szerencsétlenei sínylődnek itt együtt?!

— Igaz, igaz! Bizonyosan akad ezek között magyar is. Én engedelmet kérek a kapicsi basától, lemegyek közbük és ha van magyar köztük, megvizsgálom.

— Ej, ej, Mikes! — szólt az idősebbik magyar — poétás ember vagy te csakugyan! Mikor vége a magyar szabadságnak s a Fejedelemmel együtt bújdosunk, ugyan kit akarsz te s ugyan mivel tudhatnál te valakit megvizsgálni?

Sas István s a másik magyar, Vad Lőrinc, úgy megrendült ettől a beszédétől, hogy nehéz láncuk megsűrűlt. Hát vége a magyar szabadságnak s a Fejedelem bújdosó?! Iszonyú, rettenetes ilyet hallani!

Egy kis idő múlva Mikes egy tömzsi kis basával csakugyan lekerült a rabok közé. Megállt a padsorok középső útján s megszólalt:

— Tudom, hogy itt soha még csak suttogni se szabad, de a basa megengedte, hogy lejöjjenek ide közetek és

szólhassak veletek; azért azt kérdem, hogy van-e magyar köztetek?

A kis tömzsi basa integetett a fejével, hogy mindez igaz, s most kinyithatja a száját, aki magyar, de — senkisémet felelt Mikes kérdésére.

Mikes lassan végigjártatta szemeit a sok szenvedéstől eltorzult arcokon.

— Hát nem vágyakoztok haza, nem sóhajtjátok a szabadságot?

— Eh, uram, — felelte erre zordon hangon Sas István — itt adnak annyit enni, amennyi kell, dolgozni meg mindenütt kell, hát hová a pokol fenekébe kíváncznék innét az ember?!

Mikes elsápadt és szinte undorral fordult el azoktól

Egyszerre csak felpattant a helyéről a rácországi ember s megszólalt:

— Ezek itt magyarok, itt mellettem ez is, ez is!

Mikes odalépett Sas Istvánhoz.

— Hát te magyar vagy?

— Az... voltam uram, de most semmi se vagyok, gályarab vagyok...

— Hát te, másik, ki vagy?

— Én Vad Lőrinc vagyok, húsz esztendeje itt vagyok. Otthon senkim sincs. Beletörődtem a sorsomba...

a gyalázatosoktól, akik így megtagadták magyar voltukat...

Mikor Mikes a basával felment, súgva megszólalt a rácországi ember:

— Megbolondultatok?! Eddig mindig a szabadulásról és otthonról beszéltetek, most meg így beszéltek?!

— Nem érted te ezt, te, rácországi ember! — szölt halkán Sas István. — Aki magyar, nincsen annak lelke, hogy a maga baját panaszolja akkor, amikor a Fejedelem maga is bújdósó! Inkább higyjék, hogy gazemberek

vagyunk, de a mi bajunk ne keserítse az ő szomorú napjaikat!...

A szél elállott, leszedték a vitorlákat, felsüvítettek az örök, a rabok nekiestek az evezőknek, megcsördült a sok lánc és a gálya nagy evezőrándításokkal ment tovább.

Estére megpihentek valami part alatt.

A rabok a padon gubbaszkodva mélyen aludtak. Csak Sas István és Vad Lőrinc nem tudtak aludni. Nézték a csillagos eget...

Hajnalban felsüvítettek az örök megint, megcsördültek a nehéz láncok, csapkodott a sok nehéz, öles evező és a gálya így haladt-haladt Rodostó felé.

Déltájban kikötöttek.

A bújos Fejedelem kiszállt kíséretével. A gálya-rabok most se láttak semmit. Hanem mikor a nehéz gálya már visszafelé haladt, Sas István egyszerre meglátta valahogy, hogy messze, a magas, kopár parton ott megyen a Fejedelem kíséretével, lóháton, Rodostó városa felé!

Sas István egy darabig meresztgette a szemét, hogy a nagy messzeségben haladókat jobban beérje tekintetével, aztán önkéntelenül, valami ellenállhatatlan erő által kényszerítve, felugrott a padra s harsányan felkiáltott:

— Éljen Rákóczi! Éljen Rákóczi!

Többször nem kiálthatta már, mert az egyik ór a nagy tilalom ellen így vétkezöt vasszeges botjával úgy vágta fejbe, hogy kilocsant az agyveleje és holtan omlott le a padok közé...

... A hulláról leverték a láncot s a testet belevetették a tengerbe.

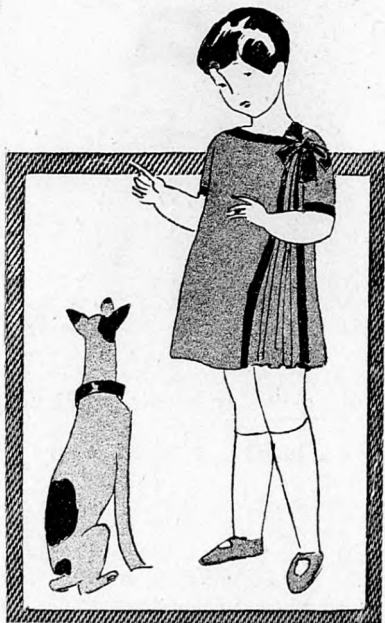
A gálya ment tovább.

A rácországi ember a nagy láncsörgés zajában lopva odasúgott Vad Lőrincnek:

— Ez megbolondult! Miért kiáltott, hiszen Rákóczi már olyan messze járt, hogy úgy se hallhatta meg az ő kiáltását! Bolond!

— Nem érted te ezt, te, rácországi ember! — felelte erre Vad Lőrinc — Nem azért kiáltott ő, hogy a Fejedelem meghallja, hanem azért, hogy a mennybéli Ur-isten hallja meg, hogy: éljen Rákóczi!

És Vad Lőrinc felvetette a szemét az égre, mintha azt tudakolta volna tekintetével, hogy felért-e oda Sas István kiáltása? meghallották-e? s meghallgatják-e?!...

Gyuri úrfi

Elbeszélés

Írta: RÁCZ PÁL

Senkinek sem hinném el, ha magam tanuja nem lettem volna. Mert van ebben a történetben valami megmagyarázhatatlan mély és igaz emberi, amit mindenki átértett egyszer, ha apa vagy anya volt. A fehérhajú, régen özvegy nagyasszony is ezt bizonyította, aki a szomszédunkban lakott és szép, magas, ósdi palotája mellett a mi kis házunk csak olyannak tetszett, mint valami hozzáragasztott madárfészek.

Nagyon jól emlékszem rá. Magam is apró gyermek voltam akkor, amikor a palota egész személyzete lótotfutott. Egy része a széles nagy parkban, le, egészen a vízig, más része a szomszédokat és az uccákat kutatta át.

Tőlem is megkérdezte a parádés kocsis:

— Nem láttad a kis Gyuri úrfit?

— Nem láttam én — feleltem csodálkozva, s csak később tudtam meg, hogy a dédelgetett, és ez okból igen csintalan Gyuri úrfi eltűnt a palotából.

Míntha ma történt volna az eset. A rendőrség felkutatta az egész várost, az egész vidéket. Felkotorták a folyó medrét és rengeteg törött fazekat, pléhvedret és ólomgömbökkel teli halászsínort húztak ki az iszapból, de Gyuri úrfinak nyoma veszett.

Az áldott lelkű, szép özvegy nagyasszony gyászruhát öltött magára. Mint egy alvajáró ténfergett keresztül-kasul a fényes termeken. Ajkán mindig az egyetlen hívó szó ismételte az élete tragédiáját:

— Gyuri fiam, édes Gyuri fiam! Gyere haza! Hol vagy?

Eveken át tartott ez így. Legfeljebb a szavak sorrendje változott idővel:

— Hol vagy, Gyuri fiam? Gyere haza, édes Gyuri fiam!

Aztán ismét következett a végnélküli körséta az üres nagy házban, ahonnan Gyuri úrfival együtt elszökött a kacagás, el a gyermekzsivaj, el az élet tavaszos pajkossága. Csak egy nagy, széles aranyrámába foglalt kép maradt meg a falon. A kis Gyuri úrfi volt rajta. Kerek, szőke fejú, pufók arcú, kék szemű, izmos gyermek volt Gyuri úrfi azon a képen. A nagyasszony órákon át ült előtte és úgy nézte.

Kicsi koromban magam is átjárogattam Gyuri úrfiékhoz. Egyszer átesett a rongylabdám a kerítésen és Gyuri úrfi felkapta. Hiába kértem vissza.

— Gyuri úrfi, adja vissza a labdám. Hiszen csak rongyból van. Magának meg van szép fényes, képes gumiból.

Gyuri úrfi nem adta. Nagyot kacagott az én siránkozásomon és elszaladt a könnyen szerzett zsákmánnyal.

Akkor történt, hogy átmerészkedtem hozzájuk.

A széles, virágos verandán ott állott a nagyasszony. Szép, sugár alakja fejedelmi volt. Arcának merev vonásai nagyon sok erélyt és okosságot árultak el, én azonban mindezekről akkor még mitsem tudtam. Én akkor csak a magamesinálta rongylabdámért aggódtam.

— Kezét csókolom! — szólottam fel a verandára szemlesütve.

— Kit keresel, kisfiú? — kérdezte tőlem a nagyasszony.

— Gyuri úrfi elvette a labdám.

A nagyasszony elmosolyodott.

— Az lehetetlen, kisfiú. Gyuri úrfi nem szokta elvenni a másét.

— Már pedig az én labdám elvette.

De nem is kellett tovább bizonyítgatnom, mert Gyuri úrfi megjelent az egyik bokor mögött és diadalmasan mutogatta anyja felé a piszkos rongylabdát. A nagyasszony hangosat toppantott:

— Gyuri fiam, add vissza rögtön azt a labdát a kisfiúnak!

Gyuri úrfi röviden felelt:

— Nem adom! Ez a labda igen tetszik nekem.

A nagyszony meg se ismételte többé a parancsot, hanem magához intett és bevezetett a káprázatos gyermekszobába. És azt mondta:

— Fiacskám! Itt van egy csomó labda. Válassz ki

padni, elfonnyadni, meggörnyedni, megöszülni és tanuja voltam a mérhetetlen anyai fájdalomnak, amit feledhetetlenül érzett és újból érzett mindennap, mint egy örök kínzó büntetést. Ha besompolyogtam néha a csendes termekbe, nesztelenül vezetett el a gyermekszobáig és hangtalanul, reszketeg kézzel mutatott oda a dívány sarkába. Ott feküdt az én rongylabdám. Porosan, érintetlenül, már évek óta.

magadnak egyet. A legszebbet. Vidd el cserébe a te labdádért.

A színes labdatömegettől a fejem bódult, a szemem káprázott. Csak úgy találomra nyúltam bele a kosárba és amelyik labda a legjobban illett a markomba, kiemeltem...

Azóta rendes bejárásom volt a palotába. Akkor is ott voltam, amikor Gyuri úrfi azon a szerencsétlen reggelen eltűnt otthonról. Láttam a nagyszonyt megsá-

— Az én kis Gyuri fiam vajjon hol van? Mikor fog visszajönni? Biztosan vissza fog jönni. Én érzem, hogy egyszer visszajön és a nyakamba ugrik... és megcsókol és majd én is megcsókolom azt a szép kis szőke fejét, kék szemét és piros arcát...

Már az intézetből kerültem vissza, mint hosszúnadrágos fiatalember, de ha meglátogattam a nagyszonyt, még mindig ugyanazt ismételte:

— Lásna, lásna, az én kis Gyuri fiam még most sem

jött vissza... Még most sem került elő... Pedig emlékét itt őrzöm a lelkemben, a szívemben... Vajjon hol lehet? Mikor jön vissza, hogy megcsókoljam szöke kis fejét, kék szemét és piros arcát...

Nem mertem vigasztalni. Már akkor tudtam, hogy a gyermeküket eltemető anyák lelke szintén ilyen. Az elhunyt gyermek ott van benne, mint egy változhatatlan oltárkép, amelyet odafestett az emlékezés kitörhetetlenül... Nem lesz az már soha más, mert az élet átforgató ereje megszűnt.

A nagyasszony is ott ült a Gyuri úrfi képe előtt és beleformálta annak alakját önmagába, mintha kiegészítő része lenne az ő egyhangú, szomorú, elvesztett életének.

És várta. Várta vissza csökönyösen, az anyai hitnek mérhetetlen erejével.

... Mert higgye el, — fordult hozzám révedezve, amikor már magam is házasember voltam — az én Gyuri fiam el nem pusztulhatott. Neki élnie kell. Ő vissza fog jönni... és képzelje, milyen örömem lesz, ha majd nyílik az ajtó és ő betipeg rajta kacagón, pajkosan és a nyakamba ugrik... Kicsi kezecskéjével magához vonja a fejem és csókot nyom az arcomra, nem is egyet, százat... és majd szépen megkér: „Ne haragudj, édes anyuci, csak megakartalak egy kicsit ajjeszteni... Ugy-e, nem haragszol?” És higgye el, én nem fogok rá haragudni. Hiszen hogyan is lehetne egy ilyen kis pajkos fiúra haragudni? Dehogyan is lehet!... Csak már jöjjön vissza! Igen hosszú ez a várakozás... Nagyon próbára teszi türelmemet az a gyermek... De hát mit csinálnak? Várni fogom, mert biztosan tudom, hogy visszajön...

Meghatódva hallgattam a nagyasszonyt. Fehér haja, mint a hó, hidegen és fényesen borította hajlott fejét. Szép arcán a harmincéves bánat könnypatakja mély medreket mosott. Magas, sugár alakja kétrét hajlott és keze reszketősen kapaszkodott a kincseket érő bútorokba.

... És abban az időben történt a furcsa eset. Éppen karácsony volt. A nagyasszony feldisznította a Gyuri úrfi karácsonyfáját. Szép játékot hozatott, mint harmincév óta minden évben és a fa alá rakta. Olyan volt a gyermekszoba, mint egy díszes kápolna, ahol egy nagybeteg anyai szív ünnepel...

Mondom, ebben az időben történt, hogy a nagyasszony nyílni látta az ajtót. Az előszoba hidege végigsurrant a parketten és a karácsonyi fehér napfény pici árnyékokat rajzolt a betipegő gyermek után.

A nagyasszony egy kicsit a melléhez kapott. Elállt

a szava, a szeme előtt véres karikák gurultak tova... s nagysokára tudott pár lépést előretenni, hogy karjait kitarja a belépő gyermek felé és egy soha nem haltott, égbetörő hangon kiáltta el magát:

— Gyuri fiam! Édes Gyuri fiam, hát mégis visszajöttél?

A kis szöszkefejű, kékszemű fiúcska bátortalanul lépett néhányat előre. Nem mert tovább menni s csak akkor nézett hátra, mikor a nagyasszony az ölébe kapta, hogy öreg, fonnyadt kebléhez melegítse az üde gyermektestet.

— Ó, Istenem, Istenem! Hogy ezt a pillanatot megérnem engedted!...

A kisfiú pedig kibontakozott a nagyasszony karjai közül és selypítő kedveskedéssel hallatta első szavait:

— És te vagy az én nagymamám?

A nagyasszony kapkodón nézett körül. Most nézett bele először a tükörbe, úgy, igazán... Ugy érezte, mintha a szoba levegője fojtogatná és a torkához emelte a kezét. Mintha védekezni akart volna a hallott szavak ígaza ellen. Ijedten tekintett az ajtó felé, ahol egy ismeretlen, magas, komoly férfi állott. A nagyasszony minden erejét összeszedve, erélyesen kiáltott rá:

— Ki maga? Mit akar itt?

A férfi feje előre billent. Nagyon arculvágták ezek a szavak. Önkéntelenül is kitarja karjait és magába gyűrt zokogással kérdezte:

— Hát nem ismersz meg, édesanyám? Én vagyok a te elvesztett Gyuri fiad...

A nagyasszony szótlanul nézett rá. Keresett valamit benne, rajta, amihez köze volna az ő anyai szívének.

De semmi közösséget nem érzett ezzel az idegen emberrel, aki magát fiának mondja... Mert hiszen az lehetetlen... hogy az ő kis pöszke, kékszemű fia lenne... Ez a nagy, lomha, szélesvállú ember... Ez a férfi...

És hiába bizonyította.

— Nem, nem... — kiáltott nagyot utolsó erejéből a nagyasszony. — Maga nem lehet az én fiam!...

Azután lenézett a kis szöke gyermekre:

— Hiszen itt van az én visszavárt édes Gyuri fiam! Maga hozta vissza, jó ember? Mondja? Maga hozta vissza ezt a rossz, csintalan kis édes gyermekemet? Ó, Istenem! Mivel is háláljam meg magának ezt a jóságát? ... Talán pénzt adjak? Sok pénzt kíván? Odaadok mindent, amit akar! Hiszen maga jó ember, megérdemli, amiért visszahozta az én jó, szép kis szöke fiamat...

Beleroskadtt a karosszékebe és harminc év után most eredtek meg igazán a könnyei. Enyhületes lelki zápor volt ez. Az erős férfi gyengén bírta ki a rászakadó emebüntetést.

Az a pillanat, melynek szépségét a viszontlátás gyönyörétől várta, kiközösítette magából. A diadal azé a kis gyermeké volt, aki harmincév óta él ugyanígy, a nagyasszony életével együtt, mint ennek a nagy pillanatnak legméltóbb örököse...

Mert az anya és fia között azon a karácsonyi fehér napon ott állott ő, az ismeretlen, az idegen, a kiesett — ember...

*

Később, mikor elmesélte nekem ezt a viszontlátást a palota világot járt és sokat hányattatott ura, egy szavát sem hittem volna el, ha magam tanuja nem lettem volna annak, amikor a legközelebbi fakadó tavaszon a fehér, görbedt anyóka, az ő feledhetetlen Gyuri fiával a parkban labdajátékot játszott.

A kis unokának azonban az én egykori rongyabdám sehogysém tetszett...

Paplant, matracot,

ruhányos ággyebetét a legjobb kivitelben és a legolcsóbban készít

GÖBBÖS GÁBOR ágyneműkészítő

BUDAPEST, I. KORONAÓR UCCA 8. SZ.
Krisztina tér mellett

Boldog szegénység

Budapest, 1925 május 5.

Tegnap volt az esküvőnk. Pál hódítóbb volt, mint valaha és elegáns, de sápadt, s a szemében volt valami a vizsga előtt álló kisdíákéból. Mikor az őáltala berendezett, gyönyörű lakásban menyasszonyi díszben megálltam előtte, csak nézett rám, egyre nézett alázatos kutyatekintettel, szinte könnyesen, — elnevettem magam.

— Maga kinevet, Lili, — sóhajtotta rezignáltan. — De lássa, nincsenek szavaim magához. A régieket nem merem használni. Szentségtörés lenne. Ujakat nem tudok. Mi is lenne méltó ahhoz a mirtuszkoszorúhoz, ami a keblén remeg? Mivel érdemlem meg a mai esküjét?

— Szó sincs róla, hogy megérdemli, Pál. Maga egy

Budapest, 1925 szeptember 7.

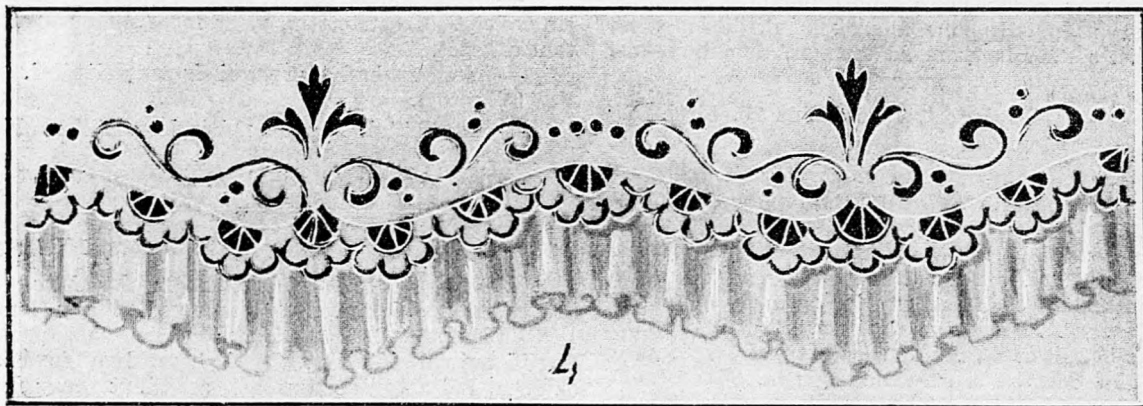
Boldogok vagyunk. Mászt nem is tudnék írni. Nászútunk a múlt héten fejeződött be. Bebarangoltuk Itáliát, Svájcot, Franciaországot. Ha nem lett volna minden olyan gyönyörű a valóságban, talán a mi örömteli szemünk akkor is szépnek látta volna.

*

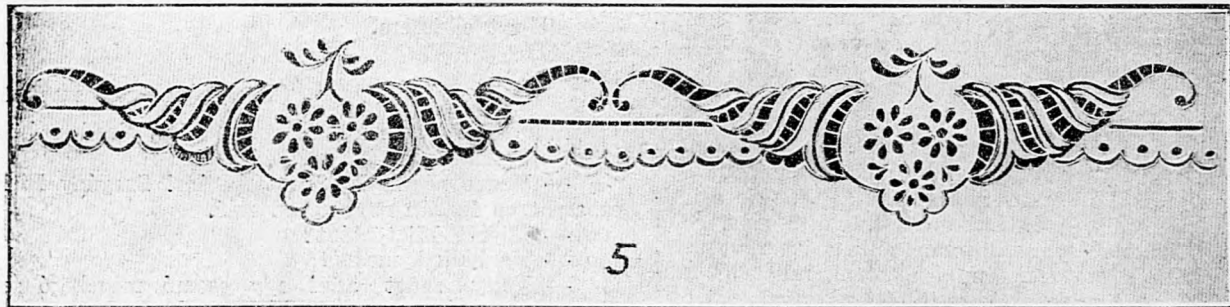
Budapest, 1926 május 5.

A „segítő angyal“ már egy hónapja megérkezett. Ideje volt. Boldogságtól nehéz szívem, mint túlérétt gyümölcs az ágról, majd leszakadt. Pál igazán napról-napra édesebb és jobb.

Tegnap aztán kettős ünnep volt. Esküvői évforduló és keresztelő. Páltól remek gyöngysort kaptam. Sok vendégünk volt. Lucy is eljött. Tavalyi kollégám, verseny- és vetélytársam.

4

5

rossz fiú, én tudom. Dehát szeretem magát. Először szeretek életemben, és húsz éves vagyok. És boldog vagyok. Végtelenül, bolondul boldog vagyok.

— És mondja, Lili, úgy titokban, a lelke mélyén nem fáj, hogy eltéptem fényesen induló énekesnői pályájától?

— Most, egy picit. Ne értsen félre, — szóltam, látva elborult homlokát — csak azért, mert ma úgy tudnék énekelni, mint eddig soha. Olyan vagyok, mint egy mámoros pacsirta. Szeretném kitérni a karjaimat és egy embertömegnek eldalolni a boldogságomat. Mert így, egyedül vinni sok, nehéz a szívem tőle.

Pál gyengéden és meghatottan vont a karjába.

— Édes! És ha én ezt a boldogságot napról-napra növelni fogom, mi lesz? Hogy viszi akkor?

Forró tekintete a lelkemig lángolt. Lehúnytam a szemem és úgy susogtam:

— Akkor... akkor a jó Isten küld majd nekem egy kis segítőangyalt.

És elpirultam.

Pál felujjongott és két karjával a levegőbe kapott, mint egy kis babát.

— Hogy lehet az, hogy egy Don Juan úgy sietett családapává lenni? — kérdezte nem minden él nélkül.

Pál rámkacsintott. (Kedvem lett volna a nyakába ugrani.)

— Nekünk kellett egy segítő angyal — mondta huncutúl. — És azért Pál époly isteni szmokingban, mint azelőtt — mondtam büszkén.

— No igen, — biggyesztette el a száját Lucy, — férfiakon az apaság külsőleg nem igen változtat. De a te szilfidi csipőd bizony... hm... mintha kicsit megszelekedett volna.

Pál kihúzta magát.

— Úgy-e? — szólt diadalmasan — én is konstatáltam. Most tökéletes vénuszi szépség lett a Liliből. Addig kicsit hernyószerűen vékony és hosszú volt. Az anyaság mesés vonalakat adott kissé fejletlen termé-
tének.

És olyan szerelmesen nézett rám, hogy az asszonyok mind megbotránkoztak rajta.

Lucy meglökte Sárít és odasúgta neki:

— Pálnak megártott a házasság. Meghülyült.

Sári bölintott és visszasúgta.

— Határozottan.

Budapest, 1926 július 10.

A „segítő angyal“ már emelgeti a fejét, nevet ránk, gügyög és tapsikol. Remek fiú. Egész az apja. Az apja. Az apjával baj van. Valami spekulációba fogott s úgy látszik, nem számított a legjobban, mert komornak, tételődőnek mutatkozik.

— Ma reggel megöleltem és a szemébe néztem.

— Édes! Ne törje a fejét soha, édes!

— Nem töröm a fejem — tagadta bús mosollyal. —

De egy kis baj van.

— Nincs baj, Pál, amíg szeretjük egymást.

— Kis csacsikám. Szerelemből nem élünk meg.

— Fúj, micsoda közhely.

— De igaz, — szólt lemondóan.

Nem igaz, — mondtam és hevesen átfontam a karjaimmal. A szerelem éltet és erősít, ha igazi.

Kétkedően nézett rám és lefejtett magáról.

— Majd máskor diskurálunk, Lilike — és elment.

Az ajtó már régen becsukódott nőgötte. Én még egyre néztem utána. Én nem akarok sírni, de az uram bajban van. És nem hagyom az uramat, nem hagyom!

*

Budapest, 1926 július 25, éjjel.

Pál éjszakákon át virraszt a dolgozóban. Számadások fölött görnyed, vagy órákig sétál föl-alá. Az étkezésekről megelégedezik s ha hívom, majdnem gorbombán utasít vissza.

A baba kacagása pillanatokra felderíti, de aztán gyorsan sarkonfordul, mintha félne a gyermek nevető bájától. Ronamosan öszül. Az én drága bálványom halántéka deresedik. És én sem tudok aludni. Két szoba választ el az övétől és én minden idegemmel érzem az ő sétáját föl-alá. Mintha a szívemen járna. Miért nem enged be magához? Mi lesz ebből? Sohasem tudhatom, hogy mi lesz reggelre. Nem bírom ezt a rettenést tovább. Megmondom neki. Most. Rögtön. És bemegek hozzá, ha megver is. Mellette a helyem. Nem vagyok odaliszk. Feleség vagyok. Ossa meg velem a gondjait. Megyek.

*

Az ajtó előtt hallgatózom. Csend. Olyan mély, hogy szinte fáj és tébolyultan ver a szívem. Ki tudja, nem tapos-e össze, ha bemegek. De nem bánom. Halkan nyitom az ajtót, belépek. Az íróasztalnál ül, feje a baltenyerén nyugszik, jobbkezeben toll, előtte írás. Nem lát meg. Csaknem megszólítom, mikor észreveszem, hogy írásközben elaludt. Tudni akarom, mit írt? Mőgéje kerülök. A papirosok közt töltött revolver. Mi ez? Uristen, mi ez? Mi készült itt ma éjjel? Vállán áthalolva, olvasom a befejezetlen írást.

— „Imádott, édes Feleségem, kicsi fiam! Mire ma megvirrad, örökre elmegyek. Bocsásson meg. Ha maradok, megőrülök. Édes Lili, én nem tudom bevárni, míg magáról leszedik az ékszereit, bundáit, míg remek intarziás ágycát elviszik, míg innen elzavarják egy magához méltatlan szobakonyhás lakásba. Nem tudnék a szemébe nézni. És bocsásson meg, hogy még ideiglenes segítségnek sem tudnám elfogadni, hogy maga újra énekeljen, hogy fesse magát, és jelmezekben bámultassa magát. Most még borzasztóbb lenne, mint azelőtt. Most pénzért tenné, olyan pénzért, amit nem én tudok megszerezni. Lehetetlen, tisztára lehetetlen. Mindent megpróbáltam, semmi sem sikerült. Elmegyek az útjából Lili. Felejtsen el és ragyogjon újra. Talán így van ez jól. Ez a büntetésem, mert egészen a magaménak akartam. Most el kell engednem, lássa. Isten vele, Lili. Csak a fiamért...“

Nincs tovább. Itt elaludt. Remegve álltam mögötte. Istenem, mi történik itt, ha ma elalszom én is, ha reggelig alszom?

A revolvért felvettem és lábujjhegyen kifutottam vele. Flúrtam. A kulcsot elrejtettem. Visszasiettem hozzá. Még mindig aludt. Leültem mellé a földre és úgy

virrasztottam. Egy óra múlva megmozdult. Felébredt. Meglátott. Tekintete a revolvért kereste. Riadtan nézett rám, aztán lesütötte a szemét, mint a tettenért gyermek.

Vad fájdalommal dobtam magam a karjába.

— Itt akart hagyni egyedül, Pál?

— Lilike...

— Megszökni a gondok elől és hagyni az asszonyt, vergődjön a szívével, a porontyával, ahogy tud. Ez aztán szerelem.

Fáradtan, kínzottan nézett rám és gépiesen simogatta a hajamat.

— Lilike, Lilike...

— Lilike, — köszönöm. Ez az egész válasza. Micsoda levelet írt, maga csacsi! Itt vannak a gyöngyei, színes kavicsai, faragott lim-lomok és selyemrongyok. Vigye. Utálom őket, mert el akart hagyni miattuk.

Összetörtén állt előttem és kinlódva tördelte.

— Nem tudom mikor voltam gyávább Lilike. Mikor a revolvért kikészítettem, vagy most mikor újra megfogtam a kezét.

— Nem szabad töprengni és meghátrálni.

Sóhajtott.

— Az életünk nagyon nehéz lesz Lilike. Nehéz és keserves.

— Én akarom és vállalom.

*

Sashalom, 1926 aug. 17.

Kis szobakonyhás viskó. Milyen kómikus, kicsi és kedves. A mesekönyvekben van ilyen. Nagy lompos dáliák virulnak. A tyúkok vidáman kárálnak alattuk. Segítő angyal játszik a forró homokban és barnapiros az arca. Pál a tornácson széket, asztalkát farag neki.

Töltőtpaprikát főztem. Ma először nem volt rántás-csomó a mártásban. Pál azt mondta, hogy a Sacherben ilyen jól nem főztek.

No azt elhiszem.

*

Sashalom, 1926 szept. 12.

Ma délelőtt mostam. Egyszerre két elegáns hölgyet látok a kiskapuban. Lucy és Sári.

— Végre rádakadtunk bogárkám! Szegény Lilikém, ez a szerep igazán nem neked való.

— Miért? Mi történt?

— Na hallod, mosni!

— Vagy zsurt adni egy csomó mosolygó ellenségnek?

— Csak szoba-konyha?

— Édes kis mesegunyhó...

— Jésszusom, csak nem akarod azt mondani, hogy örülsz a tönkrejutástoknak?

— Nem érzem hiányát semminek.

— Én nem tudnék ilyen kicsi életbe beleszokni.

— Az élet sohasem kicsi, fiacskám. A szegénységnek olyan örömei vannak, amelyet jómódunkban el sem tudtam volna képzelni.

— Például?

— Már maga az, hogy mindent én csinállok. Hogy mind az a csin, rend, ami van, az én érdemem. Hogy Pál azt eszi, amit az én kezem főzött neki. Hogy ő és a gyermek rám vannak utalva, hogy tőlem függ testi-lelki jólétük.

— Szóval a saját fontosságod érzése, amit gazdagságotoknak nem éreztél. — gúnyolódott Lucy.

— Ez is, igen, hiába mosolyogsz. De nemcsak a magam fontosságát ismertem fel. A leghétköznapibb dolgokét is. Hogy akármelyik tyúk, gyümölcsfa, vagy palánta milyen becsületesen megfizet a rááldozott gondért. Mindent szeretek, amiben ez a hála él és törekszik. Mindenre rámosolygok és minden visszamosolyog rám ugyanolyan szívből fakadó szeretettel.

Sári megölelt.

— Fiacskám, minden rút és nyomorúságos itt körülötted. De te jó vagy s azért látod jöknak a dolgokat.

— Ne játsz a szavakkal, Sári. Minden dolognak mi adunk tartalmat és minden minket tükröz vissza.

— Valóságos apostola vagy a szegénységnek. Az ember szinte azt hiszi, hogy predesztinálva vagy a nyomorra.

— Lehet. Ti vigasztalni jöttetek egy szerencsétlent. És bosszant, hogy nem láttok sírni, kétségbeesni. Erővel sajnálkozni akartok rajtam. Nincs miért, gyerekek. Boldog vagyok, még boldogabb, mint a Délibáb uccai kis palotánkban.

— Szóval mehetünk?

— Én nem küldök senkit.

*

Elmentek. A ruha már meg is száradt. A nap féhrre és illatosra szítta.

Pál nemsokára hazajött. Csomó deszkát cipelt magával.

— Csinálok neked kényelmes lócát a diófa alá, — mondta sugárzó arccal.

— Pál, édesem, mondd meg őszintén, terhes-e neked nagyon ez a szegénység, ez a küszködés?

Pál szeme kerekre nyílt a csodálkozástól.

— Küszködés? Hiszen úgy élek, mint egy király! Hogy lehetne szegény az, akinek két ilyen drága kincs van a birtokában...?

Felkapta kisfiát és összecsókolta.

Aztán hozzám jött, szeliden átölelt. A száját homlokomhoz szoritotta. Könny szökött a szemébe.

Szerettem volna odakiáltani az egész világnak, hogy ez az igazi boldogság, amit el nem rabolhat tőlem senki... semmi... soha...!

Angelotti Mária.

MEINL ÚJTERMÉSŰ TEA QUEENS BLEND

a legnemesebb aranylevelű fajták (Golden tips) keveréke.
A legfinomabb Darjeeling erőteljes ízével, gyönyörű sötét fe.öntés. — Kb. 1/4 angol font P 4.40

Francia baba

Írta: LÁZAR ISTVÁN

A gyermek kinyitotta tört szemét. Amikor elszenvedett, szürke homály volt minden, most meg csupa ragyogás. Az őszi verőfény aranylott be az ablakon. Millió csillagocska! A fénypásztában a porszemek világládós karavánja szivárványlón reszketett. Mintha Tündér Ilona báltermében néma táncot lejteneének valami gombostüfejú úrfiak... Nagy, szelíd szeme itta a fényt, s napsókok ragyogtak a homlokán. Szép volt, finom és fehér, a bőre bársonyos, mint a hercegisasszonyoké, pedig szegénykét csak Málcsik Mancikának hívták...

Sovány karocskája fáradtan feküdt a takarón. Széltörte liliom. Igen, jött egy forró szél s ágyba döntötte Mancikát. De már jobban van! Mélán nézett ki a mosolygó őszbe. Hogy csillog a napsugár! Egy-egy tündöklő aranyszál, égi guzsalyukról angyalok eregetik. Nem! Még szebb. Olyan az a sugárcomó, mint azoknak a gyönyörű viaszbabáknak az az aranyba kunorodó, szép, selymes haja...

Vágy rezzen a szeme homálytükrén. Istenem, be szép is egy ilyen babácska! De csak az olyan, amelyiknek aranyszín' a haja, igen, s a kék szemét is tudja nyitogatni. Köntöse kék selyem, vagy rózsaszínű s forog a nyaka is, a keze is, a lába is. Ha neki is volna egy ilyen! Aranyhajú Iluskának hívná, egész nap az öleiben tartaná, éjszakára pedig odavenné maga mellé, hogy együtt alszókáljanak...

— Édesanya!

Málcsik Andrásné a sarokban varrodogált.

— Mi az, gyöngyöm? — rezzen föl a munkájából.

— Mért nincs nekem is olyan babám, mint más kislányoknak? — tompult a szeme valami szürke sóvárgásba.

— Hiszen van! — felelte szomorúan.

— Van, de fából... És a karja sem mozog.

Az asszony sóhajtott. Homloka redő, arca csupa gond. Csüggedt, mártir-asszony. Lélek, ki beletörődött a nyomorúságba. Mit feleljen? Hallgatott.

A csend ellepte a szobát lassan, mint valami néma vízáradás.

— Olyat szeretnék, — csillant ki a csendből a vágyódása — amelyik, ha leteszem, a szemét behúnyja, s ha fölemelem, kinyitja...

— Ó, édes gyerelem! — mosolygott Málcsikné. — Majd lesz neked is, csak gyógyulj meg, aranyom...

Könny rezzen a gyermek szemén.

— Irénkének is olyan van, pedig kisebb, mint én... Miért nem vett nekem is édesapuka?

Odament és homlokon csókolta.

— Szegény apukának kevés volt a pénze, de gyűjtünk, mikorára meggyógyulsz — cirógatta kifakult háját. — Lesz neked is olyan nyitogatószemű, francia babád...

Megörült a gyermek, de azért valami csendes bánat felhőzött a homlokán.

— Meggyógyulnék, ha volna... Tudom, hogy meggyógyulnék...

Elfordult Málcsikné s forró könny szökött a szemébe. Megigazította keshedt vánkósát.

— Iszol-e tejszót?

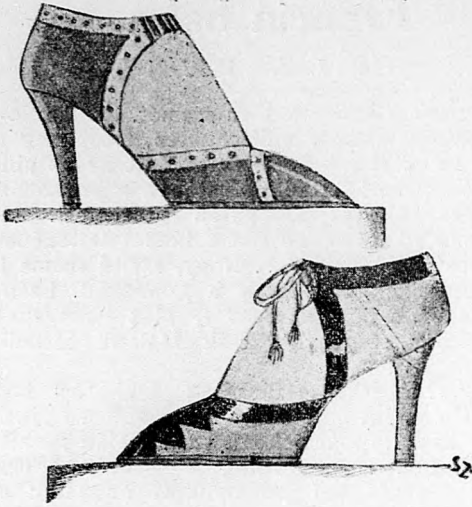
A fejét ingatta.

— Mi kéne, aranyom?

— Csak a baba... — suttogta forrón.

Az asszony tehetetlenül állt.

VAMPYR PORSZÍVÓ A HÁZIASSZONYOK KEDVENCE

— Ne búsulj, lelkecském! Majd szólok apukának...
Elszenderedett ismét reménykedően és az aranyhajút babáról álmódott. Málsikné pedig fénylő könnyet pergetett a varrótú nyomán. Mért is nem ad az Isten egy-két pengőt a szegényembernek, amikor úgy kellene! Ma még csak péntek és holnap fizetnek a gyárban... De annak is száz helye van! Pedig úgy várja szegényke... Hacsak nem kap az ura egy kis kölcsönt valahonnan! Nehéz... Fogyadozott a reménye, mint a délutáni napsütés. Lassankint napszentületre bágyadt. A fényszivecske búcsúzódott már a virágos kartonfüggönyön.

— Hány óra? — rezzent föl a beteg.

Az óra ötöt vert a barnuló csöndben.

— Mingyárt jön apuka! — csillagzott a szeme.

Málsikné az ablakhoz lépett s végignézett a mezőszéli hepe-hupán. Ott jött már az ura! Lehorgasztott fővel bandukolt. Nincs pénz! Mert ha csak egy pengőcskét is hoz, a járása mindig ruganyos... Nem szolt, csak kiment eléje.

— Hoztál-e, András? — kérdezte félénken.

— Nincs, — mormogta kedvetlenül.

Egy darab föld. Homloka csupa mély barázda. Arca kőpor. Szeme kialvó parázs. Sárga ruhája térdén tenyéryni folt. Egy a milliók közül, kik a világot napszámra építik. Sunnyogott szemében a keserűség.

— Pedig úgy kéne!

— Tudom, — mondta mogorván.

És megindult befelé.

— Babácskát kíván, pillogató viaszbabát, — vetette oda félénken.

Az ember szemében szikra gyúlt.

— Babát? — mosolygott zordan. — Amikor még kenyér sincs...

Az asszony a szemére borította kékpetyes kötényt.

— Azt mondja, hogy akkor meggyógyulna... Ugy várja! A szeme csak az ajtón van, hogy jössz-e már... Istenem! Még álmában is csak a babácskát emlegette...

Az ember a földet nézte.

— Mit csináljak? — pilláskolt lassan. — A raktárnoknál is próbáltam, de nem adott...

És lecsüggedt a bozontos feje. Nagy, téglaporos kezét hátrattette s csuklóban egymásba kulcsolta. Egész alakjáról lesirt a nyomor.

— Holnap, — aludt ki szemében a harag.

S iromba bakancsáról leverte a küszöb előtt a port.

— Ha tudnád, hogy várja! — szipogott az asszony.

— Csak tebenned van minden reménysége...

— Nem lophatok, — csurrant ki száján a keserűség.

— Nem is mondtam... — pusmogta Málsikné csendesén.

Az ura tünődve lépett a szobába.

— Édesapuka! — ujjongott föl a gyermek.

Hozzáhajolt.

— Jobban vagy? — csillant meg kőporos arcán az öröm.

— Jobban... Csak tudja, milyet vegyen? Aranyhajút... amelyik így pislogat, ni! S a karja is forog, a lába is... olyat...

Gondolt egyet Málsik. Ennek a gyereknek a halála lesz, ha nem kaphatja meg! A szemén látja. A vágyódása érzi, hogy már az anyja szolt... Lehajolt és megcsókolta.

— Ne búsulj... Milyet akarsz?

— Olyan szemnyitogatósat...

— Meglesz, — és ment is már.

Az asszony utána somfordált.

— Honnan? — firtatta félénken.

— Kérek Jánostól, — dünyögte. — Azér' koma... De a komának sem volt.

— Péntek este a szegénység estéje, — vonogatta vállát restelkedve. — Adnék szívesen, de nincs... No, mégy is már?

— Muszáj, — motyogta és ment.

De meg-megállt a kiragyogó csillagok alatt.

... Ha már nyomorral veri az Isten a küszködő embert, miért nem szánja legalább a gyermeket, aki tiszta és ártatlan, mint az a létániai bárány, ki elvette a világ bűneit! És minek is ad a szegénynek kincset: minek ad gyermeket a földhözragadtnak? Lám, csak egy babácskát kíván s azt sem tudja megvenni neki... Nem sokat törődik a szegénnyel... Kell-e lélek, sátán? Eladó...

Allott a leszakadó éjben. Ott bent ragyog a város! Autók robogtak el mellette és megtelt keserűséggel. Nem tudta szegény, hogy azokon a robogó gépkocsikon is csak az emberi fájdalom utazik...

Hová menjen? Merre mehetne? Öljön? Raboljon? Ökölbe szorult a keze s valami sötét düh rázogatta. Pénz kellene! De nincs. Lám, sokszor két pengőt is épp oly nehéz megszerezni, akár egy milliót! S hogy az az asszony is telesírja panaszával az ő bolond szívét —

Ugy érezte, hogy vércseppek perognak a szívéből, ahogy hazafelé indult. A szegényember a nyomorával mindig hazamenekül. Nini, a boltokat mingyárt bezárják! És nincs baba. Se kenyér... A járdakövek reszkettek előtte. Csüggedten bandukolt...

De hirtelen megállt. Babakirakat! Az volt. Csupa

Azon hölgy,

ki csalódni nem szeret,

szőrmebundáját

szőrmeáruházában szerzi be

R Á K Ó C Z I - U T 72.

E lap olvasói kedvezményben részesülnek!

fény. Ablakában vagy szász baba. Kicsik, nagyok, egyszerűek, szépek, ragyogók. Szőke, barna; ruhájuk rózsaszínű, vagy kék selyem. Annak sötét a haja, ezé meg arany. Amilyet Mancika kíván... De minek nézi? Hogy a szíve fájjon? Vagy dühében beverje az üvegablakot?

Elhúzódtott onnan.

Nini, az a szép francia baba! Oldalt fekszik s a szeme félig nyitva van. Ára negyven pengő. Az meg csak öt... Pedig az is szép, annak is gyöngy van a nyakán... Ó, ha elvihetné! Ha szíve volna annak a boltosnak, hogy holnap estig ideadná hitelbe! Becsülettel megfizetné... de hogy is kérhetne ilyet idegen létére? Bekukkantott. Egy asszony ült a pudli mellett, őrizte a babákat, hogy meg ne szökjenek...

De mi ez? Majd belebotlott egy papírskatulyába. Ott volt a bolt előtt, az ajtóban s benne egy gyönyörű, francia baba! A nyakában cédula. Reklám-ár. Ez az! Ilyen kell! A ruhája is rózsaszínű, nagy, hólyagos szeme kék s a haja színarany... És úgy mosolyog rá, mintha könyörögne: Legyen olyan jó, kedves bácsi, vigyen el engem Málcsik Mancikának...

Megborzadt. És hátrált. Lopjon? Hiszen egyebe sincs, csak a becsülete. Raboljon? Törvény kezére kerüljön? Ki fogja megkeresni akkor családjának a mindennapi kenyeret?

El onnan! De csak az ucca sarkáig ment. Kezét a zsebébe dugta. Isten ments! Lassan mégis csak visszacsompolgott az ajtó elé...

S tán észre sem vette, vagy maga sem tudta, hogy mit csinál — —

— Fogják meg! Tolvaj!

Csak akkor eszmélt föl, hogy fut, rohan és viszi a pillogató francia babát...

— Tolvaj! Fogják meg... Tol-vaj!

Nekivágott a néptelen sikátorok, mint az üldözött vad, aztán egy másik uccatorokba fordult s egy pillanatra visszanezített, hogy jönnek-e? A rendőr! S nyomában a tömeg. Előre!

— Álj! — ugrott elébe valaki.

Ellökte és továbbrohant. Ostorozta a félelem. A házak falai dőlnek s mintha lángrobbanna a levegő... a rohanás szele dübög a dobhártyáján... Egy szűk uccába tünt. És reszketve, lihegve megállt. Nyugalom! De hiszen ott van már az ő kicsi háza — kipislog ablakán a mécsvilág... Ó, Istenem! A lába ön. Vagy vasbilincs van rajta? Tolvaj! A lelkiismerete kiabál... Csitt... Ha elfogják! Ha meglátja valaki!

Óles ugrásokkal futott be a kapuján. Megállt az ajtó előtt, kipihegte magát, aztán benyitott és az ágy szélére tette némán a skatulyát.

— Apuka! — gyöngyözött a gyermek ajkán a nevetés. — Nini, francia baba — — Pillogat! Ni, hogy pillogat!...

Aludt, fölébredt, aludt, fölébredt a francia baba és pillogatott, ahányszor csak Mancika akarta. Gyönyörű! De pillogatott az asszony is, a szeme könnybe lábadt, hogy ime, kirendelte az Isten a babára valót...

— Honnan? — mosolygott az urára.

Elfordult Málcsik és hallgatott.

S hát egyszer csak zaj hallatszik odakint!

— Mi az? — rezzent föl az asszony.

Kard csörrent.

— Itt lakik?

— Itt, — felelte valaki.

Kopogtattak.

— Szabad... — ugrott föl az asszony.

A rendőr belépett. Mögötte az asszony is, a babák őre. A tömeg kint maradt és izgatottan lesett be az ablakon.

— Málcsik András?

— Mink... — felelte Málcsikné. — András?

Ott ült ez az ágy szélén roskadozva.

— A baba! — kiáltott föl a boltosné. — A gyereknél...

— Ahá! — csillant föl a rendőr szeme.

Málcsikné az urára dermedt.

— Mi történt? — kérdezte aztán megrettenve.

— Ellopta, — felelte a rendőr ridegen.

— Nagy Isten!

A boltosné nyelve megeredt:

— Gazember! Csirkefogó! Tolvaj! Ellopta a kirakat-ajtóból...

— A bűnrel is megvan, — vette elő a rendőr a notesztét.

Neki támaszkodott a falnak Málcsik András és úgy állt, mint a villámsújtott. Az asszony meg jajgatott.

— Biztos úr, az Istenre kérem... az én uram becsületes ember...

— Látszik! — pihegte a boltosné.

— Elment hazulról, hogy babát vesz... de nem volt pénze...

— Ez az, — bólintott a rendőr. — Málcsik András?

— Igen... — felelte tompán.

— Kövessen!

— Kegyelem... — jajgatott föl az asszony. — Jó ember... az uram... az én uram... Nem is tudom, hogy történhetett!... A gyermek beteg és babácskát kívánt és...

Kitágult szemmel s halálsápadtan bámult ki a gyerek a takaról. A babának is csak a feje látszott, az aranyhaja... A rendőr odalépett.

— Kislány, a babát!

Elvette. És Málcsik András fölzogogott. Se baba, se becsület... az asszony a boltosné elé borult:

— A Jézus Krisztus szent nevére kérem... nagyságos asszony... az uram... az én kicsi Mancikám... Ha tudná! Ha látná a szívünket — —

— A babám! — zokogott föl a gyermek is.

Valami megindultság tükröződött a rendőr arcán, valami fénytelen részvét, hiszen ő is családos ember... de fölöcsudott.

— Gyerünk!

Csönd esett a szobára.

— Isten veletek... — tördelte Málcsik András.

A mécsvilág elhalón pillákkolt. Megy a gazdája és ő is kialszik... Az asszony az urára borult.

— Ne sírj... majd megsegít az Isten...

Viaskodott a boltosné magával, aztán szánó szívvel nézett szét a szegény hajlékon.

— Ne! — intett a rendőrnek. — Hagyjuk...

Kivette kezéből a bűnlelet és az ágyhoz vitte.

— Neki adom... A gyerekek... És nem akarok semmit... Ne félj, kis virágom!

Fény áradt el a rendőr arcán s nehéz csizmája összecattant a boltosné előtt. Fehérkesztyűs kezét a sisakjához emelte és szalutált, némán, keményen szalutált...

„OCCULTA“

az új francia gyár' mányú görcsér és labformáló, teljesen gumi nélküli harisnya. Nyúlekony, lábho: simuló, levegős, a láb nem izzad benne és a leg' no-mabb selyemharisnya alatt sem látható. Kapható minden szaküzletben, gyógyszerárban, valamint a fölerakat és vezérképviseletnél:

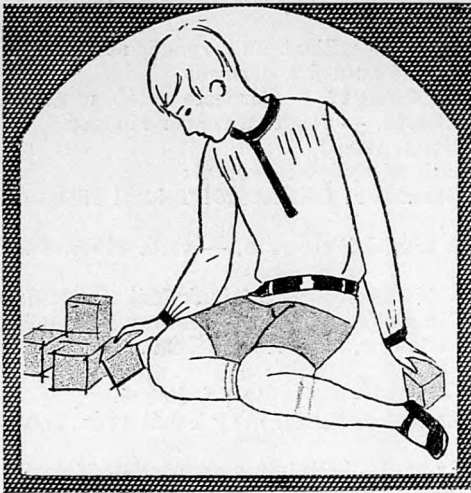

Elpusztíthatatlan

GLÓRIA KÖTSZERGYÁR R. T.

BUDAPEST, VI. HAJÓS UCCA 15

Az „OCCULTA“ harisny' el. v. ttá teszi az edd'ig használt ügyrevezett cumiharisnyvát Elegáns higiénikus, levegős, tartós, stoppolható is. — Kérjen ismertetőt!

Híres emberek portréi

Strindberg

Örökké nyugtalan, háborgó lelkű viking, akinek szívét elégette a szerelem és gyűlölet egymást fojtogató lángja. Mindig az elérhetetlent, a földfelettit, a már szinte istenit kereste és nap-nap után fájdalmasan eszmélt rá, hogy semmit nem valósíthat meg álmaiból.

Azt mondják róla, hogy nőgyűlölő volt.

Nem. Strindberg annyira imádta a nőt, hogy magasabbrendű, a férfinál is külön lénynek szerette volna látni, aki előtt hódolatteljes áldozatot mutathat be: szerelem és intellektualizmusa. Azt a nőt kereste, aki méltó élettársa volna a szellemóriásnak, aki fölemel, lelkesít, erőt ad és megtermékenyít, de aki egy pillanatra sem veszti el a nőiség harmatos báját, amely a teremtés legnagyszerűbb csodája.

Sokat akart, mindent, nagyon tudta volna szeretni azt a nőt, akiben az ő általa képzelet eszményképet megtalálta volna, de hol akadhat olyan nő, aki a zseni által megkövetelt szuperlatívuszok kritikáját kiállhatná? Talán a jövő század asszonytípusát kereste akkor, amikor a nő még csak az első bátortalan lépésket tette az intellektualizmus irányában. A gyöngédséget pedig mindhárom asszonyába beléfojtotta az ő vad, szinte őseréjű zsenialitása, amely a legjobb esetben félelmet váltott ki, ha ugyan nem szította fel a mérges közelharc parazsát.

Szegény Strindberg, belefáradt gyönyörű álmaiért vívott harcába és ezt a keserűséget az egész női nem akarta megbosszulni. Közben azonban nagyon fájta a szíve, mert maga is érezte, hogy igazságtalan...

*

Három nő körül folyik Strindberg élettánca. Három házasságból szívta magába azt a gyűlöletet, amelyet saját maga iránt érzett, de amit kénytelen volt a nő ellen fordítani, hogy saját magát és holdkóros álmait igazolja.

Az egyik asszony: Siri Urangel von Essen, színésznő volt. Szép, híu, kacér, akinek minden életcélja kielégülést nyert a férfiak hódolásában és bókjaiban. Olyan volt a kőszikla-Strindberg mellett, mint valami selyemfátyol, amit a színházi világ érzéki hullámai lobogtatnak. Mégis tizenhárom esztendeig kínozták egymást, amíg aztán elváltak egymástól.

Strindberg két év múlva újra nősül. Polgári lányt visz házába: Uhl Fridát. Reméli, hogy amit a színpad asszonyában nem bírt megtalálni: a boldogságot belopja zord otthonába ez a polgárlány. Szegény Uhl Fridát azonban Strindberg zsenialitása megfélemlítette. Ugy érezte magát, mint egy oroszlan ketrecében. Alig várta, hogy elválhasson tőle, ami két év múlva be is következett.

Az ötvenkétéves Strindberg még egy kísérletre határozza el magát, 1901-ben újból megnősül. Megint csak a színházak festett világában kereskedik és ebből származik új, utolsó családja. Harriet Bosse, ez a ragyogó teremtes, szívesen mondott igen-t a világhíres Strindbergnek. De azt is feltette magában, hogy egész megsértett neme nevében megbosszulja magát most, amikor ellágyult ez a vénülő oroszlan és szerelmesen hullott a lábai elé.

Ez a házasság két ellenség viaskodása volt, amelyben azonban csak Strindberg kapott halálos sebet. Az örök nő és az örök férfi ősi párharca, amely nem tud boldogsággá szelidülni, pláne a nagy különbség miatt, amely kettőjük között fennállott. Három év múlva Harriet Bosse is kimenekül az oroszlanbarlangból és Strindberg most már végérvényesen magára marad.

De amikor egyedül van, keservesen hullanak a könyvei. Mert nem volt soha szerelmesebb szívé, boldogság után vágyóbb férfi, mint Strindberg, a — nőgyűlölő!

*

Ezalatt pedig egyre írja halhatatlan alkotásait.

Nagyon szegény szülők gyermeke volt Strindberg, aki ifjúságából magával hozta a szociális keserűséget, amely legjobban „Olaf mester” és a „Vörös szoba” című műveiben mutatkozik meg. A fiatal férfi izmos öntudatát szegezi szembe a társadalmi és politikai élet hazugságával. A keserű mondatokat az igazság bajnoka harsogja a világ füleibe, aki hitéért meg is tudna halni.

Aztán kibontakozik Strindberg második figurája, amelyet első szerencsétlen házassága formált ki, további házasságai pedig még jobban megmerevítették. A nőkérdés lesz a domináns probléma ezekben az alkotásaiban. A feminizmus, amely ekkor kezd bontogatni szárnyait, de amelynek szelid galambját Strindberg le szeretné döfni, mert a nőt minden jogra méltatlannak találja. És megszületik az „Atya” és a „Bajtársak” igaztalan vádirata, amely Strindberg megvetését és átkait harsogja, a férfiak örök ellensége: a megvetett és halálosan gyűlölt nő ellen.

Ez a tűz is kialszik. Strindberg megöregszik és ekkor talál rá legigazibb magára: a hívő, szerető, misztikus férfira, aki a boldogságnak, a hitnek, a szeretetnek lesz az apostola. Jönnek a „Legendák”, meg a „Damaskusz felé”, amely megint új oldaláról mutatja be ezt a sokoldalú zsenit. Kialszik szívében minden vad és keserűség, hogy helyet adjon a legszebb érzésnek: az isteni szeretetnek.

*

Aztán megkapja a svéd irodalmi díjat és nemskára utána befejezi háborgó életét, 1912 május 14-én.

A „nőgyűlölő” arcán elsimultak a ráncok. A harcos zseni végre magára talált az örök nyugalomban. A világirodalom legnagyobb álmódzójának lelke felszállt az álmok országába, a fehér felhők fölé, a végtelenségbe és örökkévalóságba.

A kiválasztott nők szerelmének lobogása helyett az egész művelt világ szeretete lángol a stockholmi sir előtt, amelyben pihen Strindberg, a gyűlölködő harcos, aki azért gyűlölt olyan nagyon, mert végtelenül akart szeretni...

Gyermekek, ne tanuljatok

otthon az asztalnál — amit ez az ábra mutatja — hanem Szóts szab. házi isk. lapadjánál. Több evizeden át bevált kiváló taneszköz, amely a tanulóifjúság testtartását helyes irányban fejleszti, látóképességét, tanulási rendszerét iránti érzékét nagy mértékben előmozdítja. Orvosi szakvéleményt és számos elismerőnyilatkozatot tartalmazó képes ismertetést érdeklődőknek e lapra való hivatkozással díjlanul küld Szóts, Rákóczi út 10, Sip ucca sarkán.

KOMÉDIA

Kedves Barátom!

A könyviszonyban szenvedő ember és az „egy-könyvű” ember után eljutottunk a tudáskereső emberig, akit hol ál-műveltnek, hol félműveltnek szoktunk mondani, már aszerint, hogy milyen alapokon nyugszik az a szellemi épület, amelyet palotának szeretne másokkal láttatni, pedig nem egyéb, gyöngén összeeskábált viskónál. Mindjárt döntsük el azt a kérdést: ki a komikusabb, a mulatságosabb figura? Az ál-művelt a mindenlében kanál típusa, — a fél-művelt a mindenhez konyítóé, akit még féken tart a megszerzett, bár nagyon fogyatékos ismerettömeg, aki nem handabandáz az ál-művelt tudáskereső szuverén gesztusaival, de emberek és dolgok megítélésében, életjelenségek és tények lemérésében szereti hangoztatni a maga értelmi és kritikai fensőbbiségét. Az ál-művelt nemcsak komikusabb, de veszedelmesebb is, mert a műveltség fitogtatásával a műveletleneket könnyen megtéveszti, maga mögé sorakoztatja és tobzódó kritikátlanságával a felfogásokat és hangulatokat károsan befolyásolja, esetleg irányítja is.

Hogy könnyebben igazodjunk el, vegyünk néhány példát.

Képkiallítás. Megjelenik az ál-művelt és a fél-művelt. Azt mondja az ál-művelt — tegyük fel — egy őszi tájkép előtt:

— Micsoda színfoltok, milyen valörök, milyen perspektíva!

Megáll egy akt előtt és ezt mondja:

— Micsoda színfoltok, milyen valörök, milyen perspektíva!

És szajkómódra ismétli ezt a néhány szót minden festményénél, interieurjánál, csendéletnél, sőt csataképnél is. Hadd higgyék, hogy ő milyen műértő és képpedjen el a világ!

A fél-művelt megáll a tájkép előtt, aztán jobbra tesz két-három lépést, aztán balra tesz két-három lépést, végül látcsövet formál a kezéből és úgy kukucskál a festményre. Mindezek után nagyképpen így nyilatkozik:

— A Louvrebán láttam egy ehhez hasonló képet, ha jól emlékszem, Manettől. Fogadok, hogy róla másolta ez a piktor.

Megáll egy csoportkép előtt és az előző táncművelet után így szól:

— Az Accademia dei belle Artiban láttam egy Tizianót . . . szakasztott olyan ennek a női aktuak a beállítás . . . a haja pedig mint Rembrandt egy nőalakjáé a firenzei Ufficiben . . .

És így tovább. A fél-művelt, mint látható, adatokkal, helységnévvel, tulajdonnevekkel dobálódzik, de úgy, hogy csak az igazán művelt, a valódi szakértő tudná ellenőrizni. A raffinált fél-művelt azonban előbb óvatosan szemlét tartott, hogy vajjon nem tartózkodik-e körülötte olyan ember, aki kontrollálni képes és csak azután mer előhozakodni az ő „meglepi tájékozottságával”.

Tovább vihetnénk a témát és végigkalkulálhatnánk a tudáskereső két prototípust a művészetek és az irodalom és a tudomány egész területén. A műveltségnek ezek a parvenüi nemcsak vakmerőségükről, de hangosságukról is nevezetesek. Figyeld csak meg őket színházban, főpróba vagy premiér közben. A főlényt színlelő hozzá-nem-értésnek, a durva tájékozatlanságnak, a zavaró fogalmaknak micsoda pokoli színjátéka tárul elé! Egy-egy ellesett kritikai frázis, egy-egy bemagolt, persze lehetőleg újszerű kifejezés keveredik össze halandzsáló beszédükben bosszantó laposságokkal, hogy az utóbbiakkal az egészen szürke emberekre, a különcödésükkel pedig azokra hassanak, akiket egy-egy meg nem értett, meg nem emésztett szó paradicsomi gyönyörökbe szédít.

De hogy egészen alul fogjam meg a témát, hadd mutassam be azt az ártalmatlan, egészen primitív faj-

tát, amely egy-két idegen szóval cifrázza ki a társalgási beszéd síma szövetét, hogy ilyen módon valamelyes re-spektust erőszakoljon ki hallgatóságából. És itt eszembe jut egy nagyon kedves, jólelkű nénikém, aki valamikor a legizesebb töpörtyús pogácsákat sütötte a Bácskában és ezenfelül még arról is nevezetes volt, hogy az ő kovászos uborkái még januárban is ropogósak voltak. Soha ez a drága lélek egy könyvet nem vett a kezébe, de ahogy másoktól hallotta, bizony elég sűrűn kevert a szavai közé idegen szöveget. Ha alaposabban szemügyre vette az ember, megállapíthatta, hogy mindössze három idegen szóval operál. Egoista, illúzió és konzekvens. Azután — kellő nyelvtani — matematikai művelet útján — így variálta a mondásait:

— Tudod édesem, én mindig abban az illúzióban élek, hogy nem is olyan egoisták az emberek, mint ahogy egyesek olyan konzekvensen mondják.

Vagy egy másik változat:

— Nézzétek, lelkeim, nem mindenki olyan konzekvens, mint ti vagytok. Sok embert megal az illúzió és azért olyan egoista.

Voltam én, kérlek, tízszer-huszsor a néninél uzsonnán, vacsorán, (mindig jókat adott a kedves!) de egyetlen-egyszer sem maradt ki a szótárából ez a három latin szó. Idegenek persze roppant műveltnek tartották, a szegényebb rokonai meg valósággal híztak, ha a titokzatos szók elröppentek a néni ajkáról.

Tudáskereső volt ez az én nénim? Félművelt, álművelt? Nem. Csak hiú. Vigyázzunk hát az osztályozással és ne sujtson le a sajnálkozás vagy a szigor bárdja azokra a naív lelkekre, akik merő tetszeniakarásból, a nagyon is közepes értelmi színvonaluk kritikátlanságával olyan fogalmakkal és kifejezésekkel tarkítják beszédjüket, amelyeknek szinte babonás hatást tulajdonítanak. A tudás és a műveltség lepleiben hivalkodó féltudás és átműveltség egészen más. Ez nemcsak a maga rokkant hitelét igyekszik patinázni, hanem befolyásra, tekintélyre, gyakran uralomra tör. A tudatlanok és a műveletlenek tömegét akarja megnyerni pódium gyanánt, bízva a jóval kisebbszámú tanultak és műveltek közönyvében, akik futni hagyják az értelem és a szellem kalózeit. Pedig, hej, milyen élvezet fülöncsípni őket!

A galériát ezzel még nem fejeztem be. Hátra van még a művelt, az egészen művelt ember két fajtája: a nagyképi pozór és a közvetlen, a kellemes. Ezekről legközelebb.

Baráti szeretettel köszönt híved

Eugénus.

HEGEDŰOKTATÁST

vállal kezdők és haladók részére ifj. Szódy Szilárd,
VIII., Kisztiáció ucca 13

Ami az asszonyokat érdekli!

XVI-ik századbéli aforizma az evésről: „A szegény ember egyék, amikor ehetik, a gazdag, amikor ehetnék“.

*

Gróf Thurzó Ilona lakodalmán 1614-ben elfogyott: 331 ökör, 80 borjú, 166 bárány, 44 malac, 2 vad-disznó, 6 szarvas, 30 őz, 120 nyúl, 308 fogoly, 4234 lúd, 1165 kappan, 97 tyúk, 3840 tojás, 56 potyka, 460 piszt-ráng és 680 darab egyéb halféle.

*

Egy 1655-ből fennmaradt konyhakönyv tanúsága szerint, az akkori szegényemberek hétköznapi ebédje a következő volt: Tehénhús petrezselyemmel, káposzta tehénhússal, báránnyal lével és kétféle hal.

*

Gróf Thurzó Szaniszlónál, ki Galgóc várában székelt, a következő rendes hétköznapi ebédet tálalták: kappan tiszta borssal, tehénhús petrezselyemmel, kacsa sültve, nyúl gyümölcsös lével, hal sóba, lúd ispékkel, disznóhús tormával, báránnyal ecetbe, csik-káposzta levébe, savanyú káposzta tehénhússal, apró pástétom és apró torta, a mai mignonok őse. (Manapság igazán megáll az ember esze, hogyan lehetett ennyiféle összeenni.)

*

„Mondd meg, mit szoktál enni, s megmondom, ki vagy“.

„Csak az étkezésnél megbízható az ember ítélőképessége: amit szeretünk, ami ízlik, feltétlenül azt választjuk.“

*

A terített asztalnál minden találkozik: szerelem, barátság, üzlet, spekuláció, hatalom, stréberség, protekció, hiúság, intrika. Az agy felragyog, az arc színe élénkebb, a szem csillogóbb lesz, a tagjainkat kellemes langymeleg futja át. Azért van a terített asztalnak oly nagy hatalma.

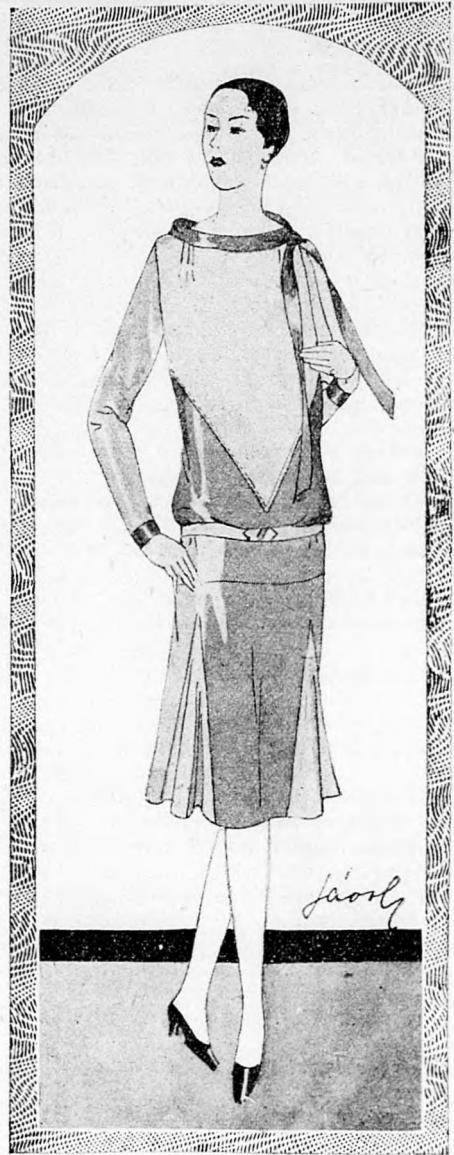
*

XIV. Lajos még nem annyira gourmand volt, a szó francia értelmében, mint inkább csak nagyevő. Egyetlen ebédre megevett pl. négy tányér levest, egy egész fácánt, egy foglyot, két nagy darab sonkát, egy nagy tál fánkot, sok gyümölcsöt és édességet.

*

A XVI. században minden nagyaszonynak megvolt a maga szűkebbkörű udvara, melyhez korántsem csak a tisztii és szolgaszemélyzet tartozott. Amiképpen a ház urát „nemes udvari“ ifjak környékezték, aképpen az úrnő körül udvarló lányok foglalatostkodtak. Ezek előkelő családok leányai voltak, akiket a nevelésük kiegészítése, befejezése végett küldtek a főúri házakba, ahol a háztartásban és társaséletben való jártasságot, a jó modort s a férfiakkal szemben való méltósággal teljes magaviseletet tanulták meg, mindezeket felül pedig a művészibb kézimunkában szereztek jártasságot. Egy-egy nagy házban három-négy ilyen lányka volt, akiket teljesen családtagoknak tekintettek s ehez méltóan tisztelte őket a szolgaszemélyzet is.

Ezek az „udvarló lányok“, kiket némely helyütt még leányasszonyoknak, másutt szolgálólányoknak is neveztek, a nap bizonyos óráiban az úrnő udvarlására voltak rendelve. Ilyenkor köréje telepedtek, kézimunkáztak, varrtak, himeztek, az úrnő régi családi históriákat mesélt nekik, megbeszélte velük a közeli vendég-

ségeket s ha már a hangulat kissé felmelegedett, kölcsönösen pletykáltak is. Hiába, már Egyiptomtól kezdve, ez tradicionális női szokás, nem lehet kiirtani. De kár is volna, az asszony akkor a legelevenebb, a leg-egyenibb, a legbájosabb, amikor pletykázik . . .

*

A fiatal leánykák szerelmi ügyeikben is az úrnőktől kértek tanácsot, akik nem egy udvarlólányt dús hozományjal ki is háziasítottak s olyankor a lakodalmat is nem a leánykának különben szintén előkelő szülei házában, hanem a vendéglátó udvarnál tartották.

Érdekes alakja volt még a régi magyar nagyaszonnyok udvartartásának a társalkodónő s egyben a kisebb gyermekek gondozója, az ú. n. vénasszony. A jó vénasszony olyan ritkaság, hogy levelekben eldicsekednek vele s féltik, nehogy más ház elcsábítsa. Így pl. Wesselényi Anna írta Balassa Annának: „vigyázz a vénasszonyodra, mert mint errefelé hallom, nagyon hívogatják“.

Az udvarnál lévő többi „asszonynepek“ már alárendeltek. A „frájok“ a belső szolgálatot látják el, a kulcsárleányok az éléskamra körül szorgoskodnak, a szobaleányok az asszony személye körül a tennivalókat végzik, főképpen az öltöztetést, fésülést.

RUHASZAKADÁS

művészi műtöme, harisnyák művészi javítása **Dr. KASSAINÉ** iparművészeti műhelyében, VII., Lövéde tér 1. Tel.: J. 395-34.

Mikulás

Az égi telefon szakadatlanul csilingel, a gyermekvilág milliója keres összeköttetést a jó, öreg Mikulás bácsival, aki felhő-palotájának óriási csarnokában máris lázasan csomagoltatja aranyszívű tündérkéivel a mikulás-napi ajándékokat. Millió gondja van a kedves, öreg szentnek, mert bizony, kevés most a pénze s összekuporgatott pengőcskéiből ezernyi ezer vágyat és hő kívánságot kell kielégítenie, gondosan vigyázva arra, nehogy valami sérelem érje a kedves gyermekvilágot, amelyről nevenapja alkalmával már sok-sok éve gondoskodik szeretetteljesen. Forró álmok és sóhajok szállnak föl hozzá: Ne feledkezz meg rólam; édes, jó Mikulás bácsi! Az aprószentek légiója alig győzi följegyezni napfényentáival a nagy égi könyvekbe, hogy ki mit kíván: ez falovat, kardot és puskát, hogy visszavegye vele szép Erdélyországot, a másik képeknövet, minden tizedik aranyhajű babát, minden századik meleg ruhácskát, az ezredik kis konyhafelszerelést meg más egyebeket kíván, ezer és ezer reménykedő szív, hogy Mikulás bácsi gondbaborúltan csóváltgatja kenderszakállas fejét. Am megesik jó szíve a sok esengéssel s gyönyörű bordó-lila bundájáról levesz egy gyémántgombot és a zálogházba küldi, aztán még egyet és még egyet, míg lassan mind a teizenkét gyémántgombja bekerül az égi zálogházba, de hát ez sem elég s beküldi szép, hattyúprémes, bíborlila bundáját is, amelyik pedig olyan jól melengette öreg csontjait. Seba, csak minden gyereknek jusson valami ajándék, hiszen inkább a megemlékezés a fontos, hadd lássák a kedvesek, hogy Mikulás bácsi még a mai nehéz gazdasági helyzetben sem feledkezett meg róluk. Sajnos, a hattyúprémes, gyémántgombos bunda ára sem elég, föltipeg hát szegény Mikulás bácsi az égi lajtorján a jó Istenhez s örökös püspöki fizetésére egy kis előleget kér. Mosolyog az Isten-Atya s ad is valamicskét, szent Gábor arkangyal pedig még jó tanáccsal is ellátja, hogy kössenek hópehelyből jó hársz-kabátokat a Föld kicsinyeinek s le is ráz mingsyárt az égi birkákról vagy egy millió kabátravalót. De nem örül Mikulás bácsi, mert ő olyan kabátkákat szeretne, amelyeket inkább földi birkák gyapjából készítenek. Az ad igazi meleget. Le is megy rezidenciájába, igazi hárszt vesz püspöki előlegén s ezeregy tündér meg ezeregy pirosnyelvű, piciny mikulás kezd kötni a trikót meg a jumpert a földlakó gyermekek részére. Nem elég! Most Jézuskához fordul egy kis kölcsönért, mert éppen Ő mondta, hogy „a kölcsönkérőt meg ne vedd”, és hogy „engedjétek hozzám a kisdedekét”, — ám az Űdvözítőnek sincs pénze, mert leküldte már utolsó fillérig a szegény papáknak és mamáknak szénre meg fára. Gondol egyet hát a jó Mikulás, igen, és néhai Rotschild báróhoz fordul s tőle szerez pénzt nagy kamatra. Mosolyától sugárzik is az égi hófelhőkön keresztül, de napok múltán jelenti a pénztáros, hogy még ez sem elég, s a könyvelő is panaszkodik, hogy eddig csak a gazdag és a jó módú gyerekek kaptak, ám a szegényemberek szegény fainak és leányainak még egy fancsika sem jutott!

Viszik már az ezernyi ezer csomagot, aranycsengetyűs postakocsi szállnak a dércsillagos éjszakában, a levegőn keresztül s lerakják az állomásokon, a fürgé mikulások pedig széthordják és beteszik Mikulás bácsi ajándékát a jó gyerekek ablakába. Angyalocskák függnek a holdsugáron s aranydiót rakosgatnak a gyermekcipőkbe meg aranyfilléreseket. Reggeledik már s jön Mikulás is a hófelhő-szekéren s bekandikál a paloták ablakán. Mennyi

boldog arc! Csillog a gyermekek szeme s remegő örömmel bontogatják a nekik szánt ajándékcsomagot. A paloták boldogságot sugároznak. Hozsánna és ujjongás a város, csak a külvárosok ablaka üres és szomorú. Egy-egy pár cipő akad ugyan még egyes ablakokban, őrzi hűségesen a kicsi, pirosnyelvű mikulás, de mind gyéribben és gyéribben mutogatja a nagy hodály-bérmaszárnya és a földberokadt házikó a benlakók boldogságát. Döcög a koponyaköves uccákon Mikulás apó szekere a hófúvás tölcserében s a házak előtt meg-megáll. Zsibbaádan alszik a nyomor a hajnali homály alatt. És leszáll Mikulás bácsi s benéz a pirinkó ablakszemeken. Ott fekszenek, akiknek nem adták meg a Miatyánk mindennapi kenyere, ott fekszenek az életgond fakó ágyában, vánkosuk a bánat, takarójuk a szétfoslott reménység. Mennyi szegény, elhagyatott gyermek! Ajjuk sápadt, szemhéjuk ónszínű, mellük horpadt, karjuk csenevész, csak arcukon piroslik remegő lázrózsa. A nyomorúság apró szentjei, fájdalomsszívű mártírocskák, akiknek már szemernyi ajándék sem jutott. Hát ezek nem voltak jó gyermekek? Ó, dehogynem! Inséges és türelmes életük a tanubizonysága. Némán türik az éhséget és a megpróbáltatást... Mintha dérütött bimbócskák fekiúdnének szanaszét, a rézfakó avaron! Nézi és ráborul a jó, öreg Mikulás az ablakpárkányra, úgy siratja meg a szenvedő gyermekvilág elomlott reménységét s megcsalt hitét a szép mikulási reggelen. Sir az öreg szent s könnye jégvirággá válik a szegények hideg ablakán...

Schwarz Paula
női divatterme

Telefon:
József 383 78.

Budapest
IV. Eszű-ter 61.

Magyar nagyasszonyok

A kuruc nagyasszony

Amikor Károlyi Sándor gróf, a kurucok vitéz generálisa megkérte Barkóczy Krisztina fehérbársony kezét, a szépséges hajdon csöndes, de határozott csengésű hangon ezt felelte:

Kigyelmedé leszek, mert szívem szerint hűséges odaadással szeretem... De idegen szót, német ruhát nem tűrök meg a portámon.

Amikor pedig gyermekáldás köszöntött be hozzájuk, szelíden körülcirógatta hitese urát:

Isten kegyelméből, ezer veszedelemben és súlyos viharok közepette, nemzetünk magyarságában megmaradtunk. Illő, hogy gyermekeink is kövessék a mi példánkat. Mert ha rákapnak az idegen módira, veszendőbe jut nemzetünk becülete.

Károlyi Sándor megcsókolta asszonyát és végtelen boldogság lakozott a szívében.

Aztán Rákóczi kibontotta a máriás zászlókat, hogy hadba szólítsa vitéz kurucait. Károlyi Sándor is megnyergeltette hófehér paripáját és búcsút vett szerelmes asszonyától.

Barkóczy Krisztina szemében nem csillogott könny, hanem a lelkesedés lángja fénylett. Ő maga kötötte fel ura fringiját és ezekkel a szavakkal bocsátotta útnak:

— Menjen, hitese párom, az Isten vezérelje... Sohasem lehet a hazát eléggé szolgálni... Mert első a haza és csak azután következem én!

*

Károlyi Sándor, kuruc generális, hosszú hónapokon keresztül táborozott, izzó napsütésben, őszi esőben, meg a tél hóiharában, úzte, verte, kergette a labancot és csak gondolatban, a képzelet szárnyain röpködött a messze erdélyi kastélyba, ahol Krisztina asszony búslakodott pártalan magányosságban. Számolta a napokat, szerette volna meggyorsítani az órák lassú múlását, hogy minél hamarabb boldogan magához ölelhesse hitese urát. Mennyi fájdalmas sóhajtás és könnyörgés hagyta el a száját, persze csak titokban, és sűrűn hullottak harmatos könnyei ott, ahol senki sem látta.

Csöndes éjszakákon, amikor az egész cselédség nyugovóra tért, Krisztina asszony minden gondolata messzi harcoló vitéz urát ölelte körül és írta, irogatta lelkes, buzdító, gyönyörű leveleit. Ha fájt is a szíve, nem lehetett kiérezni soraiból. Hogy urát jókedvre hangolja, a gyermekeiről mesélt vidám és bohókás történeteket.

Boldogan adja hírül a kurucok generálisának:

— Büszke lehet kigyelmed a vitézségére... Nagy híre van annak mifelénk is. Félnék is az itteni labancok. Erdélyben még a német generálisné is magyarul tanul!

Máskor meg szelíd hangon kérleli:

— Édesem, kedvesem, meg ne restüljön a hazáért való munkálkodásban. Maradjon továbbra is az, ki eddig volt, vitéz kuruc generális!... És az Istenre kérem, kigyelmedet, őrizkedjék a káromkodó szitoktól. Tudom, néhez megállani. De erősebb az, ki magát meggyőzi, mint az, ki erős várakat győz meg!

*

Aztán változtak az idők, a kurucok győzelmes napja leáldozott és a majtényi síkon porba hullottak a máriás lobogók. Szegény jó Károlyi Sándor kénytelen volt vállalni a fegyverletétel fájdalmas szerepét, mert érezte, hogy nincs miben reménykednie és ha tovább folytatja a harcot: minden katonáját, egész magyar népét a végpusztulásba sodorja.

Elnémultak a tárogatók, a pásztortűzek kialudtak, rongyos kurucok bujdosnak az erdők sűrűjében, mint üzőtt vadak, akiknek nem szabad megpihenni. Károlyi Sándor végtelen fájdalmát magába fojtotta, mert nem tűrte volna el, hogy gyöngének lássák őt, a harcok hőseit, a labancok ostorát.

Aztán levelet írt a feleségének, amelyben tudatta vele, hogy nemsokára Bécsbe fognak felköltözni.

Barkóczy Krisztina olvasta, olvasta az írást és nagyon megeredtek a könnyei. Belátta, hogy vitéz ura más-ként nem cselekedhetett, de büszke magyar vére fellázadt arra a gondolatra, hogy elhagyja Erdélyt és Bécs gyűlölt városába költözködjék.

Választ írt hát az urának, kemény, rövid választ, amelyből Károlyi Sándor mindent megértett:

— Hogy is mehetnék én Bécsnek városába?... Gyűlölöm az öltözetüket, megvetem a politikájukat, azt a nyelvet pedig én soha meg nem tanulom!

*

Megkezdődött Károlyi Sándor gróf egyedülvaló kálváriajárása. A vitéz kuruc generális, ki az ónodi országgyűlésen karddal sujtotta a békét sürgető Rakovszkyt, kihallgatásról kihallgatásra ment, kért, könyörgött, rimánkodott. Fájdalmas látvány volt a hófehér hosszuhajú vén kuruc, amint meghajlásra görbítette egyenes derekát, a bécsi etikett szabályai szerint. Csizmasarkai kopogtak a tükrös pádimentumon, mert nem szokták meg a szolgálai, alázatos tipegést. A német szó pedig úgy állt a szájában, hogy keserű levélben meg is írta a feleségének:

— A felséges császárné és a dámák kacagásra indultak német beszédemen...

Mikor aztán hazatérhetett Károlyi Sándor, Krisztina asszony forrón magához ölelte hitese urát és a fülébe súgta:

— Mindent megértetek, szerelmetes párom... Csak azt nem tudom kigyelmednek megbocsátani, hogy német szóval mocskolta be a száját, amikor diákul is beszélhetett volna... Mert ha egyelőre porba is hullt a mi szent lobogónk, de mindörökre kell, hogy éljen, a mi legdrágább kincsünk, drága szerelmünk, egyetlen reménységünk: a szépséges magyar nyelv!

Károlyi Sándor pedig lehajtott a fejét és egy könnyecpet törült ki a szeméből...

Kérdezze meg fogorvosát, miért legjobb a

**FOGPÉP
SZÁJVIZ
FOGPOR**

Ágyneművászon, 82 széles, kitűnő minőségű	1 P 75 f-től
Lepedővászon, 150 széles, erős szálú	4 P — f-től
Batiszt-sifon, 82 széles, testi fehérműre	1 P 60 f-től
Angin, toll-toknak, sűrű szövésű	2 P 20 f-től
Lendamast-törülköző, jó tartós	3 P 20 f-től
Lendamast-abrosz, 6 személyes	12 P 40 f-től
Lendamast-szalvéta, szép mintákban	2 P 10 f-től
Len-töröl, teljesen szintartó	1 P 30 f-től
Zsebkendők, prima minőségben	— P 48 f-től

Női-, férfi-, gyermek- és háztartási
fehérművek minden kivételben

**FENDRICH
IMRÉNÉL**

IV., Deák tér 3, Deák Ferenc ucca sarok
PONTOS KISZOLGÁLÁS

A társaságból

Halló... Gyönyörködtem magában Nagyságos Asszonyom a műjégpályán. Igen tempósan „körözött”... És az a kis sportbunda!... Igazán, mondhatom, úgy festett magán, mintha a tulajdon leánya lett volna. A bundáról eszembe jutott a következő történet. Meghallgatja?

Egy már kopaszodó úr egy feltűnően csinos hölgy társaságában betért a szőrméshez bundát vásárolni. A tömzsi kis kopasz fizetett és azzal távoztak, hogy a bunda csak akkor szállítandó önagysága lakására, ha a nagyságos asszony ezirányban előzőleg intézkedni fog.

A szép asszony aznap délután visszatért az üzletbe és közölte a kereskedővel, hogy a már megvásárolt bundát két nap leforgása alatt még kétszer akarja újból megvenni. Természetesen csak képtelen. A kereskedő ugyanis mindkét esetben köteles a bunda árát hiány nélkül készpénzben visszafizetni. Önagysága végső kikötése az volt, hogy az utolsó vásárlás alkalmával a bunda ára nem lehet több kétezer pengőnél...

Látja, kezét csokolom, hiába dühög itt a gazdasági válság, mégis a jó magyar mondásnak van igaza, hogy mégis bunda a bunda. De még milyen bunda!

Ha megengedi Nagyságos Asszonyom, úgy néhány házassági hírrel is beszámolok kedves előfizetőink köréből. Bolla Bözsikét, Körmendről, feleségül vette Kluge Gyula uradalmi intéző, Hédervárról. — Micheutz Irénke és dr. Schütz Ferenc a kisterenyei r. kath. templomban házasságot kötöttek. — Czinkovszky Máriát, Gyoma, feleségül vette Kerdu Péter. A fiatal pároknak szívből gratulálunk és igaz boldogságot kívánunk.

Híreim a nagyvilágból: A spanyol királyné befejezte nápolyi tartózkodását, honnan Párizsba utazott és később Londonba látogat el. — Hory András quirinai magyar követ Giovanni Capellettonak a Stefánia Vezérügynökség vezérigazgatójának átnyújtotta a kormányzó úr öfömméltósága által adományozott másodosztályú magyar érdemrendkeresztet. — Báró Apor Gábort követtségi tanácsossá nevezték ki. — Gróf Csekonics Iván a Külügyi Társaságban a diplomáciai alapfogalmáról tartott nívós előadást.

Hogy milyen kicsi ez a Budapest! Az ember léptenyomon pont abba bukkan bele, akivel nem kíván találkozni. Tegnap is, mikor a körúton sietek, az egyik kávéház ajtajából elébem botlik lapunk egyik munkatársa. Rettenő morózusan mondja:

— Na, ebbe a kávéházba sem teszem be többé a lábam...

— Olyan rossz a kiszolgálás? — kérdem érdeklődve.

— Fenét! — Adós maradtam a főpincérnek...

Hallotta már Nagyságos Asszonyom, hogy a berlini modern nők életében milyen nagyfontosságú szerepet játszanak a női klubok? A kis lakások, mintegy rákényszerítik a szereplő asszonyokat, hogy a klubok szép, kényelmes helyiségeiben éljék le életüket és fogadják vendégeiket. A klubokban tornatermek, írószobák, könyvtárak, úszómedencék állanak a tagok rendelkezésére.

Amerikában is sorra épülnek női klubok, óriási költséggel, amelyek a kényelem és luxus igényeit a legmesszebbmenőleg kielégítik.

Ha érdeklik Nagyságos Asszonyomat ügyes kabarétréfák, úgy felhívom szíves figyelmét Ács Klára írónőnek Kókai Lajos kiadásában most megjelent két kötetes füzetére. Ára 1.50 Pengő.

Mezey Ödön, előfizetőnk, fanatikus állatvédő tollából

megkapóan érdekes könyv hagyta el a sajtót. Címe: Az állatok panaszkönyve.

Engedje meg, hogy figyelmeztessem a „Juventus” ifjúsági filmszínházra, mely Szekeres Margit nyilván. jogú leányliceumával van kapcsolatban. A csinos kis filmszínház az V. ker. Kálmán ucca 22. sz. alatt létezik. Célja, hogy szépet és jót adjon az ifjúságnak a filmkultúra alkotásainak bemutatásával.

A december havi hangversenyhíreimről is készséggel számolok be:

Dohnányi Ernő zongoraestje december 2. — Léner quartet jubiláris hangversenye december 4. — Műsoron: Schubert, Beethoven, Haydn. — Ugyancsak december 4-én tartja meg dr. Járossy Jenő nátaestjét Honthy Hannával és Károlyi cigányzenekarával. — Márkus Soyer Lilyke dalestje december 16. — Saal Antoni gordonkaestje december 8. — Erica Morini hegedűművész — idei egyetlen hangversenyestje december 16-án lesz. — Kreszné Sztojanovics Lily december 19-én tartandó dalestjén Hindemith: „Die Serenaden” c. dalciklusát mutatja be, Temesváry János (brácsa), Kerpely Jenő (gordonka) és Kotraschek Artúr (oboa) közreműködésével.

Végül az iskolai életből mondok el egy kedves epizódot:

A tanító a teremtésről magyaráz. Izidorka félbeszakítja:

— Tanító úr, kérem, az én papám azt mondta, hogy mi a majmoktól származunk...

— Hallgass, — a te családi ügyeid minket nem érdekelnek, — intette le a tanító.

Vizszontlításra! Csokolom a kezét!

Róma karácsonykor

Egészen más, mint Budapest. Pesten ilyenkor a levegőben lehet érezni a Jézuska közeledtét. Minden üzlet kirakata arra váró holmikkal van tele. Karácsonyi vásár mindenütt. Sok helyütt már kigyúl az angyalhajas mennyeországbéli fácska esténként s csillogószemű gyermeksereg nézegeti nagy áhitattal az uccán. Titkos kívánságok és álmok ébrednek ilyenkor a megvalósulás elé. A kicsik és a nagyok egymás vágyait lesik, titkolt csomagocskák rejtőznek a szekrények és fiókok mélyén. Mindenkit eltölt a legbájosabb misztérium évfordulójának közeledte és a legtisztább öröme: örömet okozni. A család, ha egész éven át surlódik is, erre az estére összeforr, s ez az este sok időre enyhíti a diszharmoniót, ahol pedig mindig teljes volt az összhang, ott a karácsonyest a szeretetnek, hitnek és örömteli alázatnak szent liturgiája, — függetlenül az azt megkoronázó éjjeli misétől. A magyar keresztény család el sem tudja képzelni, hogy volt idő, mikor nem volt karácsonyest. Ezzel a tiszta, isteni poézissal teli s emberi vágyakkal, aranyfüstös ünneppel és boldog békességgel úgy összefortunk, hogy ilyennek képzeljük a mennyországot is. Sok tiszta és megtisztult, szelíd mosolyú, békés és szent szándékú lények seregének, akik csak örömet akarnak az Atyának és egymásnak szerezni. A karácsonyest minálunk ízelítő az Isten országából. S a termézet havas, szűzies fehérsége, álomszerű puha csillogása, ami oly édesen tompítja el a városi zsvajt, szintén hozzájárul az ünnepi hangulathoz.

Mindebből Rómában semmit sem érzel. És innen van, hogy ha talán soha, de karácsonykor feljajdul a Rómában dobogó magyar szív. S aki teheti, hazajön. Aki nem teheti, azt úgyis meghívják a magyar családok. Ha egész éven át nem érintkeznek is valami sűrűn a családok és a nőtlenek, — de erre az estére mindenki megtalálja a karácsonyfát s a... mákospatkót, egy kis könnyes áhitatot szívfájással, hanem nosztalgiával egybekötvé. A mákospatkó mindennek az oka, mondják ilyenkor szégyenlősen a magyarok. Mert drága pénzen lehet egy-két csámpás karácsonyfát találni ebben az „istentelen” (ilyenkor az!) városban, a díszeket is valahogy összeszedi az ember. De mák, az nincs! Azt csak patikában adják orvosi rendeltet. Három száraz mákfej öt lira. Ki tudna egy félkilót összehozni így, anélkül, hogy „hadimili” lenne? Így hát a mák hazulról jön az ünnepekre, mint „minta érték nélkül” ajánlva, mint „használt cipő” s más ügyes módon. Így aztán a mákospatkó szimbólum lesz, olyan, mint a zsidóknál a mácesz. A mák, a magyar televény bolondító virágján ringatott szemecske eljött hozzánk karácsonyestére, a magyar föld üzenete ez. Áhitattal kell fogadni. Az olaszokat nem kell megkínálni vele. Elutasítják. Azt mondják, hogy a máktól megbolondulnak, legjobb esetben elaluszhatnak. És néha csak tekintettel, de sokszor élőszoval is megmondják: „Porcheria!” (malaczság), ami magyar ember szívének, fülének különösen karácsonykor és idegenben nemzeti becsületsértés számba mehet. Fölösleges olasz embert behívni a csillogó gyertyafényes karácsonyfához is, ami mellett ott állunk könnyes szemmel, s ami alatt térdreborulva imádkoznak a gyermekeink. Az „Albero di natale” az ő szemükben cicomás fácska, csillogó, díszes látvány, aminek legfeljebb gyerekek számára van értelme. De hogy a felnőttek miért könnyeznek, miért elfogódottak, azt olyan furcsa, félig csodálkozó, félig lenézően gúnyos pillantással szemlélik, hogy lehangolja az embert teljesen.

Mert a római ember, dacára, hogy olyan földön él, amelyiknek minden rögét szentek és mártírok kiomlott vére tette kereszténnyé, — mondok, a római ember mindig pogány marad. S a nagy ünnepek bármelyike sem jelent többet számára, mint jól és bőségesen enni és inni. Dicséretére legyen mondván, hogy ez akár otthon, akár házon kívül történik, mindig az egész család — mamától a kétéhes csecsemőig — részvételével megy végbe. A ka-

rácsonyfát csak a nagy kozmopolita hotelek állítják fel s egy-két árvaház. De ott sem kelt különösebb respektust, mert a „cenone”, a nagy vacsora a fontos. Pedig a szent estére becsülettel felszöknek az árak. A fagyönggyel díszített sátrak alól mégis úgy viszik az osztrigát, polipot, tengeri pókokat, piros húsú izes trigliét, a lapos sogliolet, — meg a szép friss és római ínynek a disznóhúsnál sokkal kedvesebb birkahúst, mintha ingyen adnák. Nem alkuszik senki. Fogy a piros alma, a fajnaranacs, a füge, mandula, datolya. Szalmafonatos üvegekben érkeznek a jófajta környéki borok. Frascati sűrű, mézszínű, illatos, édes nektárja a kedvenc. Óriási forgalmuk van ilyenkor a római osztéria, trattoria, bottiglieria elnevezés alatt prosperáló ivóknak és kocsmáknak. A számuk csaknem háromezer és ünnepkor valamennyi túlzásfólt. A kedv felette virágos és éjfélutánra mindenki konstatalja, hogy „mégis mozog a föld”. Róma dionizioszi népe így ünnepel. Epikureus filozófiája ez. Élünk és élvezzünk és felejtjük a gondokat. És örömeben jölelkü, invitál boldogot-boldogtalant és nincs koldus, akit elutasít. De ajándékozás nem esedékes egyébként karácsonykor. Az ajándékokat Szent Epifánia hozza, — a Befana Vízkeresztkor. Ez a római Mikulás tulajdonképen. A Piazza Navonán hajnalig szól a tülök, sip, trombita, dob, peng a gitár és cincog a mandolin. Cukorkaárusok friss karamelt főznek és fonnak, a sátrakban tömérdék játékot árulnak és rengeteg a nép — és a gyermekesereg, amelyik dalolva, kacagva, lármázva hullámszik itt fáradhatatlanul. Áhitat itt sincs. Itt is csak a római gyermekes temperamentuma, gondtalan élnivágyása tombol. A hajdani saturnáliák népe ez a XX. század ízléséhez és szelleméhez formálódva. Bár a karácsonyi éjjeli misén a Santa Maria Maggiore bazilikában körülviszik a gyermek Jézus csodatévő kis szobrát és elég impozáns tömeg vesz részt e szép szertartáson, mégis azt lehet mondani, hogy általában a római nem a szívvel ünnepel elsősorban, hanem a gyomrával. S ebben a tekintetben a magyar paraszt százszor inkább intellektuell, mint egy római professzor.

„JACOBUS”

gyártmányok csodahatásúak!

Az 1927. évi reklámkiállításon ezüstéremmel kitüntetve. Kifakult, foltos vagy megunt színű ruhák tetszés szerinti színre változtathatók. Gyászruhából világos tolették. A festékipar csodája! „Jacobus” színtelenítő minden színre tartósan megfest!

✪ Kapható minden jobb üzletben! ✪

Főlerakat és magyarországi vezérképviselő:
Tolnai János Jenő, Budapest, VI, Szondy u. 73. Tel.: L. 970-30

Női kalap- és ruha-
divatszalon

Elő-
fizetőinknek
10% enged-
mény

Elő-
fizetőinknek
10% enged-
mény

IV, PÁRIZSI UCCA 1

Pesti premierek

„Turandot“

(Puccini posthumus daljátékának bemutatója)

Hálás, kegyeletes és az emlékezés gyászfátyla mögött is az eleven élet szépségét és szinte halhatatlanságát illusztráló ünnepet ült az Operaház. A XX. század legnépszerűbb operáirójának: Giacomo Puccininak utolsó alkotását mutatta be, amelyet maga a mester nem komponálhatott végig, mert az utolsó jelenetek papírra vetése közben a halál erőszakos keze az élete margójára irta rá, hogy „fine...“

A zenei skizzek azonban megvoltak. A hiányzó kidolgozást elvégezte tehát Alfano, a mester hálás tanítványa, állítólag teljesen a mester szellemében. Az opera-torzó megkapta a láb hiányzó utolsó izületét. Nem áll módunkban ellenőrizni, hogy maga Puccini is így fejezte volna be ezt a daljátékot. Annyit azonban megállapíthatunk, hogy Alfano a diadalmas Puccinit, a „Manon Lescaut“, a „Bohémélet“, a „Tosca“ és a „Pillangó kisasszony“ Puccinijét szólaltatja meg a „Turandot“ utolsó jeleneteiben, a szárnyaló melódiákban és a hangszerek színeinek keverésében. Holott azóta egy másik Puccinivel is megismerkedtünk, a „Nyugat leánya“, a „Triptichon“ és most legújabbán a „Turandot“ Puccinijével.

A hálás kegyelet leróta a maga adóját és jogosan kér szót a tárgyilagos kritika, amely nem engedheti, hogy a részvét fátyola elhomályosítsa vizsgálódó tekintetét. Mert bizony Giacomo Puccinit is utólrta minden ember közös sorsa: a megőregedés. Az ifjúság és a férfikor csillogó vitalitását elhervasztotta az idő múlása, hogy helyet adjon valami rezignált, kissé bölcs melázgatósnak, amely szintén érték, de másféle érték, mint a lázak és szenvedélyek lángolása. Torre de Lago világhíres hatyója is megvénuilt, amikor belékezdett a „Turandot“ komponálásába. Meg kell azonban állapítanunk, hogy ezt a furcsa, bizarr és exotikus színezésű daljátékot olyan előadásban és olyan külsőségek között mutatta be az Operaház, amellyel mintegy a háláját akarta leróni azzal a mesterrel szemben, akinek legnagyobb sikereit köszönhette.

Puccini fáradtságát és megőregedését legjobban bizonyítja az, hogy a kezei között levő szövegkönyvek közül épp a „Turandot“ megzenésítésére vállalkozott. A megvénuilt hatyó nem bízott már önmagában. Nem hitte el, hogy egy öreg szív reszkető hangjai époly világsikert eredményezhetnek, mint férfikorának izzó melódiái. Éppen ezért szükségét érezte az olyan librettónak, amely már magában hordja a siker kritériumait.

Igy esett választása a „Turandot“ szövegkönyvére, amely már kiállotta a győzelem próbáját. Mert ez a naiv, de mégis izgalmas mese az „Ezeregyéjszaká“-ból szívárgott át — francia kerülővel — Carlo Gozzi gróf százéves drámájába. Aztán Schiller fordításában és Weber muzsikájával jelentős sikerrel tett szert a weimari színpadon! Innen ültetődött ismét olasz színpadra, Andrea Maffei jóvoltából, hogy végre Giuseppe Adami és Renato Simoni elkészíthessék Puccini számára a szövegkönyvet.

A másik körülmény, ami miatt Puccini választása erre a librettóra esett: a kínai milieu, színes, exotikus érdekessége. Érezte és tudta, hogy dallamainak szárnyverése már fáradt és gyöngye, éppen ezért belekapaszkodott a kínai mese káprázatos külsőségeibe, hogy legalább ezek segítségével erőszakolja ki a sikert. Ami szín, tűz és lobogás az ő szívéből hiányzott, rábizta a díszletekre és ráfestette a szereplők csillogó kosztümjeire. Szegény öreg hatyó arra nem mert vállalkozni, hogy a „Bohémélet“ első, harmadik és negyedik felvonásának egyszínű szürkeségében is százszínű poézisét megkomponálja. Hát inkább belekényserítette magát egy hazugságra és kulisszákra bízta az ifjúság, a tűz, a szerelem és a szenvedély lángolását, reménykedve abban, hogy ezt a kegyes csalást nem fogják észrevenni és a konzervált fiatalság pózban tetszeleghet ön maga előtt.

Más kérdés azután Puccini teljes oeuvre-jének zene-történeti értékelése. Fejlődést jelent-e, stagnálást, vagy pedig egyenesen — visszaesést: A „melos“ diadalra jutása, Wagner után és Wagnerrel szemben: a zene egyedül üdvözítő útját mutatja-e, vagy pedig csak a népszerűség hajhászása, amelyet egy újabb népszerűség nyomtalanul el is fog söpörni. Ha egyedül döntő tényezőnek elfogadjuk a sikert: Puccini operái nagy fejlődési pluszt jelentenek a zeneirodalomban. Ha azonban ilyen felületes és kényelmes ítéletmondással nem elégszünk meg, akkor kénytelenek vagyunk leszögezni, hogy Torre de Lago világhíres hatyója csak a saját és főként kiadó-jának: a milánói Riccordi-cégnek pénztárcáját gazdagította, és csak egy népszerű trubadúr cifra gúnyjában szerénykedhetik a zeneirodalom héroszai: Bach, Mozart, Beethoven, Wagner és a modernek mellett.

De azért ezt a Puccini-muzsikát is szívesen hallgattuk végig, mert boldogan emlékeztünk vissza ifjúságunk bűbajos melódiáira, amiket főként a „Bohémélet“-ből szívtunk magunkba. És szelíd mosollyal hallgattuk az itt-ott felbukkanó nagygényűségeit, aminek rikácsoló foltjait az öregség keverte a partitúra vásznára. A mese naiv rémromantikáját is megbocsátottuk, mert Márkus László rendezésében és díszleteivel külön életet kapott, amely az alapanagtól függetlenül is művészi érték lenne. Rékai Nándor a hódolatteljes kegyelet tökéletes átérzésével vezényelte az operát és dirigensi pálcája a partitúra legrejtettebb szépségeit is nagyfényre varázsolta. A címszerepet, a kínai császár gögös leányát: Tihanyi Vilma csillogó szopránja tette szimpatikussá és lopta bele a szívünkbe. A szerelmes és vergődő herceget Székelyhidy Ferenc dr. bársonyos tenorja és nagyszerű férfiasága szinte hősi magaslatra lendítette a librettó vérszegény soráiból. Sándor Erzsébet, Palló, Laurisin, Vencell Béla, Toronyi és Szügyi, úgy énekben, mint játékban, bravurosán oldották meg szerepeiket. Lányi Viktor fordítása pedig annyira a muzsika alá simul, hogy ezt a hajlékonyságot az eredeti librettóról nem merjük fel-tételezni.

Most már Puccini teljes oeuvre-je ott szerepel Operaházunk repertoárján. Úgy érezzük azonban, hogy ez a műsor harmonikusabb, nagyszerűbb és teljesebb volna a — „Turandot“ nélkül. Csak a hatyókról állítja a mese, hogy legszebb énekük az utolsó: a hatyóadal.

Torre de Lago világhíres hatyója pedig mégis csak — ember volt...

„Tiéd a szívem!“

(a Belvárosi Színház ujdonsága)

Hennequin és Coulux nagy sikert aratott vígjátékának, amelyet „Tiéd a szívem!“ címmel mutatott be a Belvárosi Színház, legnagyobb értéke és minden vígjátéki sablontól elütő díszje a finom érzelmességgel megmintázott anya-szerep, amely az egész darabnak úgyszólván tartó-pillére: vele áll, vagy bukik az egész konstrukció. Ennek az anya-szerepnek a napsütésében ficákolnak és játszadoznak a darab személyei. A purádés szerepeknek abból a fajtájából való, amely alakítójától önismeretet, bizonyos fokú lemondást, de amellett nagyszerű színjátszó képességet követel. Mindezért cserébe az elmaradhatatlan siker babérokoszoróját nyújtja át.

Beöthy László szerencsés választása, amellyel P. Márkus Emiliát sikerült megnyernie ennek a szerepnek az eljátszására, a darab sikerét eldöntötte, de egyúttal alkalmat nyújtott a közönségnek, hogy új oldaláról ismerje meg ezt a nagy művésznőt. P. Márkus Emilia ebben a szerepben nem a „szőke csoda“, nem a klasszikus „tragika“, hanem a szív és kedély aranyos nagyszönya, aki véletlenül francia írók fantáziájában született meg. Mondatái mosolyt, vagy könnyet fakasztanak, de a legpajkosabb jelenetek pergőtüzében is meg tudja őrizni azt a méltóságot, ami lényének fősajátossága.

P. Márkus Emilia nagyskalájú játékához pompásan alkalmazkodott a Belvárosi Színház együttese, élükön Péchy Blankával és Delly Ferencel. Hajó Sándor fordí-

tása az eredeti minden finomságát hűen adta vissza és ízletesen tompított azoknál a részleteknél, ahol a francia szerzők elvetették a súlykot.

Szép, meleg siker volt, amelyet P. Márkus Emilia személye váltott ki. Minden taps és minden elismerés őt illeti meg. A francia szerzőknek pedig csak azért vagyunk hálásak, hogy alkalmat adtak a mi Márkus Emiliánknak, hogy eddig ismeretlen, csupa szív, csupa-kedély és csupa-báj oldaláról mutakozzék be.

Annny sok izetlenkedés után pedig már ezt a keveset is — értéknek kell elismernünk.

A Magyar Uriasszonyok Lapja novellapályázata

Szeptember 10-iki számunkban hirdett novellapályázatunkra a kitűzött október 15-iki határidőig összesen 318 pályamunka érkezett be. Célunk elsősorban az volt, hogy új magyar tehetségek előtt nyissuk meg az érvényesülés kapuját. Örömmel állapítjuk meg, hogy pályázatunk megfelelő visszhangra talált, amit a beérkezett pályaművek nagy száma is bizonyít.

Lelkiismeretes mérlegelés után, amelyben az abszolút irodalmi érték mellett nem hagyhattuk figyelmen kívül a mi lapunk külön szempontjait sem, a novellapályázat eredményét a következőkben hirdetjük ki:

A 80 pengős első díjjal a „Nyárutó” című, „A földdel együtt élők lelkét lesem...” jelígejű novellát jutalmazzuk. Ez a novella tárgyának magyaros monumentalitása, vonalvezetésének tökéletessége, stílusának színpompája és briliáns jellembrázolása révén a legmagasabb irodalmi mértékkel mérve is nemcsak a pályázat első díját, hanem az egész mai magyar szépirodalomban is első helyet érdemel. Jólesően állapítjuk meg, hogy ezt a kivételes értékű és művészetű írást épp a mi pályázatunk ajándékozta a magyar irodalomnak.

A jelíges levél felbontása után

Szabó Mária

neve tünt ki. A pályadíjnyertes novellát karácsonyi számunkban fogjuk közölni.

Sajnálattal közöljük, hogy a többi pályadíjat a szerkesztőség nem adja ki, mert a pályadíjnyertes novellán kívül egyetlen olyan sem akadt, amely pályázatunk valamennyi követelményének megfelelt volna.

Mint hogy azonban a háromszáztizennyolc beérkezett novella között olyan novellákat is találtunk, amelyek határozott írói tehetségek még talán nem egészen tökéletes megnyilatkozásai, buzdításul felsoroljuk azoknak a novelláknak a címeit és jelígeit, amelyeket a szerkesztőség *dicséretre* méltóaknak talált. Ezeket a novellákat, amennyiben íróik beleegyezését megkapjuk, hajlandók vagyunk a szokásos írói tiszteletdíj fejében lapunkban egymás után leközzölni. A novellákat a beérkező beleegyező válaszok sorrendjében fogjuk közölni. A dicséretet nyert novellák címe és jelígeje:

1. „A föld” („Földönfutó bús magyarnak Trianonban, jaj, mit adtak?”)
2. „Juli” („A nők homloka körül önként támad a korona”).
3. „A Szerelem és az Asszony” („... vincit amor?”)
4. „Oltárdíszítők” („Felvidéki emlék”).
5. „Asszonyszerelem” („Asszony vagy!”)
6. „Három mese” („Szerencse fel! 13.”)
7. „Egy új vállalat” („Utána pont”).
8. „A fekete macska” (Sic itur ad astra”).
9. „Asszonyi könnyek” („Türelem”).
10. „A csoda” („Pán”).
11. „Barna kereszt” („Akácvirág”).

Budapest, 1927 november 20.

A Magyar Uriasszonyok Lapja
Szerkesztősége.

Idill a paplakban

Regényes történet

Írta: CSERMELY GYULA

XII.

Nemcsak a tavasz a szerelem évadja és nemcsak május a szerelem hónapja, hanem évadja a szerelemnek az ősz is és hónapja a szerelemnek a költőiség dolgában májussal is vetekedő szeptember is.

Tavaszkor és májusban zajosan szeret az ifjúság; inkább hangos is, mint mély az ő szerelme. A szerelmes párok nem simulnak szorosan egymáshoz, mert tüzesen süt le a nap és nagyon meleg van; nincs is türelme a szerelmes párnak, hogy sokáig egy helyben maradjon, hanem unszoltatva valami titokzatos erőből, örökké csak járná az ő világát. A kerteket, réteket, a folyópartot, dombokat, völgyeket.

De már szeptemberben, őszkor, csöndesebben szeret az ifjúság, kevesebbet nótázik és kacag, annál bensőbbben és mélyebben érez; kevesebbet hancúroznak a szabadban, annál szorosabban egymáshoz simulnak a szerelmes fiúk és leányok. Órákhosszat is élülnek egy fapadon és látva a levelek hullását, eszükbe jut a mulandóság, hogy minden elmegy. Elmegy a tavasz után a nyár, el fog menni az ősz is, el az ifjúság és a szerelem... minden. Mélábú lopózik a szívekbe... rövid az élet, hamarabb, mint gondoljuk, megérjük leveleink hullását, tehát ragadjuk meg a percet és élvezzük édességét és színeit. Hangulatosabb is jóval a tavaszi szerelmenél az őszi; hangulatosabb, de egyúttal csábítóbb s éppen ezért tetemesen veszélyesebb is. Mert a testet hozza közelebb a testhez. Összel nem hancúroznak, nem kergetik egymást a szerelmesek; csöndesen összebújnak egy padon és mert érezhető, hogy hűvös már a levegő, még összébujnak a szerelmesek és kölcsönösen melegengetik az egymás testét...

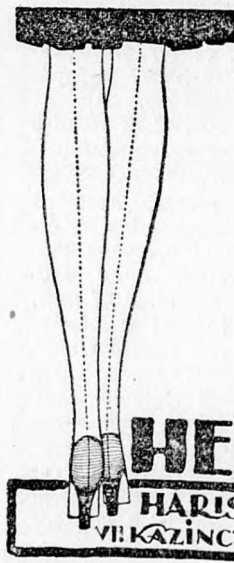
Igy volt ez szőke Irén és Urányi főhadnagy között is.

Vasárnap délután volt. A főtisztelendő úrnál a rendes társaság volt, a vízi mérnök, a gyógyszerész, doktor Gottlieb Mór fiskális és nézőnek doktor Antalík ügyvéd úr; Sásdiné valahová vizitbe ment, barna Irén a szobájában ült és olvasott, de voltaképpen még kereste a választ az égető kérdésre: mi módon? Urányi főhadnagy meg levezette a szőkét a kertbe és leült vele egy padra, mélázni.

Vasárnap délután volt, hangulatba ringató verő-

Minőségben, árban utolérhetetlen!

Börkesztyű, végig bélelt prima minőség	7:98
Selyemgyapjú női nadrág, legjobb színek	4:90
Bemberg selyemharisnya első minőség	4:50
Ugyanaz kis szövés-hibával	3:50
„Valencia prima flórharisnya	2.10
Férfi zokni prima minőség, remek mintázás	1:98

HEILIG

HARISNYAHÁZA
VI. KAZINCZY UCCA 7.

fényes, de már hűvös és őszi nap és szőke Irén még csak kendőt sem hozott magával... könnyű batisztban volt.

Fázlódni kezdett és fel akart menni valami sálért, de Urányi könyörgött neki, hogy maradjon.

— Oly szép itt, oly költői, — mondta —. Egymás mellett menyasszony és vőlegény, fejünk fölött az ünnepi égbolt és körülöttünk az ünnepi csöndesség. Csak megzavarná a hangulatot, ha most felmenne.

Irénke protestált.

— De, ha fázom ebben a könnyű kis ruhában! Azt akarja, hogy meghűljek, Arisztid?

— Nem engedem, hogy megfázzék, drágicám, — szölt Urányi főhadnagy és körülkarolva a leányt, kezét annak vállára tette.

— Ah, milyen kedves, milyen jó... milyen meleg a karja és a keze! — hálálkodott szőke Irén kacérul. — Hátam és jobb vállam most már nem fázik.

Ami virágnyelven annyit tett: Hát a balvállam mit vétett, az fázhatik?

A kis főherceg elérte a célzást és körülnézvén, nem látja-e valaki, megrege csókoltta azt a balvállat. Ami ugyancsak nagyon édes és jó volt. Nemcsak neki, de a hamis kis Irénnek is.

De a vállcsók nem igazi csók ám, ha batisztban keresztül adják, mert veszt a zamatjából s az ízéből, a mámoros kis főherceg tehát megtette, hogy szabadon maradt baljával lecsúszta a vállról a batisztot és csupaszon csókoltta a vállat.

Irénke megborzongott a kéjtől, mégis feleszmélt és húzódozva pihegte:

— De, Arisztid... megláthat valaki!

— Nem lát meg senki... és ha meg is lát? Menyasszonyom vállát csak szabad?

— Mégis... hagyja abba, — suttogta már kábulóban a szerelmes leány.

A főherceg már az észvesztés határán volt. Oly közel vonta magához a leányt, hogy úgyszólván már az ölbe ültette és forró csókok között perzselte a fülét:

— Irénkém, drágicám, angyalom...

Irénke a nagy izgalom közben is megtalálta szűzies könnyeit. Hiszen nem volt romlott, csak bután szerelmes.

— De, Arisztid — zokogta halkán —, maga mit gondol felőlem... hogy rossz vagyok? Tisztességes úri-leány vagyok, Arisztid.

A kis főherceg hirtelen feleszmélt. Tudatában a komisszágnak, elpirult és szégyenkezett a leány előtt.

— Bocsásson meg, egyetlen Irénkém. De higgye el.. nem tudtam, mit beszéltem. Csak szerelmes vagyok, lángolóan szerelmes.

Majd kis percnyi szünet és több percnyi csók után folytatta:

— Most, hogy lássa, hogy nem vagyok rossz ember, menjünk fel a paplakba, az urakhoz.

Meg is tették és benyitottak a szobába, de Antalik ügyvéden kívül egyik sem vette észre a jöttüket.

Mert éppen valami nagy viadal készült. A plébános úr vette fel zöldre és így szölt doktor Gottliebhez, ki vele szemben ült:

— Jetzt aufpassen, Brüder. (Persze, fűszeresen beszélt most is, mint mindig.) Szent Jehova megáldotta a kezemet. Megajándékozott egy gyermekkel, amit jöllehet, pap vagyok, nem szégyellek. Ein Kind ist mir geboren, tudod? (Kind: értsd Quint.) S én bemondom a százast, be a kétszázast a kasszával s a mispóchétt,

azaz így nem érted meg, zsidóul, tehát bemondom magyarául a családod... Zöld a trümp, Mórckám, hát csak zöldülj.

Doktor Gottlieb Mór csak hegyesen mosolygott s mikor rákerült a kártyaadás sora, kenetteljes kárörömmel így prédikált:

— Az én szerelmes Jézusom jobb és könyörültebb sokkal, mint a te Jehová. Hallgasd csak meg az én beszédem és kékülj. A te gyermeked halva született gyermek... circumdederuntot neki, főtisztelendő szent atyám... de az anyém él és két esztendővel idősebb a tiednél. Ezért megkontrázom a játékot, meg a százast, a kétszázast és a kasszát is, hadd teljesedjék be rajtad az írott szó: az elsőkből leendenek az utolsók s a fenhéjázók megszegyenítetnek... Ámen.

Ilyen körülmények között persze nem volt csoda, hogy egyik sem vette észre a két belépőt, a fiatal tisztet és az ifjú lányt.

Csak doktor Antalik látta meg őket s ezért udvariasan abbahagyta a gibicelést. Mikor megpillantotta a főhadnagyot Irénkel, felállt és pár lépést elébük ment, majd külön ült le velük egy kis asztalhoz és cigarettával kínálta meg a tisztet. Nem a magáéból persze, hanem a papéból.

Doktor Antalik nem volt valami jó társalgó. Kissé nehezen és vontatottan ugyan, de csak megindult hár-muk között a beszélgetés. Az időjárásról, az eseményekről, a mult éjszakai riadóról s a többi; a riadóra azt mondta a tiszt, hogy csak vaklárma volt; majd hogy észrevette a főherceg, hogy Antalik nagyon egyoldalú ember — leginkább a jogiakban lesz otthon —, hát ilyenekre terelte a beszélgetést.

— Milyen pörökkel foglalkozik leginkább? — kérdezte Urányi főhadnagy.

Doktor Antalik kissé szégyenlősen mosolygott.

— Mintha válogatni lehetne, főhadnagy úr. A fővárosban, — felelte — ahogy specialista orvosok vannak, specialista ügyvédek is találhatók. Kereskedelmi jogászok, adó- és pénzügyi jogászok s a föbbi. Válpör specialisták is vannak és egyeztetők is vannak szépszámmal. De faluhelyen bizony nincs válogatás. Itt mindent kell vállalni, ahogy éppen kerül; az ügyvéd itt: ügyvéd „für Alles“. A tyúkpertől a házassági pörökig, mindenféle természetű pör akad.

— Házassági pör is? Mondja csak, ügyvéd úr — kérdezte most hirtelen a főherceg, aki megbánta már, hogy engedett Irénnek és meglágyítottatta magát a könnyeitől —, mi is kell ahhoz, hogy megkötötnék tekintessék a házasság?

Irénke feszülten felfigyelt. Ez a kérdés nem ok nélkül történt. — Tervez valamit Urányi? — gondolta.

— Sokan azt hiszik, — felelte az ügyvéd, ki elemében érezte magát —, hogy pap kell ahhoz, meg jegygyűrű és templom. Pedig nem úgy van, főhadnagy úr, még a római katolikus vallásúaknál sem.

— Se pap, se templom? Hogy-hogy?

Doktor Antalik olyan arcot vágott, mint a prelegáló professzor a katedrán.

— Az egyházi jog szerint. — mondta — a házasság szentségét nem az eskető pap osztja a feleknek, hanem ezek osztják kölcsönösen egymásnak. A pap: az csak nobile testimonium, magyarul: tiszteletreméltó tanu. Ezért megkötötnék tekinthető a házasság, ha két élő tanu előtt kijelentik egymásnak a felek, hogy ők ezennel házasságra lépnek.

— Ne mondja, ügyvéd úr, — lángolt fel a főherceg szeme. — Se pap, se templom, csak ennyi? Két tanu és kölcsönös nyilatkozat?

— Csak ennyi, — felelte az ügyvéd.

Az asztalkán üveg bor volt és több pohár. A főherceg két poharat is megtöltött és felhajtotta egymás-

Méltóztassék kiadóhivatalunktól

INGYENES

„HÓVIRÁG“ MOSÓPOR

mintacsomagot kérni

után mind a kettőt. Azután várta az alkalmat, hogy mehessen.

Kedvezett neki a szerencse, mert a főúr tréfás szigorral rászólt doktor Antalik ügyvédre:

— No, nézze meg az ember azt a pervesztőt. (Neki minden ügyvéd egyformán csak pervesztő volt.) Ő iszik, minket meg bor nélkül hagy! Tölts, fiam, vagy szignumot is kapsz, barackot is.

Doktor Antalik persze, hogy felugrott és sorba töltött a papnak és a többinek, de mire vissza akart ülni a kettőhöz, Irénkéhez s a fiatal tiszthez, ezek már nem voltak a szobában.

Visszamentek a kertbe és Innocent Alajos főherceg két diófához vezette Irénkét. Két szemvidítótan gyönyörű diófa volt, büszkesége a plébánia kertjének.

— Ime, a mi tanuink, Irénke, — mondta itt Innocent főherceg és a szeme, mint a gyermeké, úgy csillogott —. Két élő tanu, hiszen a fa is él. S én most ünneppélyesen kijelentem, Irénkém, kijelentem jelenlétében e két tanunak, hogy magácskával most házasságot kötök. Nyilvánítja-e maga is kis szentem?

A szökének tetszett a tréfa. Kacagni szeretett volna, ujjongani s tapsolni, olyan fölséges volt, de csak aranyosan mosolygott és szerelmesen fölnezett a tisztre. Mégis ennivaló fiú ez a huszártiszt, hogy ilyen tréfát gondolt ki számomra!

— Ne várokoztassuk a tanukat, Irénkém, — komolykodott a bohó kis főherceg. — Házasságot köt velem e két fa előtt?

— Nos, én is, Réti Irén, — csicseregte a szöke boldogan — kijelentem e tanuk előtt, senki által nem kényszerítetve, hanem szabadon, hogy Urányi Arisztid főhadnaggyal most házasságot kötök s hozzá hű leszek.

Anyakönyv nem feküdt előttük, hát egy csók volt a pecsétje a kötésnek. Egy csók, melyben szerelem lánogott, s melyben eltitkolt kívánságok pihentek.

A kis főherceg most karját nyújtotta Irénnek és szertartásosan, komolyan, mintha a Hofburg kápolnájában lett volna, így szólta el magát a lány előtt:

— Szabad esedeznem, fenséges asszonyom... egy kis nászúti sétára a kertben.

— Fenséges asszonyom?! Ejha! — nevetett fel kislányosan Irénke. — Még ha kamarás volna is ön, Arisztid, akkor is legföllebb méltóságos asszony volnék, nem fenséges. Ön bőkezűen osztogatja a címeiket!... Fenséges asszonyom... hahaha!

— Azt mondtam: fenséges? — csodálkozott Innocent főherceg. — Már egészen megzavar a boldogság... Hogy érzi magát, kicsi feleség?

— Köszönöm, uracskám, — kacagott ki Irénkéből a boldogság s még közelebb simult a tiszthez. És gondolta magában:

Ez a tréfa igazán fölséges volt, csak regényíró gondolhat ki ilyet s mint a példa mutatja, csak huszártiszt.

Kétszer is körülsétálták a kertet, majd a vadszőlőlugashoz értek, mely akkor bizony már erősen piros volt.

Urányi bevezette Irénkét s az ölébe ültetve a csak gyöngéden, noha remegve ellenkezőt, több számíttással, mint meggyőződéssel mondta:

— Itt a helye a feleségnek, az uracskája ölében és kebelén. És féktelen vágygal ott csókolta a szökét, ahol érte. — Feleséget szabad, — lihegte — s te most már az én aranyos kis nőcském vagy. — Ide is... ide is... ide is.

És látván, hogy gyengül a felhevült lány, hogy türi a kényesebb csókokat is, már-már az ajkán volt a folytatás:

— Irénke, angyalom, még nem látta az uracskája szobáját... Már-már a száján volt a csábitó szó, mikor szerencsére kapocs pattant a lány blúzán.

Szerencsére: úgy volt. Mert az a nagyobb darabka fehérség a lány keblén, amit birtokába is akart venni a főhadnagy és arra is rácsókolni a maga csókjait, viszszaadta Irénkét saját magának. Megrémülten talpra szökött, bepattantotta a kapcsot olyan gyorsan, ahogy szikrát nyom el ruháján az ember s már ki is rohant a lugasból, ki a kertből is. (Folytatjuk.)

A pusztuló Tabán

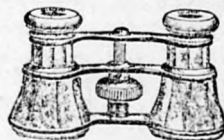
Egy darab ittfeljejtett mult, sok-sok virágtól ékes hangulat, biedermeieres színfolt a lázasan terjeszkedő, lüktető világváros közepén. Az orgona, jázminvirágos kerítések, árnyékos, vén fák, muskátlis ablakok, oleanderes udvarok, meghitt kis zugok, szűk sikátorok, apró, megbuvó kis kocsmák hazája, hol a leszálló alkonyatban dédanyánkról maradt muzsikáló óra penget réges-régen elfelejtett, halk melódiákat. Mint egy szárnyat bontott álom, még megcsendül itt a halvány, kékes, reszkető ujjak alatt a hárfa, felsír a gitár, vagy az ármányos mandolin, hogy elringassa a hétköznapi robotjába fásult lelkeket. Az apró, petróleumlámpásos, kis kocsmák udvarain nyekergő harmonika, az asztmás, sokszor kifulladásos verkl, vagy sramli idegen zamátú, néha talán vaskos gassenhauer-je, szentimentális őskori valeerei, a rég eltemetett, elfeledett operaáriák, a „Fischerin du kleine“, „Donauwalzer“ stb. valósággal idegen, szinte exotikus világot varázsoltak itt a vén Duna jobbpartján. Apró diákszerelmek, a multat kergető, bolondos poéták, a világ elől rejtőzködő párok, a vén cincék mélyen megbuvó, s még vénebb borocskát kedvelő „öregurak szigete“ volt ez a városrész. Volt!... Pedig még van! Még... ki tudja meddig?... Megcsendült felette a lélekharang, a házak előtti lócákon mesélgető öregek arcán végiggördül a könny, elcsuklik a szó: rövid idő s a zeg-zugos uccák helyén világvárosias, modern paloták, fényes villák terpeszkednek, bevonul a hivalgó láрма, a kis, meghitt kocsmák helyén-tükörablakos kávéházak vagy vendéglők csillárai fénylenek. Autók túlkö-lése, villamosok berregő esengetése, motorkerékpárok zurrógó, kiállhatatlan pöffögése váltja fel a multak álmain virrasztó csend birodalmát. Architektonikus szépségeket hoz talán a változás, de az álmok csöndjét megölte mindörökre. Emlék lesz csupán, melyet, ha kéjnek nem őriznének, a mesélő öregek fantáziájának tulajdonitana az újabb nemzedék csupán.

Ennek a pusztuló romantikának a poétája *Turidk* Ödön festőművész. Az ő palettájáról felszálló ihlet varázsolja vászonra ezeket a letűnt századokról mesélgető, kopott, vén házakat, ezeket a zeg-zugos uccákat, hallgatag udvarokat, a tavasz színeiben pompázó virágos kerítéseket, s álmódó, halálraitelt, öreg fát. Poéta, a szó legnemesebb értelmében, képein megelevenedik, élő valósággá válik a mese, szárnyat bont képzeletünk, kik még ott jártunk az omladozó falak közt, s az utókor csodálkozva revelálja a mesét, ami mégis letagadhatatlan valóság volt egykor. Nagy sereg kardonja közül csak néhányat reprodukálunk itt, hogy olvasóinknak is bemutatthassuk, hadd ismerjék meg ezt az istenáldotta művészt, ki lapunk értékes dolgozógardája közé tartozik.

Itt bemutatott képei nemskára már kortörténeti dokumentumok lesznek, s így értékük sokszorosan meghatározódik. Mintegy emléket nyújtunk e képekkel lapunk hűséges olvasótáborának, hogy lássák a pusztuló Tabánt, érezzék vissza zsongó, méla, halk poézisét.

CALDERONI és TSA
L Á T S Z E R É S Z E K
Budapest, V., Vörösmarty tér 1

Látcsövek, szemüvegek, orrcsüptetők, Zeiss és Görz üvegekkel. Barometerek, hőmérők

Jégtörő Mátyás

Ilfjúságnak

V.

Hamar ott volt a bankár udvarán és elmondotta gazdájának, hogy mit látott Kiss Péter hajlékában. Még most is könnyes volt a szeme.

— Hm, — tépelődött Jégtörő Mátyás.

Nagy, aranycirádás automobil gördült a tornác elé.

— No, gyerekek, gyerünk sétakocsikázni! — mosolygott a bankár két szép leányára.

Boldogan jöttek lefelé.

— Mi lesz? — kérdezte a három szent a gazdájától.

Jégtörő Mátyás a homlokára bökött.

— Kapaszkodjatok föl!

December és Január a hátsó sárhányóra telepedett. Nem szakadt le alattuk, hiszen ködből való, láthatatlan lelkek. Jégtörő Mátyás is beereszkedett a sofőr mellé, Február apó pedig ott túl az első sárhányóra ült.

— Gyerünk!

Az autó kirobogott a vasrózsás kapun.

— Merre lakik az a Kiss Péter? — kérdezte Jégtörő Mátyás hangtalanul.

— Arra, — mutatta az irányt Február.

A gépkocsi átrobogott a Duna-hídon.

— Merre? — pillantott a gazdája Február apóra.

— Arra! — intett az öreg csüggedten.

Más irányba fordult az automobil.

— Sebaj, — vigasztalta Jégtörő Mátyás.

A kormánykerékre tette a kezét s csavarintott egyet rajta.

— Mi az? — bámult a sofőr.

A gépkocsi visszakanyarodott egy mellékuccán, a helyes irányba, amerre Kiss Péter lakott. Ment, mint a pereszlen. A sofőr csak ámult-bámult a csodán, aztán ismét a kormánykerékhez kapott.

Mi az? — képedt el megint.

Meg sem tudta moccantani a kormánykereket, úgy fogta Jégtörő Mátyás az ő iszonyú erejével. A sofőr kukán ült a helyén, szólni sem mert és a bankár sem vett észre semmit, a lányaival úgy beszélgetett.

— Merre? — pillantott Február apóra Jégtörő Mátyás.

— Arra, — intett a mellékucca felé.

És az autó bekanyarodott szédítő irammal. Robogott, hogy nyögtek a csavarai. A Gond lehajolt a ház tetejéről, úgy nézte a különös gépszekeret.

Melyik? — kérdezte Jégtörő Mátyás.

— Az, — mutatott a házra Február.

Meglassította Jégtörő Mátyás a kocsit s ujjával hirtelen a gumikerékbe bökött. Lyuk maradt utána.

— Puff! — pukkant ki a gumí.

És az autó hirtelen megállt.

— Mi az? — hökkent meg a bankár.

— Elakadtunk...

— De hogyan?

— Magam sem tudom... — felelte a sofőr fogvacogva.

Jégtörő Mátyás leszállt a három szolgájával.

— Rajta!

Forogni kezdett a három szent maga körül s fellegajtó ködmönökkel olyan szelet csaptak, hogy az akác-

Mme ELEK
ajánlja kalapkülönlegességeit
E lapra hivatkozók árendedményben részesülnek
BUDAPEST, IV, PÁRISI UCCA 1. SZÁM

Nagyothallók minden vágyát kielégíti a SIEMENS-PHONOPHOR. Ezt a kis készüléket — mely a hallást még a legmakacsabb esetekben is a legtisztábbá teszi — áldják mindenfelé. Egyedüli főelárusítóhelye: Magyar Gyógytechnikai Ipar Rt., Budapest, VI., Andrásy út 28. Díjtalanul bemutatják, próbálja meg.

fák recsegve hajladoztak bele. Jégtörő Mátyás pedig fölnyult az égre s összerelerte két tenyerével a felhőket egy pillanat alatt. Lett is villámlás, meg mennydörgés, de olyan, hogy belefeketedtek az egek.

— Mi történt? — hüledezett a bankár.

Megnyitlak az ég csatornái s megeredt a zápor. Paszkolta ezerágú esőostorával a földet. A kisasszonyok síkítva ugráltak le a kocsiról.

— Hamar a házba! — intett a bankár.

És befutottak a kapun.

VI.

— Szabad! — hallatszott belülről.

A bankár belépett a két leányával.

— Bocsánat, uram... — hajolt meg zavartan.

Bejött Jégtörő Mátyás is a három szolgájával. Alíggé férték be, de hát egy kicsit összehúzódtak, ám ha kell, az ilyen ködember még egy dióhéjba is befér.

— Megeredt az eső s menedéket kérnénk...

Kiss Péter nagyot nézett.

— Kérem, méltóságos úr — —

A bankár fölfigyelt.

— Á! — nézett rá meglepetve. — Hogy kerül ide, Kiss úr?

— Itt lakom, — hajolt meg csüggedten.

— Csodálatos... — hebegte a bankár.

— Micsoda? — nézett rá Kiss Péter kérdően.

— Semmi... csak úgy... olyasvalami történt...

Magam sem tudom...

Jégtörő Mátyás a három öregre kacsintott.

— Várjatok csak, — mosolygott jelentősen.

A bankár szétnézett a szegényes úriházban.

— Mind a maga gyerekei? — kérdezte meglepetve.

— Igen... és a feleségem...

Ott sirdogált az ágy mellett a szegény asszony. Föl-emelte sápadt arcát s némán köszöntötte a Pénz urát.

— Bocsánat, — mentegetődzött Kiss Péter, — a

fiacskám beteg és... Méltóztassanak helyet foglalni... De nem ültek le.

— Mi baja? — érdeklődtek a kisasszonyok.

— Tüdőgyuladásban van, — horgadt le az anya feje.

— S Jézuska elviszi. angyalkának... — szólalt meg a sarokban a legkisebbik.

Az anya fölzokogott.

— Dehogyan viszi! — vigasztalták a kisasszonyok.

Ott feküdt a kis beteg. Arcán tüzelt a láz. Ajka tikkad, szemhéja kék. A letört bimbócska olyan.

— Szegényke! — suttogták a kisasszonyok.

A bankár közönyösen nézte.

— Mindjárt jövök, — hajolt meg Kiss Péter.

— Hová megy? — rezzent föl a bankár.

— Orvosságért.

Jégtörő Mátyás megérintette ujja hegyével a bankár szívét.

— Van-e pénze? — kérdezte hirtelen.

Kiss Péter zavartan hallgatott.

— Miből vesz akkor orvosságot?

Némán mutatta felesége jegygyűrűjét a tenyerén.

— Hogy eladja? — lepődtek meg a lányok.

— El, — vonaglott ajkán a fájdalom.

— De papa! — néztek az apjukra.

E pillanatban döfte be Jégtörő Mátyás a mutatóujját a bankár szívébe és összetörte benne a jeget...

— Várjon csak, kedves baráton, — nyult a zsebébe.

— Adok én szívesen...

S lecsurrant arcán a könnye, mint a tavaszi jégzajlás fényes hulláma a sziklán.

— Megtörtem! — nézett Jégtörő Mátyás a három szentre. — Látjátok?

Az ujja szinte belegöbült.

— Milyen kemény volt! — csodálkozott Február.

Jégtörő Mátyás sóhajtott.

— A legkeményebb jég — a szív...

Összemosolyogtak csendesen.

(Folytatjuk.)

HUMOR

Nyílt levél a Mikuláshoz

Írta: Hesz Ferenc.

Nézzed, édes Mikulás,
 Legyen egyszer vidulás,
 Idén nekünk mit se hozzá,
 Hanem vigyél, s úgy távozzál.
 Ne nézz balra, ne nézz jobbra,
 Hanem dugd be puttonyodba
 És vidd el a sok adónkat,
 Falról otthon, „a lakónkat”,
 Magas házbérünket vidd el,
 Szörnyű öröm lesz itt, hidd el.
 Vidd el továbbá az álnok
 Szemfényvesztő fényreklámat,
 Pesti uccát, ezt a porzót,
 És a flancos Duna-korzót,
 S ha már benne vagy, megkérek,
 Vidd el őket, kik henyélnék
 Abban a sok kávéházba
 Kisminkelve, cicomázva.
 Vidd el, kérlek, a sok sminket,
 S ezt a népet, ezt a „linket”.
 Vidd el a piszkot a gangról,
 Goromba kofát a standról,
 Továbbá a végrehajtót,
 S azt a novellát: a „sajtót”.
 Vigyed el a pesti viccet,
 Modern ruháról a sliccet,
 Jólétünket, ezt a talmit,
 S vidd el, kérlek, a forgalmit.
 Vidd el innen a sok autót,
 Kijárók elől az — ajtót,
 Csődügyeket, panamákat,
 S a kifestett nagymamákat.
 Vidd el a sok pesti taxit,
 A sofórt is, ha haragszik,
 Csinálj, kérlek, itten rendet,
 S vidd el a sok csúf dzsesz-bendet.
 Füstös, zajos kávéházat,
 Vidd el a sok ócska házat,
 Kávéházból a sok asszonyt,
 Pesti uccáról a „Zag schon“-t.
 Városháza túllépését,
 A színésznők ballépését.
 Pesti ember szörnyű sorát,
 Fedák Sári életkorát.
 S hogyha városunkon futsz át,
 Vidd el, kérlek, a Dob uccát.
 Vigyed el az ünneprontót,
 A sok pesti uccabontót,
 Villamosjegy magas árát,
 És a **BESZKÁR** tarifáját,
 Pesti kuplét, azt a kekket,
 Fővárosi Operettet.
 Vigyed el az ingyenlést,
 A folytonos visszaélést.
 Klubokból a kártyatermet,
 És a sok bünt, mi ott termett,
 Mindezt vidd el, s meglásd, kedves
 Mikulás, itt minden szebb lesz.
 És ha mindezt egybefogva
 Bedugod a puttonyodba,
 Hogyha elhagyod a várost:
 Vidd el végre a Bud Jánost.

Mit főzök?

December 1. Csütörtök: Galamb-becsináltleves, rakott káposzta, csöröge. *Vacsora:* csirkepörkölt tarhonyával, gyümölcs.

December 2. Péntek: Gerslileves tejfelesen, kirántott harcsa, burgonyasaláta zellerrel, túrósbéles, gyümölcs. *Vacsora:* Tea, vaj, szardínia, tojás, sajt, gyümölcs.

December 3. Szombat: Paradicsomleves, lencsefőzelék, kirántott sertéskaraj, habfelfújt. *Vacsora:* Borjúnaturszelet, burgonyakörítés, ecetesuborka, gyümölcs.

December 4. Vasárnap: Tyúkleves, főtt hús a levesben, karfiolpudding, sült kacska, szalmaszál körítés, ecetes paprika káposztával töltve, tejszínhabbal töltött rolát. *Vacsora:* Hideg hús, kompót, ecetes uborka, sajt, gyümölcs.

December 5. Hétfő: Barnaleves, őzcomb szalonnával spékelve és tejfellel sütvé, karfiol vajban, körítés, diósmetél. *Vacsora:* Friss kolbász sütvé, burgonyakörítés, uborka.

December 6. Kedd: Húsleves, tüdősderejével, főtt hús, kapormártás, gombásrizskörítés, aranygaluska borssal. *Vacsora:* Párolt libamell, káposztasaláta, gyümölcs.

December 7. Szerda: Póréleves, vagdaltpecsenye, borsófőzelék, leveles tőpörtyús pogácsa. *Vacsora:* Sült csirke almapiürével, gyümölcs.

December 8. Csütörtök: Káposztaleves kolbásszal, sonkaskocka, gyümölcs, gesztenye. *Vacsora:* Kirántott borjúszelet, zellersaláta, gyümölcs.

December 9. Péntek: Savanyú tojásleves, halpaprikás, túróspité. *Vacsora:* Füstölthering, rakottburgonya, almakompót, sajt, sült gesztenye, narancs.

December 10. Szombat: Szalonnásleves, Eszterházyrostélyos, kelfőzelék, alma pongyolában. *Vacsora:* Friss hurka sütvé, burgonyakörítés, uborka, gyümölcs.

Egyszerű étlap

December 1. Csütörtök: Becsináltleves, székelygulyás, alma. *Vacsora:* Piritott tarhonya gombamártással, gyümölcs.

December 2. Péntek: Gerslileves tejfelesen, burgonyalángos, gyümölcs. *Vacsora:* Kávé, vajaskenyér, alma.

December 3. Szombat: Paradicsomleves, lencsefőzelék debrecenivel, alma. *Vacsora:* Disznófej-sajt, uborka, alma.

December 4. Vasárnap: Karfiollevés, sült kacska, burgonyakörítés, uborka, tekert piskóta. *Vacsora:* Hideg hús, almakompót, délről maradt tészta.

December 5. Hétfő: Barnaleves, diósmetél. *Vacsora:* Friss kolbász sütvé, burgonyasaláta zellerrel, alma.

December 6. Kedd: Húsleves reszelt tésztával, főtt hús, kapormártás, rizskörítés, alma. *Vacsora:* Tea pirított kenyérrel, gyümölcs.

December 7. Szerda: Póréleves, sonkaskocka. *Vacsora:* Vagdaltpecsenye, almapiüré.

December 8. Csütörtök: Káposztaleves, leveles tőpörtyűspogácsa. *Vacsora:* Friss hurka, hurka sütvé, burgonyakörítés, uborka.

December 9. Péntek: Lebencsleves, túróscsuszta. *Vacsora:* Rakottburgonya, almakompót.

December 10. Szombat: Szalonnásleves, Eszterházyrostélyos, kelfőzelék. *Vacsora:* Vajaskenyér, pariser, alma.

Háztartás

Borjú ragout-leves. Borjúhúst veszünk a lapockából, vagy a lábszárából és sós vízben főni tesszük. Főzés után egy félóra múlva teszünk bele egy megtisztított sárgarépát, egy közepes kalarábét kockára vágva, egy félfej kelt egészben, egy marék zöldbabot szintén fölaprítva,

egy marék kifejtett zöldborsót, 3 evőkanál rizst. Tálalás előtt félórával 2 burgonyát apró kockákra vágva teszünk bele és zöldpetrezselymet. Ha a leves elkészült, egy deci tejfelt egy tojás sárgájával elkeverünk, a tálba öntjük és a forró levest ráöntjük.

Strassburgi libamájpástétom. (Előétel.) Két szép, nagy májat főzzünk meg, szítán törjük át, sót, borsot és egy kis szarvasgombát apróra összevágva keverünk bele, szalonnát vékony szeletekre vágva, egy félliteres porcellán edényt, melynek fedője is van, kirakjuk a szalonnával, majd a keveréket beletesszük, tetejére szintén egy szelet szalonnát teszünk, fedővel befedjük, spárgával lekötözzük erősen és vízben kifőzzük. Legalább két óráig főzzük. Télen sokáig eláll.

Wellington-pecsenye. Teljesen megtisztított, sózott, borsozott vesepecsenyét negyedóráig sütünk, azután hülni tesszük. Böven champingombát párolunk vajjal, zöldpetrezselyemmel, megsózzuk, aztán ezt is kihütjük. Egynegyed kg vajból és lisztből vajastésztát készítünk, ezt harmadszor olyan hosszúra nyújtjuk, mint a pecsenye és olyan szélesre, hogy körülérje, megkenjük tojásfehérjével, hogy a húshoz tapadjon, aztán nem egészen a közepén, hanem a tészta egyik széléhez közelebb, a vesepecsenye szélességében és hosszában felkenjük az elkészített gombát, ráhelyezzük a kihült vesepecsenyét, a szélesebb darab tésztát ráhajtjuk és a másik oldalán, amennyire lehet, közel az aljához ragasztjuk össze tojásfehérjével a tészta másik szélével. Tojással megkenve, megsütjük.

Hal-mayonéz. Egy csukát megtisztítunk, két ujj széles darabokra vágjuk és sósvízben megfőzzük. Ha kihült, kevés ecettel, olajjal, mustárral, borssal és sóval marinírozzuk. Egy kisebb tálba beleütjük két tojás sárgáját, teszünk hozzá késhegynyi sót, majd állandó kavarással közben annyi finom olajat csepegtetünk bele, hogy híg mártást nyerjünk, ezután még egy kis mustárt és citromlevet teszünk hozzá. A tálra, melyben tálalni akarjuk, friss madársalátát teszünk, ráhelyezzük a halat és a mayonézt ráöntjük.

Vaddisznó-filé. A vaddisznócombót bepácoljuk, majd vékony szeleteket vágunk belőle, simára verjük és megsütjük. Kevés mustárt és citromlevet csepegtetünk rá és párolt gombával tálaljuk.

Libamáj fasírozott. A libamájat az erektől megtisztítjuk és megdaráljuk. Beáztatunk tejbe zsemlyét, kicsavarjuk és ezt is hozzádaráljuk. Megsózzuk, megborsozzuk, kevés párolt vöröshagymát teszünk közé, ebből pogácsákat alakítunk és forró zsírban megsütjük.

Kocsonya disznósajt módon. Két sertés ab, két csülök, kevés fejhús, egy sertésnyelv, 1 gerezd fokhagyma, só, kevés magyar bors kell hozzá. Az egészet addig főzni, míg olyan puha lesz, hogy a csontról a hús leválk. A levet leszűrjük, a csontokat kiszedjük, a húst a levéllel együtt formába öntjük és hideg helyre tesszük.

Szalmaszál-körítés. A burgonyát meghámozzuk, fi-

nom metéltekre, azután szalmaszál vékonyra vágjuk, forró zsírban megsütjük, habszedő kanállal kiszedjük, megsózzuk. Tálalás előtt kell készíteni, hogy ropogós legyen.

Szardellás burgonyasaláta. 10—12 nagyobb szardellát vízben áztatunk, gerincét kiszedjük és finomra összevágjuk. A burgonyát héjában megfőzzük, megtisztítjuk és vékony szeletekre vágjuk. A szardellát 5—6 kanál finom olajjal simára keverjük, ecettel hígítjuk, teszünk jó késhegynyi cukrot, ugyanannyi törött borsot, fél fej reszelt hagymát és mindezt jól elkeverve s a folszeletelt burgonyát hozzátesszük és összevegyítjük. Vékony szeletekre vágott uborkával, céklával díszítjük.

Marcipán-burgonya. 14 deka tisztított mandulát megdarálni, 14 deka porcukorral és egy tojás fehérjével jól összevegyíteni, hogy jó kemény massa legyen belőle. Apró burgonyaalakokat formálunk belőle, reszelt csokoládéban meghempergetjük és levegőn megszáritjuk.

Májaskolbász. Egy kg disznómájat nyersen átdarálunk és utána szítán áttörünk. 24 deka tokaszalonnát megfőzzük és apró kockákra vágjuk. Két főzőkanálnyi zsírt habzásig keverünk, 2 tojás sárgáját, két kanál nullás lisztet és a májat hozzáadjuk a szalonnával együtt. Megsózzuk, borsozzuk, kevés hagymát zsírban pirítva keverünk hozzá. Májashurkának való belet teszünk kb. két métert, megmossuk és a masszát lazán osztjuk el benne, hogy ki ne szakadjon mikor fő. Végét lekötözzük és lassan fővő vízben egy fél óráig főzzük.

Budapest, IX, Ráday u. 31
Tel. J. 366-70

Abayné
fest, tisztít

Munkáért elküldünk és hazaszállítjuk

E lap előfizetőinek kedvezmény

Karácsonyi sütemények

Előkészületek az ünnepekre

Csokoládészelet. Négy egész tojást 19 deka cukorral jól elkavarunk, 15 deka reszelt csokoládét, 4 deka mozsárbantört mandulát és 7 deka lisztet kavarnak hozzá. Egy kisebb tepsit vajjal kikenünk, liszttel behintjük, a masszát beleöntjük, lassan sütjük és ha megsült, azon melegében szeletekre vágjuk.

Fűszeres tészta. Negyed kg lisztet, negyed kg cukrot, 1 deka tört fahéjat, néhány szegfűszeget, fél citromhéját reszelve, 3 tojás sárgáját és 3 tojás fehérjének habját összegyúrjuk. Másnapig hideg helyre tesszük. Másnap kinyújtjuk, formákkal kiszaggatjuk és mérsékelt tűznél megsütjük.

Datolyaszelet. Három evőkanál erős feketekávével negyed kg cukorral sűrűre főzzük. Majd hozzákavarunk 12 deka vágott diót, 12 deka vágott datolyát. Az egészet karlsbadi ostyára tesszük, a sütőben kissé megszáritjuk és ha kihült, szeletekre vágjuk.

Csokoládésók. Tizennégy deka csokoládét, 14 deka cukrot, 2 tojás fehérjét jól elkavarunk, azután 7 deka mandulát (felét nyersen törve, másik felét hámozva, hosszúkárra vágva) adunk bele, jól összekavarjuk. A tepsit megvizezzük, a masszából sókokat formálunk és lassú tűz mellett száritjuk.

Szerelmes-levél. Öt deka olvasztott vaj, 5 deka zsír finom liszttel összedörzsölve, egy evőkanál cukor, csipetnyi só, 2 tojásnak a sárgája, 1 deka élesztőt egy deci tejben felolvasztva, az egészet összegyúrni annyi tejjel, hogy rétestésztánál keményebb tésztát kapjunk. Három órát pihenni hagyjuk, azután kinyújtjuk, téglalakokra felvágjuk és a következő töltelékkel megtöltjük: 15 deka durvára törött dió, 15 deka cukor, két tojás fehérjének a habja, egy citromnak a leve és egy kevés tej. Ezeket összekeverjük, a kivágott tészta közepére teszünk belőle, két hosszúkás oldalát egymásra hajtjuk, a szélét kissé felhajtjuk, hogy a töltelék ne folyhasson ki.

Csokoládépité. 20 deka vaj, 30 deka liszt, egy evőkanál cukor, 3 evőkanál víz, kevés só, egy tojás sárgája. Az egészet gyúródeszkán jól eldolgozzuk és egy órán át pihenni hagyjuk. Ezután a tésztát kétrésztre osztjuk, kinyújtjuk, a tepsibe tesszük és a következő masszát öntjük rá: 3 szelet csokoládét reszelve, 5 evőkanál cukrot, 5 tojásnak a sárgáját jól eldörzsölni, 5 deka mandulát darálva és az 5 tojás fehérjéből habot verve, könnyedén hozzáadni, ráönteni a tepsiben levő tésztára és a tészta másik részét kinyújtva, rátenni a töltelékre.

Pischinger tortácskák. 6 deka cukorból, 16 deka lisztből, 10 deka vajból, 5 deka finomra őrölt és hámozott mandulából, egy fél reszelt citromhéjból és 2 tojásnak a sárgájából a gyúródeszkán kemény tésztát kell készíteni. Ezt félcentiméter vastagra kinyújtani és fo-

rint nagyságra kiszaggatni. Középfokú tűznél kisütni. Ezalatt tizenöt deka pörkölt és darált mogyorót 20 deka vaniliás cukorral jól elkavarni, hozzá 8 deka megmelegített puha csokoládét és még annyi finom vaját adunk, hogy kemény tésztát kapjunk, ezt kinyújtjuk és ismét kis tortácskákat szaggatunk belőle. Szintén középfokú tűznél kisütjük. Elővesszük a kisült mandulás tortácskákat, vékonyan bekenjük izzel és két tortácska közé az utóbbi mogyorótortácskát helyezük és vaniliás cukorral behintjük.

Rumos édesség. Egy tojás súlyú lisztet, egy tojás súlyú cukorral, egy egész tojással 10 percig keverünk, adunk hozzá 7 deka mazsolaszólot, 7 deka apró szólot, 7 deka vágott fügét, 7 deka hámozott és vagdalt mandulát, 7 deka citronádot, esetleg e helyett birsajtot és fél borospohár rumot. Jól összekeverjük, egy viaszszal kikent formába töltjük és lassan sütjük. Vigyázni kell, hogy ne szárítsuk ki nagyon. Két-három nap után még jobb.

Dióspatkó. 30 deka liszt, 20 deka vaj, egy evőkanál cukor, kevés só, egy egész tojás, egy deka élesztő tejben áztatva. Ezeket összegyúrni, egy órát pihentetni, dióval vagy mákkal tölteni.

Párisi rudak. Negyed kg mogyorót egy edénybe téve forrosítani, azután egy ruhába önteni és a héját ledörzsölni, azután megdarálni. Negyed kg cukrot, egy kisebb egész tojással, vagy egy nagy tojásnak a fehérjével és a mogyoróval és cukorral összegyúrni, hogy kemény tésztát nyerjünk. Egy tojás fehérjét porcukorral jól elkavarni és a keskenyre és hosszúkás alakra nyújtott tésztára ráönteni, egyenlően elsimítani, keskeny rudacskákra vágni, vajjal kikent tepsibe tenni, lassú tűznél sütni. Karácsonyfára dísznek is igen alkalmas.

Dióskenyér. Négy tojás sárgája, egy evőkanál víz, egy evőkanál citromleve, 14 deka cukor, 2 szelet csokoládé, 7 deka liszt és 15 deka darabos dió (nem törve), az egészet jól összekavarni, kikent és lisztezett tepsibe önteni, megsütni és ha kihült, szeletekre vágni.

Gesztenyepüré-szelet. Nyolc tojássárgáját 14 deka cukorral jól kikeverünk. Hozzáadunk 14 deka vaját, kevés citromhéjat, végül 10 és fél deka lisztet, a 8 tojás kemény habjával együtt. Kikent tepsibe öntjük, mérsékelt tűznél sütjük. Eközben fél kg gesztenyét megfőzünk. Vaniliás cukorral pürét készítünk olyan keményre, hogy nyújtófával sodorhassuk. Ujjnyi vastagra kinyújtjuk. A kisült tésztát barackizzel megkenjük, a pürét reáhelyezzük, cukormázsal vagy csokoládéjeggel bevonjuk és hosszúkás szeletekre vágjuk.

Angol cukorkák. 21 deka porcukrot, 7 deka friss vaját és kevés vaniliacukorral tűzre tesszük, mihelyt forni kezd, 6 csep citromlevet belecsepegtetünk és a tömeget folytonos kavarással közben addig hagyjuk

Előnyös árleszállításokkal megkezdődött cégünk ezidei

nagy karácsonyi vására

Mélyen leszállított árban kerülnek eladásra: kosztüm-, kabát-, ruhakelmék, gyapjuszövetek, selymek, bársonyok, nyersselymek, foulardselymek, grenadinok, mosókelmék stb. cikkek

Árleszállításaink oly felfűző árkülönbözetet mutatnak, mely egyes cikkeknel 30-40% árengedménynek felel meg

Mintagyűjteményt a leszállított árucikkekkel vidékre készséggel küldünk!

BINÉT ÉS BARNA

különleges divalkelmék áruháza, Budapest, V, Deák Ferenc ucca 18

fornni, míg sárgulni kezd. Ekkor a tűzről elvesszük és kipróbáljuk, hogy elérte-e a karamelpróbát. Ha igen, akkor egy kölapot olajjal bekenünk és erre öntjük a cukrot, s ha kissé kihült, négyzetes darabokra vágjuk. Ezután késsel kifordítjuk, tiszta pléhre helyezük. A cukorkákról az olajat tiszta ruhával letöröljük.

Szalon ananász cukorkák. 20 deka cukrot egy deci vízzel golyópróbáig főzünk és márványlapra öntjük. Ha a cukor kissé lehült, főzőkanállal jól összekavarjuk, azután addig simítjuk, míg megkeményedett. egy nagy lábassal befedjük és néhány percig így hagyjuk, ezután kézzel jól átdolgozzuk. A tömeg felét tűzön egy evőkanálnyi ananásznedvvel összekavarjuk míg felmelegedett, azután elvesszük és addig kavargatjuk, míg lehül. Ha a tömeg keményedni kezd, kis papírtokokba töltjük, kézzel lelapítjuk és ha egészen kihült, kis darabokra metsszük és színes papírba göngyöljük. A cukor másik feléből más cukorkákat készítünk.

Diós szaloncukorkák. Egy és fél deka nagyon jó, friss diót mozsárban vízzel finomra összedörzsölünk és serpenyőbe tesszük, adunk hozzá egy kevés szaloncukortömeget és tovább úgy készítjük, mint a fenti ananász cukorkát.

Kézimunka

Rovatvezető: Dr. Sághné — Weisz Mariska cég, Budapest, V., Lipót körút 22. Telefon: 62—34.

Mai számunkban megjelent 1. számú paraván oldal-rész festve penelopra	8.—	pengő
Festve cordovára	12.—	
Előhúzva anyaggal	46.—	
2. számú fekete selyemridikül, rajzolva (hozzá való anyaggal)	12.—	
Hozott anyagra előrajzolva	—80	
Készen montírozva	50.—	
3—4. számú rajzolt szekrényesik Ia batisztra rajzolva, 5 darab 120 cm	5.—	
Rajzolásra hozott anyagra	2.—	
Surt sablonja	1.—	
Készen hímézve, 1.20 cm	30.—	
5. számú rajzolt milió	3.—	
Rajzolásra hozott anyagra	1.—	
Surt sablonja	1.60	
Készen hímézve	26.—	

A háztartás díszje a valódi alpacca ezüsthényű evőeszköz

**!!! Fémjelző bélyeggel ellátva !!!
!!! Minden darabért jótállunk !!!**

	pengő		pengő
6 evőkés	15.—	6 csömegekés	12'50
6 „ villa	8'40	6 „ villa	7'50
6 „ kanál	8'40	6 „ kanál	7'50
6 kávéskanál	4'40	1 tejmerő	3'70
6 mocca	3'70	1 tortalapát	4.—
1 levesmerő	6'30	1 pecsenyevilla	4.—
1 komplett, elegáns, 6 személyes kasszeta, 47 darabból	112.—		

Teljesen pótolja az ezüstöt. Megrendelhető: postán, utánvétellel. A meg nem felelőért a pénz visszaküldjük. **Becsület és pontos kiszolgálásért 64 év óta fennálló üzletünk és számos köszönőlevél szavatol!** - Nagy képes árlapunkat kívánatra ingyen megküldjük

MAROSI JÓZSEF ÉS FIA
GYÁRI LERAKATA, ESZTERGOM

Tanácsot kérnek

143. Kérem kedves olvasótársnőmet, ki tudja a mandula-szappan készítésének receptjét. Nagyon kérem, közölje velem. — Szeretném megszerezni Nagy Jolán szakácskönyvét, hol szerezhethetném be. — Ki tudna ajánlani egy kifogástalan, jó fehérvarrónót. Előre is hálás köszönettel és szívélyes üdvözléssel: N. T. M.

144. Súlyos összeütközésbe kerültem családommal, mert zárdában való bentmaradásomat megakadályozni akarják. A tanítóképző negyedik évét töltöttem egy külföldi zárdában és annyira megkedveltem az itteni csöndes, harmonikus életet, hogy nem kívánok visszafelé a világi életbe. Azonban nagybátyám és rokonaim, — szüleim sajnos, már nem élnek, — mindenáron le akarnak beszélni erről. Én magamat már elég érettnek és komolynak találom, hogy dönthessek e kérdésben és azt hiszem, hogy helyesen, illetve a leghelyesebben cselekszem, hogy benső sugallatomnak engedve, ezt a csöndes, nyugodt életformát választom. Hisz kint az életben nehezebb volna elhelyezkedni, mert nincs annyi vagyonom, hogy megélhessek belőle és senkire sem akarok támaszkodni. Kötelességemnek érzem magamat eltartani és nem félek, hogy ez az élet nem felelne meg továbbra is nekem.

E nívós lapot egy kedves ismerősömnél olvasgatom, bár sohasem tudom egészen átolvasni. Nagyon szeretném, ha valaki az olvasók közül, talán olyan, aki szintén a zárdában nevelkedett és azután az életben folytatta pályáját, válaszolna, hogy helyes-e vagy sem gondolkodásomat. Nem bátorításra van szükségem, de nagyon jól esne, ha bármily irányban véleményét olvashatnék. Ne várjon hiába „Egy hivatásában bízó tanítónő-jelölt.”

145. Kedves olvasótársnőimhez fordulok tanácsért. Lábam megfagyott és igen sokat kell szenvednem e miatt. Ki tudna olyan szert ajánlani, melytől meggyógyulna és nem ujulna ki többé. Nagyon kéri szíves tanácsukat „Egy előfizető.”

146. Kedves olvasótársnőmet szeretettel kérem, hogy öcsém részére, kinek a fővárosban jól menő ügyvédi irodája van, róm. kath., 32 éves és nagyon szolid fiú, tiszta lelkű leányukat velem ismertessék meg. Olyan szülők értesítését kérem, kik leányukkal bürtort, kelengyét és megfelelő hozományt tudnak adni. Leveleket „Diszkrét” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

147. Közös lapunkban előforduló példából — esetleges eredményt remélve —, kérem szépen kedves olvasótársnőmet, segítsenek egy nagyon kedves barátnőmet férjhez adni. Nemes, jószívű, széplelkű, szerény, nagyon értékes, disztíngvált keresztény úrileány, tökéletes háziasszony. Megemlítem még, — bár egyéb értékei mellett szóra sem érdemes, — de a mai nehéz viszonyok között mégis valami. 50 millió készpénze és később 2—3 százmillió öröksége lesz. Igénye: 40 évnél nem fiatalabb, magasabb rangú, diplomás, keresztény úriember. Gyermekek nem akadály. Szíves megkereséseket kedves lapunk kiadóhivatala továbbít, melyet „Disztíngvált” jellegre kérek a kiadóhivatalba. Szíves üdvözléssel: „Egy olvasó társnő.”

148. Kérem az olvasók szíves tanácsát, hogy fiatal leányom megsárgult fogait, mivel fehéríthetném meg. Többféle fogkrémét használt, de eredménye egy sem vezetett. Nagyon hálás volnék, ha tanácsuk következtében sikerülne kis leányom fogait rendbehozni,

illetve megfehériteni. Szívélyes üdvözléssel: „Egy vidéki előfizető“.

149. Teljesen, árva, vagyontalan, művelt úrileány vagyok. Csinos, fiatal. Társaságom nincs. Szeretnék férjhez menni egy komoly úriemberhez, ki rendelkezik a szükséges anyagiakkal és nem reflektál hozományra. Hűséges és szerető felesége lennék. Címem: „Árva Margit“ jelige alatt kiadóhivatalban.

150. Két csinos, házias, jó megjelenésű okl. óvónő hugomat szeretném férjhez adni, kik hajlandók állásba is menni, hogy férjeiknek a kenyérkeresetben segítő-társaik legyenek. Kérem kedves olvasótársnőimet, ha akadna férfi ismerőseik között olyan, kinek komoly házassági szándéka van, szíveskedjenek ajánlani. Levelet legnagyobb diszkréció mellett kiadóhivatalba kérek: „Szőke, Barna“ jeligére.

147. Kedves olvasótársnőim! Szíveskedjenek értesíteni, ha van ismerőseik körében, egy jó családból való, szolid, háziasan nevelt, földbirtokos család leánya, házasság céljából rokonom részére, aki 26 éves, róm. kath., szolid fiú. Levelet „Benősülés“ jeligére diszkréció mellett a kiadóhivatalba kérek.

148. Kérem kedves olvasótársnőimet, szíveskedjenek ismerőseik köréből egy jólelkű, 40—46 év körüli korrekt, gyermektelen úriembert ajánlani házasság céljából egy „B“ listás, nyug. tisztviselő részére, aki ismeretség hiánya miatt ezideig még nem találta meg élettársát. Egyedül álló, fess és csinosnak mondott, házias nő, kinek teljes berendezése és némi hozománya is van. Fényképpel ellátott leveleket kiadóhivatalba kérek, bélyeg melléklésével „Havasi gyopár“ jeligére.

Üzenetek

Tisztelettel értesítjük mélyen tisztelt előfizetőinket, hogy lapunk 1927. évfolyama részére a bekötési táblát elkészítettük. A bekötési táblát, melynek kivitele finomságában méltó lapunkhoz, 2 pengő előleges beküldése ellenében, teljesen portómentesen kiadóhivatalunktól megrendelhető.

Teljes tisztelettel

a Kiadóhivatal.

Szíves tudomására hozzuk mindazon kedves előfizetőinknek, akik milió ajándékunkra feltételeink értelmében jogosultak, hogy ezen ajándékunkat 1928. év január végéig kivétel nélkül megkapják. Az esetleges késedelemért szíves elnézést kell kérnünk, mert Svájc-ból rendelt anyagunk szállítási okokból megkésve érkezett s így a milió ajándékunk szétküldése megszakítás nélkül még mindig állandóan folyamatban van. Az anyagra való várakozást különösen igen tisztelt előfizetőink érdekében tartottuk szükségesnek, hogy mindenki egyformán a már eddig elismert, kitűnő minőségű milióban részesülhessen. Reméljük, hogy kedves előfizetőink is fentiekre való tekintettel türelemmel várják ajándékunk megküldését. Teljes tisztelettel

a Kiadóhivatal.

Válasz: „Egy sokat szenvedett édesanya“ részére. Édes, jó Asszonyom! Szívem egész meleg szeretettel küldöm Önnek szerény segítségemet. Kérem, fogadja jó szívvel. Szeretném vigasztaló szavaimmal letörölni hulló könnyeit és gyógyítani szenvedő anyai szívét — és ezért ne vesztegetve vigasztalásnak szavaimat, édes, jó Asszonyom! Higgye el nekem, hogy a jóságos Isten kárpotolni fogja az Ön nemes jóságát, mellyel türelemmel viseli el a jelen szenvedéseit. Hiszem, hogy az igazságos, jó Isten nem hagyja jutalom nélkül azt a türelmes, önfeláldozó igyekezetet, amellyel gyermekeiért küzd. Minden nőnek, kivétel nélkül szenvedés és küzdelem az osztályrésze gyermekeiért, de nekünk, magyar nőknek, százszorosan az, és ezért vagyunk mi többek más nemzet nőinél.

A szenvedés elviseléséhez nagy és erős lélek kell és ha emelt fővel tudjuk bánatunkat viselni, ez már azt bizonyítja, hogy Isten szeret minket, mert nagyobb feladat elviselését bízta ránk. Ezért, ha sorsunk bár-hogy fordul, ne keseredjünk el, hanem bizalommal harcoljunk meg az életet. Higgyen nekem, drága Asszonyom és ne sírjon, legyen erős. Szégyenkeznie sem kell kéréséért, Isten akaratát teljesítette levele megírásakor, mellyel Isten a magyar nők nemes gondolkodását, szívük jóságát tette próbára. Én hiszem, minden magyar nő megálta a próbát és segítségére sietett, mi, hogy tudott. „Sok kicsi, sokra megy.“ Én legjobban tudom, hogy nem kell ahhoz gazdagnak lenni, én tudom, hogy nincs olyan kevés, amit még el ne lehetne osztani. Hálás szívvel gondolok Önre, mert igazi, jó anyja gyermekeinek és mert Isten akaratát ez esetben is teljesíthettem. Küldöm Önnek szeretetteljes üdvözlőmet: „Szomorúlelkű asszony“.

E nemes hangú levéllel kapcsolatban nyugtázzuk „Egy sokat szenvedett édesanya“ részére szerkesztőségünkbe küldött adományokat.

Névtelenül, Z. jelzéssel érkezett csomag.

„Budai társaság“ P 12.— adománya
Dr. Aricsek Istvánné „ 4.—
Zámon Ferencné ruhanemű „
vitéz Sajó Jánosné vezérk. örn. neje különf. „
Dr. Kellermann Emilné. különféle „
„Szomorúlelkű asszony“ vászon „

Több előfizetőnk az illető címe iránt érdeklődött szerkesztőségünkönél, akiknek készséggel szolgáltunk azzal.

Lapunk nevében is hálásan köszönjük, hogy egy

édesanya könnyeit megértéssel és szeretettel igyekeztek kedves előfizetőink letörülni. Szerk.

„Heliódora“. Nagyon sajnáljuk, de a jelzett számok közül csak a 21. számot küldhetjük meg, a többi már teljesen kifogyott. Szíveskedjék nevét közölni, hogy lapunk ezen számát megküldhessük. Előfizetőinknek a hiányzó számot — ha azzal rendelkezünk — díjtalanul pótoljuk. Üdv. a Szerk.

„Gödöllő“. November hó 10-én kelt levelére válaszunk: Ügyvéd-jelölt saját nevében csak büntetőjárás-bíróság előtt képviselhet feleket, azért díjazást is elfogadhat. Semmiféle más ügyben nem jogosult feleket akként képviselni, hogy akár közvetlenül, akár principiálisán keresztül díjazást fogadjon el s ő is, főnöke is fegyelmi vétséget követ el akkor, ha az ügyvédjelölt által főnöke irodájába vitt ügyek díjában részesedik. Külön fegyelmi vétséget képez az úgy reá, mint főnökére nézve, ha a levélben jelzett módon ügyfeleket és ügyeket gyűjt, mert ez az ügyvédi etikával és az ügyvédi rendtartás szabályaival ellenkezik. Tegyen feljelentést a pestvidéki ügyvédi kamaránál (székhelye:

Budapest) s nevezze meg benne az ügyvédjelölt főnökét is. Üdvözléssel: a Szerk.

„Egy bizonytalan asszony“. Ha férje a törvény szavai szerint ú. n. „honorátor“ (ügyvéd, orvos, mérnök, magasabb tisztviselő, vagy nemes ember), úgy a feleségnek a férj életében, — még ha a házasságot felbontják is, — igénye a férj által szerzett vagyongra nem lehet, mert ilyen társadalmi állásúaknál a törvény szerint nincs közszerzemény. Ha azonban a férje meghal, akkor ez a kérdés tárgytalan, mert gyermek hiányában úgy is a feleség örököl, hacsak a vagyon nem a férj felmenő ágbeli rokonaitól ered, mert akkor a férj rokonai a vagyont, mint „ági“ vagyont igényelhetik. Ha azonban ezen eset nem áll fenn, akkor férje után örökli az egész vagyont, ha pedig férje végrendeletet hagyta hátra más javára, úgy a végrendeleti örökösrel szemben Ön özvegyiségének idejére a vagyon hasznélvezetét, mindenesetre azonban annyit igényelhet, hogy a vagyonhoz és társadalmi állásához képest az Ön teljes ellátása biztosítva legyen. A kérdésnek részletei is lehetnek, ezért ajánlatos, ha ügyvéddel beszélje meg az összes körülményeket. Üdv. a Szerk.

„Az én zeném egyszerű és kevés“. Öntől mást várunk. Mélyebb gondolatot, a formából engedhetünk. Szívvelyes üdvözléssel a Szerk.

„Menyasszony jelölt“ kérdésére válaszbélyeg melléklésével szívesen adok felvilágosítást. Andrássovich Imréné, Budapest, VIII., József körút 85, I. 9.

„Érdeklődő“. Igen, létezik, az úgynevezett téli, vagy istálló, vagy fű vaj elnevezés. Az úgynevezett téli vagy istálló vajat akkor kapjuk, ha az állat állandóan istállóban tartózkodik és szénát kap eledelül. Ez az állapot természetesen télen van. Az istálló vagy téli vaj fehérszínű és jóval keményebb, mint a nyári, vagy úgynevezett fű vaj, és ennek oka az, hogy az állatok nyáron legelőkön, fűvön élnek. Üdvözléssel: a Szerk.

„Baromfiudvar“. A baromfiakat télen úgy reggel, mint délben főtt étellel tápláljuk (krumplit vagy répát lecitinnel keverve). Ezzel a tojóképeséget növeljük és a baromfiak fehérje dús táplálékhoz jutnak. A víz állott, de friss és tiszta legyen. Esti etetésnél szemet adunk, mert a szemnek megemésztése hosszabb időt kíván, ezenkívül a szemes táplálék fogyasztása hőt termel és így a baromfiak az éjszakán keresztül nem fáznak. Hőt fejlesztő táplálék még télen a napraforgómag, esetleg a len- vagy kendermag. Kívánatos, hogy hetenkint egyszer vasszulfátos árpát is adjunk a baromfiaknak, ezzel a bőrfertőtlenítést célozzuk. Üdvözléssel: a Szerk.

„Rácpetre“. Előbb egy hasonlószínű kis darabon próbálja meg meleg vízbe töltött, tisztított benzinnel és ha folt nem marad utána, akkor hasonló eljárással ki lehet venni a foltot a ruhából is. Üdv. a Szerk.

137. T. Lászlóné, Sajóvárkony. A búkkfa bútort a rátapadt piszoktól lemosni, az esetleges zsírfoltot tisztított benzinnel kivenni és utána bútorviasszal flottirozni, hogy fényt kapjon. Szív. üdv. Egy budapesti előfizető.

Mindazon kedves előfizetőinknek, kik lapunkat ismerőseiknek előfizetésre szívesek voltak ajánlani és címeik küldésével is segítségünkre voltak lapunk terjesztésében, ezúton is kérjük, fogadják hálás köszönetünket. Dely Sárika és Iduska, özv. dr. Kovács Lajosné, Lefler Béláné, Kropf Ilona, Moysesné Kovács Irén, Tschurl Alfrédné, Kiss Rudolfné, Glatz Ödönné, Pavlicsek Jánosné, Merklyné dr. Dvorszky Béláné, Nagy Dénesné, K. Nagy Erzsébet tanítóné, Moldoványi Sándorné, özv. Baky Bencéné, Vida Béláné, Haug Sárika, Török Gáborné, Magyar Gyuláné, Szabó Lajosné, Budinszky Pálné. Üdvözléssel: a Szerk.

Milió ajándékunk szétküldésével kapott levelek közül néhányat leközlünk:

Kedves Főszerkesztő úr! Fogadja hálás köszö-

Karácsonyi árajánlat a Magyar Uriasszonyok Lapja olvasói részére

E lapra
hivatkozók
10%
árenged-
ményben ré-
szesülnek

E lapra
hivatkozók
10%
árenged-
ményben ré-
szesülnek

ZELENKAI R. L.

BUDAPEST, IV. KER., SZERVITA TÉR 6. SZÁM
ALAPÍVA 1837-BEN

Arannyal és trasszkövekkel díszített hajdíszfésűk	2- P-től
Arannyal és trasszkövekkel díszített hajcsattok	2- P-től
Kontyófésűk, arany- és trassz-díszel	5- P-től
Oldalfésűk, díj nélkül	0 80 P-től
Hajtuk, celluloidból	0 40 P-től
Bontófésűk, szaruból	2 80 P-től
Bontófésűk, celluloidból	1 60 P-től
Sűrűfésűk	1 60 P-től
Férfifésűk	1 60 P-től
Női hajkefe, celluloid- vagy fafogalattal	5- P-től
Férfi-hajkefe, celluloid- vagy fafogalattal	6- P-től
Fogkefék	1 20 P-től
Manikűrkészletek, dobozban	12- P-től
Zsebmanikűr-készletek	6- P-től
Manikűr-szerszámok	2- P-től
Manikűr-ollók	3- P-től
Féülködő-készletek, fa- és celluloid-dobozban	20- P-től
Kézimunkaolók	2 50 P-től
Nyeles- és lőtűkrök	3- P-től
Parfömpermetező-üvegek	4- P-től
Borotvaecsetek	1 60 P-től
Borotvaecsetek, valódi borz	9- P-től
Borotvák jóállással	6- P-től
Önborotva-készletek	4- P-től
Zsebkések	4- P-től

temet a küldött gyönyörű ajándék milióért. Nagyon kellemesen lepődtem meg figyelmességükön s ezután még nagyobb mértékben tartom kötelességemnek, hogy kedves lapunkat pártfogoljam. Szívélyes üdvözléssel:
Farkas Józsefné.

T. Magyar Úriasszonyok Lapjának. A küldött gyönyörű kézimunkát, azt hiszem, ezen sorokon kívül az azal fogom legjobban megköszönni, ha kitűnően szerkesztett lapjukat minél több ismerősömnek ajánlani fogom. Reméljük, hogy elő is fognak fizetni s ezáltal sikerülni fog lapjukat közvetve is támogatnom. Dr. báró Jeszenszky Tiborné.

Kedves Főszerkesztő úr! A küldött miliót megkaptam, igazán nagyon szép, köszönöm. Kedves lapjuktal is nagyon meg vagyok elégedve, mondhatom egyike legkedvesebb napjaimnak az, mikor a tartalmas lapot kézhez kapom. Azon leszek, hogy minél több előfizetőt szerezzek hálám jeléül. Szívélyes üdvözléssel Vass Ilona, tanítónő.

A Magyar Úriasszonyok Lapja t. Kiadóhivatalának. Kedves meglepetésben volt részem a milió megérkezésekor. Igazán nagyon szép és kedves ajándék. Eddig is sok előfizetőt szereztem a lapnak s ezután is a legmesszebbmenőleg támogatni fogom. Szívélyes üdvözléssel Kristóf Margit.

Milió ajándékunk vételét alábbi kedves előfizetőink voltak szívesek nyugtázní. Özv. Kóta Ambrusné, Jankovich Gézané, Vogt Vilmosné, Rusznyák Erzsébet, Balzsay Cica, Kocsis Zoltánné, Schilling Ferencné, dr. Szemler Jenőné, Budaházy Istvánné, Jelussig Oszkárné, Molnár Lajosné, Dudás Jánosné, Kádár Gyöngyi, Lukácsovits Mariánne, Eperjessy Józsefné, Dezső Béláné, dr. Czermanné, Kaufmann Ferencné, Kristné, Weiszberger Ferencné, Neogrády Antalné, Papházy Ivánné, Kluge Aranka, Kovács Antalné, Lady Wittenberger Vilma, Gyuricza Ilonka, Soós Józsefné, Reisinger Gyuláné, Jakál Gusztávné, Martinovics Lajosné, Tóth Lajos.

A Rothermere-akcióra az utóbbi 10 nap alatt követező adományok érkeztek be előfizetőink köréből:

Dr. Aricsek Istvánné P 4.—

Lakos Endréné „ 5.—

Abaffy Aurélné, a Perth-Amboy-i magyar gyermek részére indított ABC könyvakra az utóbbi 10 nap alatt követező adományok érkeztek be:

Dr. Aricsek Zoltánné P 4.—

szolcsányi Szoltsányi Károlyné . . . 2 drb könyv

Előfizetőink ingyenes hirdetései

Páratlanul olcsón világmárkás zongorák, pianónok, részletfizetésre. Javítás, hangolás, kölcsönzés Ehall zongoratermeiben, Andrassy út 15.

Elsőrendű női szabósághoz, francia munkában teljesen jártas nő, sok évi gyakorlattal, bármilyen minőségben, esetleg mint munkavezető is elhelyezkedne. Szíves megkereséseket „Gyors” munkaerő jellegre e lap kiadóhivatalába kérek.

Jól főző, gyermektelen özvegy asszonyt, vagy idősebb leányt szakácsnőnek keresek. Ajánlatok Burián Dezsőné, Kocsord, Szatmár megye, küldendő.

16 éves, egyéves kereskedelmi szaktanfolyamot végzett, gyors- és gépirásban jártas úrileány, bármilyen irodai munkát vállal.

Melyik postamesternő alkalmazna egy vizsgázott kiadónőt pár hónapra ellátásért. Tóth, Budapest. II., Zárda ucca 34, II. 7.

Háziasan nevelt, szerény igényű, középiskolát végzett, körülbelül 24 éves úrileányt három kisleányom mellé alkalmaznék, ki a német nyelvet bírja, kitűnő zongora tudása van és varráshoz, kézimunkához ért.

Fényképes ajánlatot kérek. Domokos Ignácné, Cell-dömök.

Függönyök, ágyterítők, lakberendezési kézimunkák és kelengyék készítését nagy gyakorlattal bíró úrinő vállalja. Megkeresést „Kézimunka, Szeged” jellegre kiadóba kérek.

Gyermekkiasszony, ki három és félévig volt gyermekeim mellett, kifogástalan magaviseletű és szorgalmu, külföldre való utazásunk folytán távozik tőlünk, a legmelegebben ajánlom. Szíves megkeresést Chambers Viktorné, Budapest I, Mányoki út 22, kérek.

Szerény, jólelkű, megbízható nőt keresek 3-tagu család háztartása vezetésére. Fizetési igény megjelölésével kérek ajánlatot. Kövy Piri, Apostag, Pest m.

Diploma előtt álló, fiatal, vidéki úri lány levelezni lehetőleg magas, barna gazdással vagy főiskolai hallgatóval. Címmel ellátott leveleket a kiadóhivatal továbbít. Későbbi ismeretség lehetséges. Jelige: „Gazdász vagy főiskolás”.

Ki tudna kedves olvasótársnőim közül valakit ajánlani, akinek türelme és ügyessége van törött játékok kijavításához. Cím: Dr. B. F.-né, Budapest, I., Attila ucca 9. I. 6.

Egy idősebb, teljesen gyakorlott szakácsnő kizárólag főzéshez alkalmazást keres. Címe: Nagyné, Budapest, V., Csáky ucca 3, V. 18.

Egy szép, világos, üres szoba kiadó. Értekezni lehet, Budapest, Üllői út 55, IV. 4. alatt.

Szerényigényű, egyedülálló, jobb nőt keresek háztartás vezetésére, aki két kisleánnyal is foglalkozna. Dr. Holics Pálné, Miskolc, Kun József ucca 4.

A Magyar Úriasszonyok Lapja igen tisztelt előfizetői részére a legjutányosabb áron készíték ruhákat, kosztümöket, stb. Egyszerű ruha 10 pengő, pongyola 8 pengő, kosztüm, kabát 20 pengő, bálruha 16 pengő. Szíves pártfogást kér: Schusztér Hugóné, VI., Jókai ucca 37, III. 11.

Középkorú, intelligens nő kisebb háztartás vezetésére, 3—4 éves gyermekek mellé, vagy idősebb családkhoz ajánlok. Lelkiismeretes, szerény. Varráshoz is ért. Háziasasszonynak igazi támasza lesz. Címe: Sindelás Rezsőné, Budapest, Szigony ucca 27, fldsz. 11.

Egy kedves ismerősöm címét szeretném megtudni, akiről évek óta nem hallottunk. Ha valaki az olvasók közül véletlenül tudna felvilágosítást adni, nagyon megköszönném. Az illető címe: dr. Duda Marius, orvos. Fehértemplomról vagy Versecről menekültek. Hálas lennék, ha hollétét megtudhatnám és „Versec” jelige alatt közölnék kiadóhivatal útján.

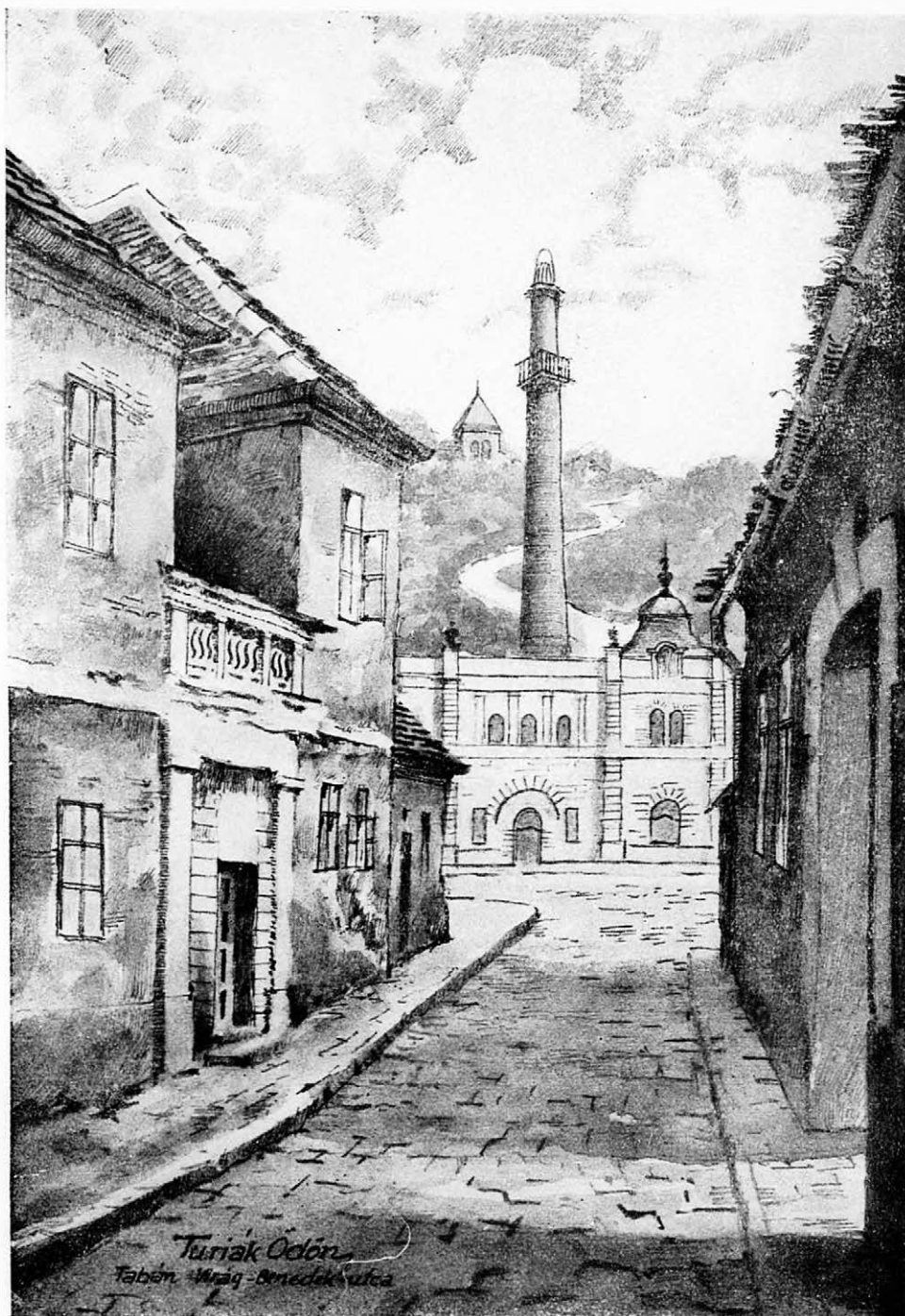
Elvállalok két diákok vagy úri leányokat teljes ellátásra, zongora használattal, fürdőszobával a legjutányosabb díjazás mellett. Cím: Alpár u. 7., I. 5.

Jól főző, keresztény, gyermekszerető, falusi életet kedvelő háziasszonyt keresek, ki hasonló állásban már működött és nem annyira nagy fizetésre, mint nyugodt otthonra és állandó elhelyezkedésre vágyik. Ajánlatok: dr. Pfeiffer Józsefné, Pocsaj, Bihar m. küldendők.

Fiatal, szerényigényű németleányt keresek 10 éves kislányom és 5 éves kisfiam mellé. Ha kedves olvasótársnőim közül tudna valaki ajánlani, nagyon szívesen venném. Brandt Istvánné, főjegyző neje, Tószeg, Pest megye.

Középkorú, intelligens özvegy úriasszony ajánlok házvezetőnek gyermektelen házaspárhoz. Mosáson kívül minden házimunkát elvégez. Címe: „P. L.-né” jelige alatt kiadóban.

Felelős szerkesztő, kiadó és tulajdonos: KERTÉSZ BÉLA
Segéd-szerkesztő: tordai BÓJTIE ETELKA
Kiadóhivatali igazgató: BARTHA ISTVÁN
Kéziratokat nem adunk vissza.

Turiák Ödön festőművész: Tabán — Virág Benedek ucca

TELEFON: JÓZSEF 394-90 **KULTURA HANGSZER- ÉS ZONGORATEREM** BUDAPEST IX, KÁLVIN TÉR 7
Csakis külföldi legelsőrangú keresztthüros zongorák, pianinók, továbbá gramofonok és gramofonlemezek nagy raktára. Előnyös fizetési feltételek

CIPŐKÜLÖNLEGESSÉGEK **GULIWER** BPEST, VIII., RÁKÓCZI ÚT 1
CIPŐHÁZ

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

Angelo felvétele, V., Vilmos császár út 14

GRÓF WENCKHEIM ANTALEK GYERMEKE,
MARIETTA